

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Emniyet Genel Müdürlüğü
Kaçakçılık ve Organize Suçlarla
Mücadele Daire Başkanlığı

UYUŞTURUCU OLAYLARI GENEL DEĞERLENDİRMESİ

Narkotik Şube Müdürlüğü
Ankara 1997

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Emniyet Genel Müdürlüğü
Kaçakçılık ve Organize Suçlarla
Mücadele Daire Başkanlığı

UYUŞTURUCU OLAYLARI GENEL DEĞERLENDİRMESİ

Narkotik Şube Müdürlüğü
Ankara 1997

İÇİNDEKİLER	I-II

Ö N S Ö Z

Uyuşturucu madde sorunu, bünyesinde birbirinden ayrı fakat ilişkili olan üç unsuru taşımaktadır. Bu itibarla, üç ayaklı bir sorun olarak görülebilecek uyuşturucu madde problemi, uyuşturucu madde üretimi, uyuşturucu madde kaçakçılığı ve uyuşturucu madde tüketimi ana başlıkları altında incelenebilir. Esasen birbirinden ayrı olduğu belirtilen bu unsurların arasında birbirine geçişi sağlayan sıralı bir organik bağın varlığı gözardı edilemez. Uyuşturucu madde üretimi olmayınca uyuşturucu madde kaçakçılığı, uyuşturucu madde kaçakçılığı olmayınca da uyuşturucu madde talebi olmayacaktır. Dolayısıyla talebin yokluğu, arzı doğurmayacaktır.

Günümüzde arz da talep de varlığını önemli boyutlarda korumaktadır. Arz ile talebin gerçekleştiği bölgeler arasındaki mesafe uyuşturucu madde kaçakçılığını ortaya çıkarmaktadır. Uyuşturucu suçunun bu niteliği, mücadelenin temelde arz ve talep üzerine yoğunlaşmasını gerektirmektedir. Arzın kontrolü; uyuşturucu imalinde kullanılan haşhaş ve hind keneviri ekiminin azaltılmasını, yasadışı ekimin önlenmesini, eroin laboratuvarlarının tesbit ve ortadan kaldırılmasını, uyuşturucu maddeler ve bunların imalinde kullanılan kimyasallar ile sentetik uyuşturucuların kaçakçılığının engellenmesini ve bu yöndeki mücadeleyi, talebin kontrolü ise uyuşturucu kullanımına yönelmenin önlenmesi ile kullanıcı ve bağımlının tedavi ve rehabilitasyonunu içermelidir. Ayrıca, gerek arzın gerekse talebin kontrolü, operasyonel, politik-diplomatik ve sosyo-psikolojik düzeyde yürütülmelidir.

Uyuşturucu suçlarının organize ve terör bağlantılı olması nedeniyle, mücadelenin sadece ulusal çabalarla yürütülmesi mutlak başarıyı sağlayamayacaktır. Bu yönde etkin bir uluslararası işbirliğine de ihtiyaç vardır.

Ülkelerin bu yöndeki çalışmalarını günden güne artırmaları, mücadeleye dair samimi tavırlarını koymaları memnuniyet vermektedir. Ülkemiz de gerek ulusal çabaları, gerekse uluslararası alanda sağladığı işbirliği ve girişimleriyle, mücadeledeki inanç ve gayretini her platformda sunmaktadır.

"Uyuşturucu Olayları Genel Değerlendirmesi" adı altında hazırlanan elinizdeki kitap 5 bölümden oluşmaktadır. Sırasıyla birinci bölümde uyuşturucu madde sorunu ve mücadelesinin genel durumu, ikinci bölümde, hem kaçakçılığı hem de bağımlılığı içerecek şekilde olmak üzere Türkiye'nin soruna ilişkin konumu ve mücadelesi, üçüncü bölümde mücadeleye yönelik yapılan ve planlanan projeler, dördüncü bölümde Türkiye'nin uluslararası işbirliği faaliyetleri ve sonuç kısmında da genel bir değerlendirme ile karşılaşılan güçlükler sunulmaktadır.

Birinci Bölüm
UYUŞTURUCU MADDE SORUNUNA GENEL BAKIŞ

Uyuşturucu madde sorununun insanlık tarihi kadar eskiye uzanan geçmişine bakıldığında; tarihsel süreç içerisinde tıbbi amaçlarla kullanıldığını, keyif verici özelliği nedeniyle sonraları bu amaçla tüketildiğini ve bu türden bir tüketimi besleyecek arzın da beraberinde şekillenerek tıpkı ekonomik yapıdaki gibi bir arz ve talep şedülü geliştiğini, ülkelerin bu pastadan pay kapma yarışına girdiğini, bu amaçla 19.Yüzyılda Çin ve İngiltere arasında yapılan 1. ve 2. Afyon Savaşlarındaki gibi savaşı bile göze aldıklarını, ancak uyuşturucu maddelerin toplum sağlığı ve ülke ekonomisi üzerinde yarattığı ciddi tahribatın fark edilmesi ile yasaklanarak geçtiğimiz yüzyıl sonunda ve içinde bulunduğumuz yüzyılda hukuksal bir suç olarak karşımıza çıktığını görüyoruz.

Uyuşturucu madde suçu, özellikle yüzyılımızın ikinci yarısından itibaren menfaat çevreleri için rant, terörizm için finans kaynağı, uluslararası ilişkilerde ideolojik ve politik araç ve hedef ülke toplumuna yönelik sosyo-psikolojik dejenerasyon ile zihni ve ahlaki çökertme olgularını ön plana çıkarmıştır.

Uyuşturucu madde sorunu karşısında, ülkeler ilk kez 1925'de mücadelenin hukuki zeminini teşkil gayesiyle, ortak kararlılık ve duyarlılıklarını göstererek Uluslararası Afyon Anlaşması'nı imzalamışlardır. Bunu Uyuşturucu Maddelere İlişkin 1961 Birleşmiş Milletler TEK Sözleşmesi, 1971 Birleşmiş Milletler Psikotrop Maddeler Hakkındaki Sözleşme ve son olarak da 1988 Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Psikotrop Maddeler Sözleşmesi izlemiştir. Ülkemiz de bu metinleri imzalamıştır.

Uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadelenin tam bir uzmanlık gerektirmesi, oluşturulacak ulusal ve uluslararası politikalar ve mücadele stratejileriyle desteklenmesinin zorunlu bir hal alması ülkeleri bu kez çeşitli organlar bünyesinde çalışmaya yöneltmiştir. Bu amaçla;

-Birleşmiş Milletler bünyesinde, tüm dünyadaki yasadışı uyuşturucu madde faaliyetlerini izlemek, görülen eksiklikleri ve gelişmeleri yayınlayarak, ülkelere çeşitli tedbirler sunmak üzere Uyuşturucu Kontrol Proğramı UNDCP,

-Birleşmiş Milletler bünyesinde, Avrupa'daki mücadeleci birimleri biraraya getirmek üzere, Avrupa Uyuşturucu ile Mücadele Bölüm Başkanları Grubu HONLEA,

-Birleşmiş Milletler bünyesinde, Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı ve Buna

İlişkin Konular, Yakın ve Ortadoğu Alt Komisyonu,

-Avrupa Konseyi bünyesinde, 25 ülkenin katılımıyla gerek uyuşturucu madde kaçakçılığı, gerekse uyuşturucu bağımlılığı ile mücadele konusunda faaliyet göstermek üzere Pompidou Grubu,

-Ülkelerarası polisiye işbirliğini süratlendirmek gayesiyle 1930 yılında Milletlerarası Kriminal Polis Teşkilatı İNTERPOL,

-Uyuşturucu madde kaçakçılığı ve organize suçlarla mücadele hakkında Barselona Deklarasyonu ve çalışma programı,

-Budapeşte Uzmanlar Grubu,

-1992 yılında Ekonomik İşbirliği Örgütü ECO içerisinde Türkiye, İran ve Pakistan'ın kuruculuğunda özellikle uyuşturucu madde kaçakçılığında üretici ve transit ülke konumunda bulunan devletleri biraraya getirmek üzere Uyuşturucu Maddelerle Mücadele Komitesi kurulmuştur. Bilahare Orta Asya Türk Cumhuriyetleri'nin de içinde olduğu 8 ülkenin de katılımıyla üye sayısı 10'u bulmuştur.

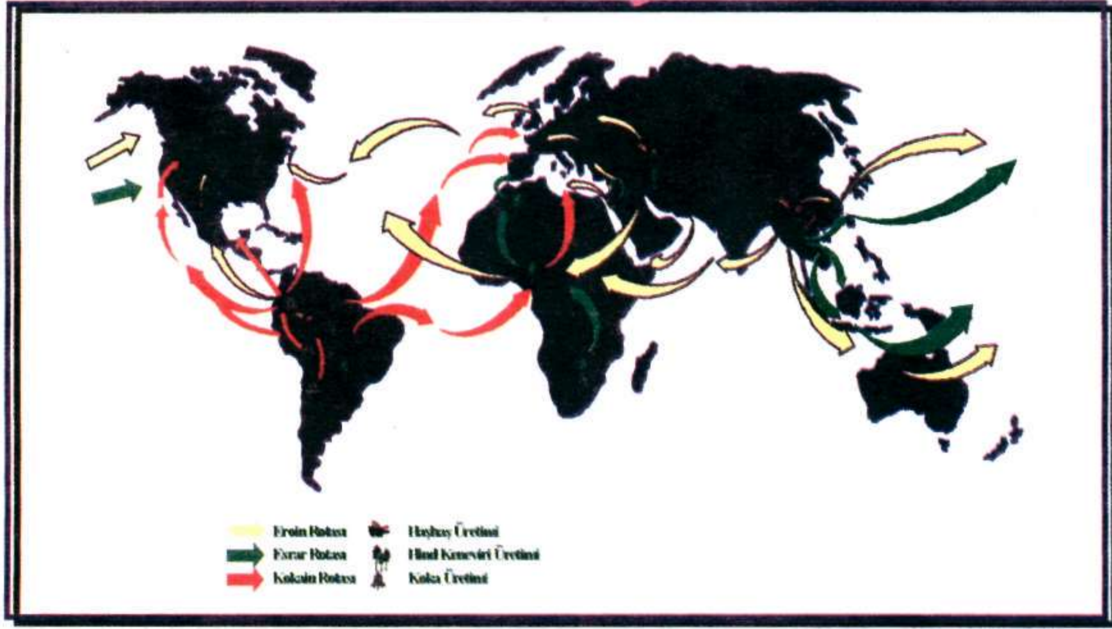
Bugün uyuşturucu madde suçu ve mücadelesi, tüm dünya ülkelerinin hassasiyetle üzerinde durdukları, ülkelerin ikili ilişkilerinde sıkça gündeme getirdikleri ve uluslararası kuruluşların çoğunluğunun konu ile ilgili oluşturdukları alt kuruluşlar vasıtasıyla ilgi alanlarına dahil ettikleri bir sorun haline gelmiştir. Uyuşturucu madde ile mücadelenin etki ve başarısı, öncelikle dünyada arz ve talebin yoğunlaştığı bölgeler ile, bu bölgeler arasında oluşan güzergahların, bunların oluşumunda rol oynayan etkenlerin ve kullanılan yöntemlerin analizini gerektirir. Diğer bir ifadeyle, uyuşturucu mücadelesi, onun üretim, tüketim ve yasadışı ticareti ile yöntemleri üzerinde odaklanmadıkça gerçekçi bir sentez yapılamamış ve mücadelenin çevresi belirlenmemiş olacaktır.

Bu unsurların birbirine sıkı sıkıya bağlı bulunduğunu ve her zaman etkileşim içinde bulunduğunu gözlemlemekteyiz. Özellikle tüketim ve üretim unsurlarındaki değişiklikler çok kısa bir sürede kendini göstermektedir. Tüketim tercihlerindeki değişimler üretim kapasitesini direkt olarak etkilemekte, bu değişimler uyuşturucu fiyatlarında dalgalanmalara da yol açmaktadır. Üretim ve tüketim bölgeleri arasında uyuşturucu maddelerin sevkinde kullanılan kaçakçılık güzergahlarının sabit kalacağını düşünmek yanlış bir yaklaşım olacaktır. Çünkü kaçakçılık güzergahlarını belirleyen ve yönünü değiştirebilen çeşitli dış etkenler de bulunmaktadır. Bu konuya daha sonra detaylı olarak değinilecektir.

Bu sistematik içerisinde yaptığımız değerlendirme sonucu uyuşturucu madde problemini dünya ve ülkemiz üzerindeki üretim, tüketim ve kaçakçılık boyutları ile ele alarak, uluslararası ve ulusal mücadele hakkında hazırlanan bu raporun yararlı olacağına inanılmaktadır.

1.1. Üretim Bölgeleri

Bugün dünya üzerindeki üretim incelendiğinde; uyuşturucu ve uyuşturucu imalinde kullanılan farklı maddelerin değişik kıtalarda değişik miktarlarda üretildiği görülmektedir. Aşağıda kıtalara göre üretim incelenmektedir.

Şekil 1

Afrika kıtasında birçok ülkede (özellikle Nijerya ve Fas) önemli miktarlarda kenevir ekimi yapıldığı, Avrupa'daki külliyetli yakalamalardan anlaşılmaktadır. Interpol Raporlarına göre Güney Afrika yıllık tahmini 175.000 tondan fazla (kuru bitkisel ağırlık olarak) yasadışı kenevir ekimi ile başlıca kaynak olmaktadır. Doğu ve Güney Afrika'daki bazı ülkelerde (Güney Afrika, Kenya, Mozambik) methaqualone veya diğer psikotrop maddelerin üretimi için gizli laboratuvarlar kurma teşebbüsleri ortaya çıkarılmıştır.

Amerika kıtasında geçmiş yıllarda olduğu gibi, 1996'da da esrar Orta Amerika ve Karayiplerde yerel tüketim için üretiminin yapıldığı, Jamaika'nın Avrupa ve Kuzey Amerika için önemli bir esrar kaynağı olmaya devam ettiği,

ülkedeki önemli yakalamalara rağmen Meksika'nın ABD için yasadışı esrar kaynağı olmaya devam ettiği ve yasadışı haşhaş ekiminin de yapıldığı Meksika'dan ABD'ye yönelik kaçakçılığın sözkonusu olduğu, ABD'de yasadışı metamfetamin ve LSD üretiminde artış olduğu, Güney Amerika'da başlıca Brezilya ve Kolombiya'da esrar ekimi yapıldığı, yine Kolombiya'da haşhaş ve afyon üretimi yapıldığı, dünyanın en büyük koka üreticisi Peru ve Bolivya'nın bu konumlarının sürdüğü tesbit edilmiştir.

Bolivya ve Peru'dan kaçırılan kokain hammaddesi Kolombiya'ya sokularak burada kokaine dönüştürülmekte ve dünya piyasasına sürülmektedir. Eroin imalinde kullanılan asetik asit anhidrit maddesi ile sentetik tabletlerin üretimi aynı zamanda uyuşturucu madde tüketiminin ve talebinin en yoğun yaşandığı Amerika'da da gerçekleştirilmektedir.*

Asya kıtasında kenevir Güneydoğu Asya'da birçok ülkede kendiliğinden yetişmektedir. Ayrıca dağınık olarak ekimi yapılmaktadır. Tayland'da yasadışı ekimin yıllık 900 ton civarında olduğu bildirilmektedir. Yasadışı haşhaş ekimi, afyon üretimi ve eroin imali özellikle Burma'da artarak devam etmektedir. Eroin imalinde kullanılan asetik anhidrit maddesi Çin, Hindistan ve G.Kore'de üretilmektedir.** Önemli miktarda ephedrone üretimi BDT ülkelerinde kendiliğinden yetişen ephedra bitkisinden elde edilen efedrinden sağlanmaktadır. Yine Interpol 1995 raporlarına göre reçine esrar üretiminde Pakistan önemli bir yer tutmaktadır. Eroinin hammaddesi olan haşhaş kapsülünün yasal olarak Hindistan, Japonya, Çin ve ülkemizde ekimi yapılmaktadır. Özellikle kaçakçılık piyasasında sözkonusu olan eroin dünya üzerinde Altın Üçgen (Burma, Laos, Tayland), Altın Hilal (Pakistan, İran, Afganistan) de üretilen haşhaştan elde edilmektedir.

Bazı BDT ülkelerinin uyuşturucu imalinde kullanılan kimyasalların üretiminde önemli rolü olduğu, hint kenevirinin BDT'de yoğun olarak yetiştiği, Kazakistan'da yasadışı haşhaş kapsülü ekiminin yapıldığı rapor edilmektedir. Doğu Avrupa'da kenevirin doğal olarak ve yasadışı yapıldığı rapor edilmektedir. Eroinin hammaddesi olan haşhaş kapsülünün yasal olarak Fransa, İspanya, Macaristan'da üretimi yapılmaktadır.

Hollanda'nın kapalı alanlarda hind keneviri üreticisi haline geldiği, yine Hollanda'da amfetamin üretiminin yapıldığı, diğer Avrupa ülkelerinde de küçük ölçülerde amfetamin üretiminin olduğuna dair işaretler bulunmaktadır. Avrupa'da ele geçirilen LSD'nin önemli bir bölümü ABD kaynaklı olduğu anlaşılmıştır.

**INCB Report for Precursors 1995*

***INCB Report for 1995*

Avustralya ve Okyanusya'da yasadışı hind keneviri ekimi ve methamfetamin üretimi yapıldığı, eroinin hammaddesi olan haşhaş kapsülünün yasal olarak Avustralya'da ekimi yapılmaktadır. Görüldüğü gibi uyuşturucu maddeler doğal olarak yetiştiği gibi, yüksek kar, terörizmin finansı, psikolojik savaş, diğer ülke ekonomisini ve hatta rejimini yıpratma gibi nedenlerle maksatlı olarak da üretilmektedir.

1.2. Kaçakçılık Güzergahları ve Metodları

Uyuşturucu maddelerin sevkiyatlarının hangi güzergahlar üzerinden, hangi metodlarla gerçekleştirildiği uyuşturucu ile mücadele birimlerinin her zaman ortaya çıkartmaya çalıştığı ve uluslararası toplantılarda tartıştığı hususlardır. Esas olarak bu hususlarda yapılan değerlendirmelerde göz önünde bulundurulan en önemli kural kaçakçıların kendileri için en güvenli yol ve yöntemi kullandıklarıdır.

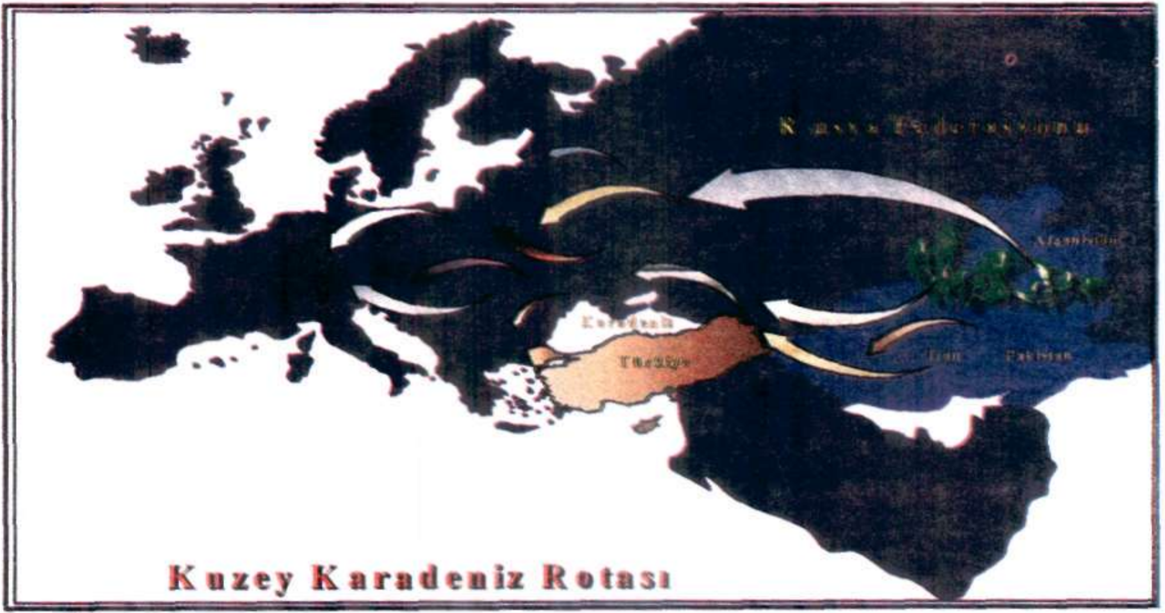
Bununla birlikte bazı coğrafya kesimleri için en güvenli yol ilkesi için fazla bir seçenek ortaya konulamamaktadır. Ayrıca bu güzergahların jeopolitik özelliğe sahip olduğu gözlenmektedir. Yani güzergah, üzerinden geçtiği coğrafyada meydana gelen ekonomik, siyasi, kültürel, vb. değişimlerden direkt etkilenerek yeni bir biçim almaktadır. Dünya üzerindeki uyuşturucu kaçakçılığı güzergahlarını uyuşturucu maddelerin cinsine göre tek tek saymanın hayli hacimli olacağı düşünüldüğünden, güzergahların ana hatları Şekil 1'de gösterilmiştir.

Şekil 2

1996 yılında bölgede kayda değer önemli bir gelişmenin mevcut olmaması nedeniyle, Balkan Rotası'nda geçtiğimiz yıllara göre önemli bir değişiklik gözlenmemiştir. Balkan Yolu'nun bu güzergahlar içerisinde en önemli rotalardan biri olarak aynı zamanda tarihi İpek Yolu'nun da devamı niteliğinde, üretim bölgelerinden başlayıp, ülkemiz üzerinden tüketim bölgelerine uzanan bir yol olarak geçen yıllarda olduğu gibi önemini korumakta, rota üzerinde 1995 raporunda çift basamak olarak adlandırılan ve kaçakçılık organizasyonlarının üretici ülkelerden temin ederek ülkemize getirdikleri uyuşturucu maddeleri mümkün olduğu kadar kısa sürede, kendilerince daha güvenli olan ülkelere sevk ederek buralarda depoladıkları, daha sonra bunları partiler halinde Batı Avrupa pazarlarına gönderdikleri yöntem devam etmiştir. Bkz. Şekil 2

Orta Asya Cumhuriyetleri'nde tren ve konteynırlarda yapılan yakalamalar, SSCB'nin yıkılması ile Güneybatı Asya'daki üretim bölgelerinden başlayıp, Orta Asya ülkelerinden geçerek Karadeniz'in kuzeyini takiben Slovakya üzerinden Batı Avrupa'ya ulaşan veya Orta Avrupa'da Balkan Rotası ile birleşen Kuzey Karadeniz Rotasının önemini koruduğunu göstermektedir. Bkz. Şekil 3

Şekil 3

Bundan başka Hint Okyanusundan başlayıp, Güney Kıbrıs'ın güneyinden geçerek Güney Balkan Rotası'na ulaşan Doğu Akdeniz yolunun da kullanımına devam edilmiştir. (Şekil 4) Afrika deniz ve hava limanları yoğun olarak Avrupa'ya yönelik büyük miktarlardaki eroin kaçakçılığında kullanılmakta. Afrika uyruklular (başlıca Batı Afrikalılar) küçük miktarlardaki eroin kaçakçılığında kurye olarak kullanılmaktadır. Interpol raporlarına göre, Afrika

uyruklular artan bir şekilde Güney Amerika'dan Kuzey ve Batı Afrika üzerinden Avrupa'ya yönelik gerçekleştirilen kokain kaçakçılığında da kurye olarak kullanılmaktadır.

Orta Amerika ülkelerinin kokain ve eroin kaçakçılığında Güney ve Kuzey Amerika arasında özellikle Atlantik kıyılarının, stratejik konumlarından dolayı Karayiplerin esrar ve kokain kaçakçılığında kaçakçılar tarafından transit noktalar olarak kullanıldığı tesbit edilmiştir.

Mücadele faaliyetleri, Meksika'da, Batı Karayipler'de ve Bahamalar'da kaçakçılık yollarını doğuya sevk etmiştir. Doğu Karayip ülkelerindeki sınırlı mücadele kapasitesinin sağladığı avantajla Kolombiyalı uyuşturucu kaçakçıları bölge üzerinden ABD sınırına kokain ve eroin kaçakçılığına yönelmişlerdir. Bunun sonucunda uyuşturucu ticaretinde çevre konumunda olan ülkeler, şimdi ABD'yi önemli bir şekilde etkileyen ülkeler haline gelmişlerdir.Bütün Doğu Karayip ülkeleri, kaçakçıların yayılmasına karşı savunmasızken Aruba Adaları başlıca transit ülke olarak ortaya çıkmaktadır.

Kaçakçılık yöntemleri analiz edildiğinde, Hollanda Antileri'nde özellikle Saint Martin'de dikkate değer bir uyuşturucu aktivitesinin varolduğu görülmektedir. Şu anda sadece duyum şeklinde bilgiler bulunmasına rağmen, ABD rotalı büyük miktarlardaki uyuşturucunun sözkonusu olduğu değerlendirilmektedir.*

Diğer taraftan, ABD ile Meksika arasındaki ticaretin NAFTA (Kuzey Amerika Serbest Ticaret Anlaşması) 'nın yürürlüğe girmesiyle liberalize olmasının Meksika sınırından ABD'ye sokulan kokain kaçakçılığını önlemede olumsuz bir etkide yaratacağından endişe duyulmaktadır. Bununla birlikte, Meksika'nın 1988 Sözleşmesine paralel olarak yasadışı ekim, üretim, kaçakçılık ve tüketimle mücadelesi INCB tarafından olumlu karşılanmaktadır.

Kamboçya, Hong Kong ve Tayland'dan Avustralya, ABD ve Avrupa ülkelerine uzanan bir kaçakçılık güzergahı bulunmaktadır. Bazı olaylarda Batı Avrupa ülkeleri transit olarak kullanılmaktadır. Çin'in Yunnan ve Guangzhou eyaletlerinin artan bir şekilde eroin trafiğinde transit nokta olarak kullanıldığına dair işaretler bulunmaktadır.**

**ABD Drug Report for 1996*
***Report of the INCB for 1995*

Şekil 4

1.3.Kaçakçılıkla Mücadele Çalışmaları

Uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadele eden birimlerin mücadele teknikleri açısından uyguladıkları yöntemler genel olarak benzerlikler göstermektedir. Ayrıntılarına girmeden bu metodların alışveriş operasyonları, muhbir kullanma, gözetleme operasyonları, ajan görevli kullanma, teknik takip çalışmaları v.s. olduğunu söylemek mümkündür. Klasik mücadele yöntemleri olarak anılan bu yöntemlerin uygulaması değişik durumlarda ve boyutlarda mücadeleci birimlerce uyuşturucu organizasyonlarına karşı kullanılmaktadır. Bu metodlarla alınan başarı genellikle bir organizasyonun sevkiyatını önlemekten öteye gidememektedir. Bu bakımdan mücadeleci birimler organizasyonları tamamen ortadan kaldırmaya yönelik kesin başarıya ulaştıracak yeni metodlar arayışı içindedir. Bu yönde diğer mücadeleci birimlerden bir adım önde olan ve kendine has başarılı yaklaşımları ve projeleri ile mücadeleye yeni boyutlar kazandıran Türkiye, Hollanda ve Almanya sıkı bir işbirliği içindedir.

1995 "kg"	Eroin	Esrar*	Kokain**
Afrika	103	239662	139
Amerika	148	80665	92087
Avrupa	7672	231645	12711
Yakın/Orta Doğu	7462	229328	12
Asya	563	3294	19
Okyanusya	116	27	15
Toplam	16064	784621	104983

Şekil 5

1996 "kg"	Eroin	Esrar*	Kokain**
Afrika	2008	81129	186
Amerika	461	150679	43687
Avrupa	11363	381170	13555
Yakın/Orta Doğu	1223	12397	169
Uzakdoğu	653	22520	12
Okyanusya	35	5184	31
Toplam	15743	653079	57640

*Esrarda likit, bitkisel, reçine, kubar esrar rakama dahil edilmiştir.
**Kokainde toz kokain, crack ve kokain HCL rakama dahil edilmiştir.
***Veriler 1996 yılına ait kesinleşmemiş rakamlardır

Şekil 6

Kendi ülkelerinde ülkenin koşullarına göre yürütülmekte olan ancak birbirine paralel olan bu projelerin ortak hedefi, uluslararası kişi ve grupların irtibat halinde, sınır tanımaz organizasyonlar kurmak suretiyle, çoğunlukla diğer suçları da kapsayacak şekilde işlenen ve özellikle terör örgütlerinin finans kaynağını oluşturan uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadeledir. Her ülkenin mücadeleci birimleri birbirleri ile yakın işbirliği ve bilgi alış verişi içinde bulunmaktadır.

Batı Avrupa'daki yasadışı eroin piyasasının önemli bir oranını elinde tutan bu organizasyonların mücadeleci birimlerin öncelikli hedefi olması normal karşılanmalıdır. Türkiye'nin bu mücadele yönteminde başı çekmesi ve diğer ülkelerle yakın işbirliği içinde olması konuya verdiği önem ve mücadelesindeki gerçekçiliği ortaya koymaktadır. Uyuşturucu madde kaçakçılığı toplum sağlığına yaptığı zararlar, ülke ekonomisinde yol açtığı zaafiyet ve diğer organize suçlarla olan ilişkisi ile tüm ulusların ortak mücadele vermesi gereken bir insanlık suçu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yüzyılın başından beri bu yönde yapılan çalışmalar artarak devam etmekte, mücadeleyi daha etkili kılmak için yeni teknik cihazlar ve mücadele yöntemleri geliştirilmektedir. Bununla birlikte genel olarak kabul edilen tek gerçek, uluslararası organize bir suç olan uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadelede başarılı olmak için uluslararası işbirliği ve bilgi alış verişinin tesisinin sağlanmasıdır.

Uyuşturucu madde kaçakçılığı organizasyonları ile mücadelede yeni bir soluk olan proje bazında stratejik yaklaşım, klasik mücadele metodlarının dışında soruna çözümleyici bir açıdan bakan yeni bir metod olarak kabul edilmelidir.

Bu bakımdan bu metodu ülkelerin kendi koşullarına göre ülkelerine adapte etmeleri ve çalışmalarını bu şekilde yönlendirmeleri yararlı olacaktır. Tabii bu yönde yapılan çalışmalar uluslararası işbirliği ve bilgi alışverişinin önemini mücadeleci birimlere hatırlatacaktır. Ancak bu durumda, proje dahilinde birimlerin birbirine ihtiyacı olduğundan bu ortamın yaratılması mümkün olacaktır. Bu bakımdan ülkeler üzerinde etkinliği ve saygınlığı olan uluslararası kuruluşların bu yönde çalışmalar yapması yönünde tavsiye kararı alması yararlı olacaktır.

Avrupa'da özellikle orta ve doğu bölgelerde yasadışı uyuşturucu kaçakçılığına bağlı suçların arttığı, Doğu Avrupa'daki uyuşturucu bağlantılı suçların ekonomik ve sosyal problemlerle karşı karşıya olan eski sosyalist ülkelerdeki suç artışı ile yakın ilişkisi olduğu belirtilmektedir.

Ülkelere Göre Uyuşturucu Madde Yakalamaları 1995*

Ülke	**Eroin**	**Esrar****	**Kokain**
Almanya	746	1408	2258
Avusturya	23	85	38
Belçika	99	15601	411
Bulgaristan	195	2	-
Çek Cumhuriyeti	2	-	30
Fransa	265	25160	560
HollaOnda	232	60387	533
İngiltere	1473	33689	725
İspanya	262	3542	3530
İsviçre	102	334	211
İtalya	567	7080	1370
Macaristan	534	-	11
Polonya	19	-	225
Portekiz	10	6546	2476
Romanya	81	25	16
Türkiye	2121	6136	49
Yunanistan	116	138	6
Diğer	443	39642	223
Toplam	7290	199775	12672

Şekil 7

Ülkelere Göre Uyuşturucu Madde Yakalamaları 1996*

Ülke	**Eroin**	**Esrar**	**Kokain**
Almanya	648	1745	1064
Avusturya	60	139	47

Belçika	136	89616	537
Bulgaristan	314	13748	11
Çek Cumhuriyeti	12	11856	24
Fransa	291	81519	685
Hollanda	149	20238	1211
İngiltere	685	76578	1004
İspanya	260	101878	6814
İsviçre	216	19	168
İtalya	577	815	342
Macaristan	317	-	2
Polonya	-	-	4
Portekiz	7	2854	637
Romanya	57	4535	4
Türkiye	4422	12294	13
Yunanistan	136	449	140
Toplam	8287	418283	12707

**Interpol Genel Sekreterliği 1996 yılı geçici rakamlarıdır.*

Şekil 8

1.4.Uyuşturucu Madde Kullanımında Yeni Eğilimler ve Mücadele

Yasadışı uyuşturucu madde üretimi yapılan bölgelerde ve uyuşturucu ile yakın temas görülen bölgelerde uyuşturucu kullanımının yaygın olduğu şeklinde bir genellemenin yanlış olmayacağı kanaatindeyiz. Bunun yanında, ticari amaçlı uyuşturucu kaçakçılığı faaliyetlerinin hedefi olan bölgelerin daha ziyade başta Batı Avrupa olmak üzere Avrupa ülkeleri ve Kuzey Amerika ülkeleri olduğu görülmektedir. Uyuşturucu madde kaçakçılığı güzergahlarının da varış noktası bu bölgelerdir. Uyuşturucu kullanımının küresel boyutu incelendiğinde;

Orta Amerika'da esrar tüketimi yaygın olarak devam ettiği, ABD'de tütün yerine esrarın konulduğu "blunt" adı verilen puro kullanımında ve damar içi eroin kullanımında artış olduğu, kokainin euphoric etkisini artırmak ve kullanımı bıraktıktan sonra meydana gelen depresyondan kurtulmak için kokain kullanımından eroin kullanımına geçenlerin sayısında artış olduğu, Kanada'nın özellikle kent merkezlerinde eroin suistimalinde artış, kokain kullanımında azalma olduğu görülmektedir.

Endonezya ve Filipinlerde esrar tüketimi yaygın olup, bazı Güneydoğu Asya ülkelerinde hızlı bir eroin bağımlılığı, bazı yerlerde de geleneksel olarak devam eden afyon içiminde azalma sözkonusudur. Buralarda ice veya shabu denilen psikotrop maddeler önemli bir problem teşkil etmektedir. Güney Asya'da

özellikle Hindistan, Nepal ve Srilanka'da son üç yıl içerisinde eroin suistimali önemli bir sorun oluşturmuştur. Batı Asya'da esrar tüketimi özellikle Afganistan ve Pakistan'da önemini korumuş, BDT ülkelerinde ise artış meydana gelmiştir. Eroin suistimalinde Pakistan'da, Afganistan'da ve Türkmenistan'da büyük kulllanımda artış gerçekleşmiştir.

Ermenistan, Kazakistan, Gürcistan ve Özbekistan'da afyon karışımı veya haşhaş kapsülü ürününün damar içi kullanımı yaygınlaşmıştır. İsrail'de birçok Avrupa ülkesine benzer şekilde LSD kullanımında hızlı artış gözlenmiş, amfetamin ve fenetylline (captagon) kullanımının Arap ülkeleri ve Basra Körfezi ülkeleri ile Lübnan'ın yanısıra İsrail'de de olduğuyapıldığı rapor edilmiştir. Ancak birçok Asya ülkesinde kokain tüketimi sorun teşkil etmemektedir. Özellikle Doğu Avrupa'da esrar tüketimi önemini korumuş, kokain tüketiminde artış görülmüş, İngiltere'de crack kullanımındaki artış şiddet bağlantısı olması nedeniyle önemli bir sorun teşkil etmiştir. Avrupa'nın birçok ülkesinde amfetamin kolayca bulunabilmekte, amfetaminlerde ecstasy türü halüsinojenlerde ve LSD kullanımında artış görülmüştür.

Avustralya, Yeni Zelanda, Papua Yeni Gine'de popüler olarak esrar kullanımı yerini korumakta, Avustralya ve Yeni Zelanda'da eroin kullanımı sürmekte, Yeni Zelanda'da uyarıcı ve halüsinojenler kullanılmaktadır.*

Şubat 1994'de toplanan 2. Pan Avrupa Bakanlar Konferansında, Pompidou Grubu'nun bağımlılıkla mücadelede rol almasına ve bununla ilgili bir sağlık eğitimi hazırlanmasına karar verilmişti. Bu kararı takiben iki devreden oluşan bir çalışma grubu oluşturulmuştur. Ekim 1996'ya kadar olan birinci devrede, bir danışman tarafından mücadele üzerine bilimsel literatür gözden geçirilmiş ve mücadelenin planlanması hakkında mücadeleci görevlileri yönlendirmek için bir taslak el kitabı hazırlanmıştır.

Ekim 1996-Nisan 1997 tarihlerini kapsayan ikinci devrede, uyuşturucu mücadelesi taslak el kitabı "mücadele projelerinin planlanması" hakkında bir pilot çalışmayla somut mücadele projeleri üzerinde test edilecektir. Ancak uygulama ile taslak el kitabının içeriği, rehberliği ve verilen tavsiyelerin Avrupa ülkelerindeki mücadeleci görevlilerin ihtiyaçlarını karşılayıp karşılamadığı belirlenecektir. İkinci devrede yer alacak olan 12 ülke ilgilerini ifade etmiş ve projelerini sunmuşlardır.* Hazırlanan taslak el kitabında bulunan 11 temel sorunun bir mücadele projesinin planlama, uygulama veya değerlendirme aşamasında sorulması gerekmektedir. Mücadele politikasının gelişimi, uygulanması ve değerlendirmesinde rol oynayacak olan sorular aşağıdaki şekildedir:

**Report of the INCB for 1995*

1-Neler alkol, ilaç ve tütün suistimaline yol açar?
2-Alkol, ilaç ve tütün kullanımı ve/veya suistimali ile mücadelesinden neyi kastediyoruz?
3-Mücadeleciler nasıl harekete geçebilirler?
4-İlk mücadele için ne gibi yaklaşımlar bulunmaktadır?
5-İyi planlamanın kuralları nelerdir?
6-Mücadele amaçları nasıl formüle edilmelidir?
7-Mücadele teması olan bir bilgi proğramı en iyi şekilde nasıl geliştirilebilir?
8-Bir mücadele proğramı nasıl uygulanabilir?
9-Mücadele değerlendirmesi neleri kapsar?
10-Bölgesel başlangıç çalışmaları için ne gibi ulusal yönlendirici fonksiyon ve destek sağlanabilir?
11-Mücadele için kalite kriterleri nelerdir?

Hızla artarak devam eden uyuşturucu bağımlılığı ile mücadele konusunda Avrupa Konseyi Pompidou Grubu tarafından başlatılan bu çalışma Avrupa'nın birçok ülkesinde özellikle sentetik uyuşturuculardan ecstasy kullanımındaki artış gözönüne alındığında memnuniyetle karşılanmaktadır. Ülkemizdeki kullanım boyutunun ortaya konması amacıyla Başkanlığımızca hazırlanan Madde Bağımlılığı Soru Formları taşra birimlerine dağıtılarak sözkonusu form ile risk grupları olan orta ve yüksek öğrenim gençliği, küçük sanayi işçileri, işsiz gençler, eğlence sektörü çalışanları ve yüksek gelirli sosyal gruba dahil insanların sosyoekonomik ve kültürel durumları belirlenmeye çalışılmıştır. Bu konuda ayrı bir değerlendirme raporu hazırlanacaktır.

**Pompidou Group, Working Group on Prevention*

İkinci Bölüm
TÜRKİYE'DE UYUŞTURUCU VE MÜCADELESİ

2.1. Uyuşturucu Sorunu ve Mücadele Politikaları

Şimdiye kadar, uyuşturucu madde sorunu ve mücadelenin küresel çevresi ana hatları ile sunuldu. Ülkemiz bu çerçeve içerisinde coğrafi konumu itibariyle Asya ve Avrupa kıtalarının birleştiği yerde bir kesişim noktası olması, doğusunda üretim bölgelerinin, batısında ise tüketim bölgelerinin bulunması ve Balkan Yolu üzerinde yeralması nedeniyle de bir transit nokta niteliğini haizdir. Bu bağlamda ülkemiz için uyuşturucu maddelere dair en önemli sorun uyuşturucu maddelerin ticareti olmaktadır.

Bölgemizde meydana gelen dalgalanmalar, yukarıda da ifade edildiği gibi yeni kaçakçılık yollarının ortaya çıkmasına, eski SSCB'nin içinde yeralan devletlerin bağımsızlıklarını kazanmalarından sonra daha önce hiç tanımadıkları uyuşturucu madde kaçakçılığıyla karşılaşmaları nedeniyle suç organizasyonlarının etkinliklerini artırabilmelerine, ekonomik dönüşümün doğurduğu krizler ise yeni suç gruplarının çıkmasına ve bu grupların uyuşturucu madde kaçakçılığı gruplarına katılmalarına veya işbirliğine girmeleri sebep olmuştur.

Ülkemiz eroin açısından doğu-batı yönlü bir seyirle karşı karşıya kalırken, diğer taraftan, captagon ve ecstacy gibi sentetik tabletler, kokain ve başta asetik anhidrit olmak üzere eroin imalinde kullanılan kimyasal maddelerin kaçakçılığında da batı-doğu yönlü bir seyir içerisindedir. Bu açıdan, ülkemiz transit konumu yanında, uyuşturucu ve kimyasal maddeler açısından kesişme noktası niteliğini de taşımaktadır. Doğu ve Güneydoğu sınırlarımızdan ülkemize sokulan uyuşturucu maddelerin önemli miktarı PKK terör örgütüne ait olup, bir kısmı da yine örgütçe uyuşturucu madde kaçakçılığı organizasyonları adına komisyon karşılığı sınırdan geçirilmektedir. Başta PKK olmak üzere, kaçakçılık organizasyonları, yasadışı üretim bölgelerinden temin ettikleri uyuşturucu maddeleri tüketim bölgelerine sevketmek ve pazarlamak bakımından aracı görevini üstlenmektedirler.

Bu anlamda, zaman zaman uyuşturucu maddelerin ülkemize sokulmadığı halde, pazarlama işlemlerinin ülkemizde yapıldığı görülmekte olup, bazı durumlarda da Yasadışı Eroin İmalathaneleri başlığı altında anlatılacağı gibi, PKK terör örgütü ve diğer kaçakçılık organizasyonlarının karlarını maksimize etmek amacıyla, üretim bölgelerinden daha ucuz fiyatta bazmorfin talep ederek, bazmorfini gizli eroin imalathanelerinde eroine dönüştürüp, Avrupa'daki tüketim bölgelerine yüksek kar marjı ile sevketme gayreti içerisinde oldukları görülmektedir. Bu menfi oluşumda ülkemizin kesişme noktası oluşunun önemli bir etkisi vardır. Tüm bu transit trafiğin ortasında kalan Türkiye'nin çakıl yüklü bir

kamyondan dökülen taş parçacıkları örneğindeki gibi uyuşturucu maddelerden etkilenmemesi mümkün değildir. Son zamanlarda da bağımlılığa dair tehlikeli emareler ortaya çıkmaktadır. Ancak ülkemiz için daha önemlisi, ülkemizin Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde ayrı bir devlet kurmak isteyen PKK terör örgütü için uyuşturucunun önemli bir mali dayanak olması ve bunun da örgüt tarafından kullanılmakta olmasıdır. Diğer taraftan, ortak sınırları paylaştığımız, özellikle Suriye, Irak, İran ve Yunanistan'ın da yasadışı uyuşturucu ticaretini elinde bulunduran PKK terör örgütüne lojistik ve eğitim desteği vermesi, kamplar ve yerleşim yerleri düzenlemesi, sınırlardan geçiş kolaylıkları sağlaması, İran'ın rejim ihracı yanlı politikaları, Kuzey Irak'taki otorite eksikliği gibi, sorunun ideolojik ve politik yanları da bulunmaktadır. Bu açıdan sayılan ülkelerin, ülkemiz gençliğini zehirleyerek dejenere etmek ve toplumda ahlaki bir çöküş başlatma gibi sosyo-psikolojik emellerinin de olabileceği değerlendirilmektedir.

Ülkemizde uyuşturucu ile mücadeledenin çerçevesini ve mücadele politikalarını sunmadan önce görevli kurumlarımızı sunalım. Mücadele görevli temel 4 kurum; İçişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Gümrük Müsteşarlığı' dır.

İçişleri Bakanlığı
Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM)

İçişleri Bakanlığı'na bağlı olan EGM Türkiye'de uyuşturucuyla mücadelede ana operasyonel teşkilattır. Merkez seviyesinde 157 personele sahip Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı'nda narkotik suçlar, mali suçlar, silah-mühimmat kaçakçılığı ve organize suçlara ilişkin birimler ile Teknik Hizmetler ve Kaçakçılık Araştırma şubeleri bulunmakta, ayrıca 80 ilde de kaçakçılıkla mücadelede görevli birimler yeralmaktadır.

Dairemizce tüm uyuşturucu bilgilerinin toplanması, analizi ile dağıtımı, taşra birimlerine rehberlik, personel, mali ve lojistik kaynakların dağıtılması sağlanmaktadır. Uyuşturucuyla mücadelede görevli TMK standardı polis sayısı 6130 iken, mevcut personel sayısı 2017'dir. Ayrıca uyuşturucu madde kaçakçılığında stratejik konuma sahip Yüksekova, Hopa, Çeşme ve İskenderun ilçelerimizde kaçakçılık büroları kurularak faaliyete geçirilmiştir.

İçişleri Bakanlığı
Jandarma Genel Komutanlığı
İçişleri Bakanlığı'na bağlı olan Jandarma Genel Komutanlığı, kırsal kesimde ve sınır bölgelerinde, narkotik timleri vasıtasıyla uyuşturucu madde kaçakçılığıyla mücadele görevini ifa etmektedir. Bu birimin 2 laboratuvarı da bulunmaktadır.

İçişleri Bakanlığı
Sahil Güvenlik Komutanlığı

İçişleri Bakanlığı'na bağlı Sahil Güvenlik Komutanlığı gerektiğinde Türk Deniz Kuvvetleri'nin de yardımıyla, deniz yoluyla gerçekleştirilen uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadele etmektedir.

Sağlık Bakanlığı
İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü

Ülkemizde tıbbi amaçlarla kullanılan uyuşturucu ve psikotrop maddelerin yasal kullanımının prosedürünü belirler, kimyasal ve psikotrop maddelerin ithalinin kontrolü ile ilgili lisans düzenler ve bağımlılığın tedavisi konusunda yöntemler öngörür.

AMATEM (Alkol ve Madde Bağımlıları Tedavi Merkezi)

Uyuşturucu bağımlıları için mevcut tedavi merkezi olan AMATEM İstanbul'da bulunan Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi bünyesinde kurulmuştur. Sağlık Bakanlığı'na bağlı olan bu hastane Türkiye'de türünün en büyüğüdür. Ayrıca, 5 bölgede benzer kurumların tesisi planlanmıştır.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı
Toprak Mahsülleri Ofisi

TMO, yasal ekimi tontrol etmek, lisans düzenlemek, mahsul alımı politikasını belirlemek, Afyon Alkaloid Fabrikası'nın işletilmesi ve ihraç işlemleri ile görevlidir.

Gümrük Müsteşarlığı
Gümrükler Genel Müdürlüğü
Gümrük Muhafaza Genel Müdürlüğü

Gümrük Müsteşarlığı bünyesindeki Gümrükler Genel Müdürlüğü ve Gümrük Muhafaza Genel Müdürlüğü gümrük bölgeleri dahilinde uyuşturucu dahil olmak üzere her türlü kaçakçılık fiilinin önlenmesi, soruşturulması ve koğuşturulması ile görevlidir. Ülkemiz uyuşturucu ile mücadelesinde;

-Uyuşturucu suçunu bir insanlık suçu olarak görmektedir.
-Terörist örgütler için en büyük finans gücünün uyuşturucudan geldiğine inanmaktadır.

-Sorunun arz, talep ve rehabilitasyon safhalarında eşit oranda ve aynı yoğunlukta mücadele etme kararlılığındadır.

-Uluslararası işbirliğinin gerekliliğinin bilincindedir ve bu unsurları mücadeleci birimlerinin bünyesinde de taşımaktadır. Bu inançlarla, Türkiye 1961 Uyuşturucu Maddeler Sözleşmesi ile 1971 Psikotrop Maddeler Sözleşmesine taraftır ve 1988 tarihli Uyuşturucu ve Psikotrop Maddeler Hakkındaki Sözleşmeyi de imzalayarak sorunun çözümüne verdiği önemi ortaya koymuştur. Uluslararası düzeyde işbirliğini daha da geliştirmek ve diğer ülkelerin uyuşturucu ile mücadele birimleriyle ortak çalışma imkanları yaratmak amacıyla yukarıda sayılan ikili, bölgesel ve çok taraflı organların çalışmalarına katılmakta ve yoğun çaba sarfetmektedir. Bu çalışmalar Dördüncü Bölüm'de detaylı olarak verilecektir.

2.2.Yasal ve Yasadışı Uyuşturucu Üretimi

2.2.1.Yasal Haşhaş ve Hint Keneviri Ekimi

Geleneksel olarak yasal haşhaş ekicisi olan Türkiye'de halen 13 ilimizde çizimsiz ve kontrollü ekim yapılmakta ve elde edilen ürün Afyon'da bulunan Alkoloid Fabrikasında işlenerek tıbbi amaçlar için kullanılmaktadır. Haşhaş ekimi yapılan illerimiz Afyon, Amasya, Burdur, Çorum, Denizli, Isparta, Karaman, Kütahya, Tokat ve Uşak İllerinin tamamı ile Eskişehir ilinin Çifteler, Mahmudiye, Seyitgazi, Manisa ilinin Kula, Selendi, Konya İlinin Akşehir, Beyşehir, Derbent, Doğanhisar, Hüyük, Ilgın, Kadınhanı, Karatay, Meram, Selçuklu, Seydişehir ve Tuzlukçu ilçeleridir.

Şekil 1

Yasal haşhaş ekiminin kontrolü ekimden hasata kadar bütün aşamalarda titizlikle sürmektedir. Ekimin başladığı 1974 yılından günümüze kadar ülkemizde yetiştirilen haşhaştan elde edilen afyon yakalamasına dair yurtiçi ve yurtdışında herhangi bir olay meydana gelmemiştir. 1990'da çıkarılan bir yönetmelikle kontrollü kenevir ekimine Amasya, Antalya, Burdur, Çorum, İzmir, Kastamonu, Kayseri, Kütahya, Malatya, Ordu, Rize, Samsun, Sinop, Tokat, Uşak, Urfa, Yozgat ve Zonguldak İlleri ile bunların bütün ilçelerinde olmak üzere 18 il ve ilçelerinde izin verilmiştir. Haşhaşta olduğu gibi kenevir ekimi de sürekli kontrol altında tutulmaktadır. Yasal haşhaş ve kenevir ekimi alanları Şekil 1'de verilmektedir.

2.2.2 Eroin İmalinde Kullanılan Kimyasal Maddeler

Uyuşturucu madde imalinde kullanılan kimyasalların en önemlisi olan asetik asetik anhidritin ülkemizde üretimi yapılmamakta, sanayinin çeşitli alanlarında kullanıldığından yasal ithalatı sözkonusu olmaktadır. İlgili kanun ile gerek yasal ithalatı gerekse de dağıtımı ülkemizde 1927'den beri sıkı kontrol altına alınmıştır. Yasal ithali yapılan kimyasallardan bugüne kadar kaçağa kayma sözkonusu olmamıştır. Ayrıca, 1988 Sözleşmesinin eki listelerinde yer alan maddeler ve tuzların ithalatı Sağlık Bakanlığı'nın özel iznine tabi tutulmuştur. Ülkeler kimyasal maddelerin yasadışı dolaşımının önlenmesi amacıyla ortak kararlılıklarını 1971 Psikotrop Maddeler Sözleşmesi ile ortaya koymuşlardır.

Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelere İlişkin 1988 Sözleşmesi ekli listelerinde ise precursors* başlığı altında yeralmış ve kaçağa kaymalarının kontrolü yönünde hükümler getirilmiştir. Tablolarda yeralan kimyasal maddelerin ve tuzlar, 31.12.1993 tarihinden beri Sağlık Bakanlığı'nın denetimi altındadır. 1988 Sözleşmesi Tablo I ve Tablo II Ek-1'dedir.

Ülkemiz bazı kimyasal maddelerin kaçakçılığında eroin ve bazmorfin kaçakçılığına göre ters rotalı olarak batı-doğu doğrultusunda bir akıma sahne olmaktadır. Yani, uyuşturucu madde kaçakçılığında transit konumunun yanısıra bu maddelerin kaçakçılığı açısından da kesişme noktası niteliğindedir. 1995 yılı içerisinde başarılı çalışmalar neticesinde ele geçirilen 53 ton asetik anhidrit yakalaması, 1996 yılında ele geçirilen miktara önemli derecede etki etmiştir. 1996 yılı içerisinde yakalanan asetik anhidrit maddesi bir önceki yıla göre %49.1 nispetinde düşmüştür. 1996'da meydana gelen olaylar illere göre incelendiğinde, İzmir, Van, Gaziantep ve İstanbul gibi sınır kapıları ve buralara yakın bölgelerin çoğunlukta olduğu görülmektedir. Şekil 2'de 1995-1996 yılları asetik anhidrit yakalamaları toplu halinde sunulmaktadır.

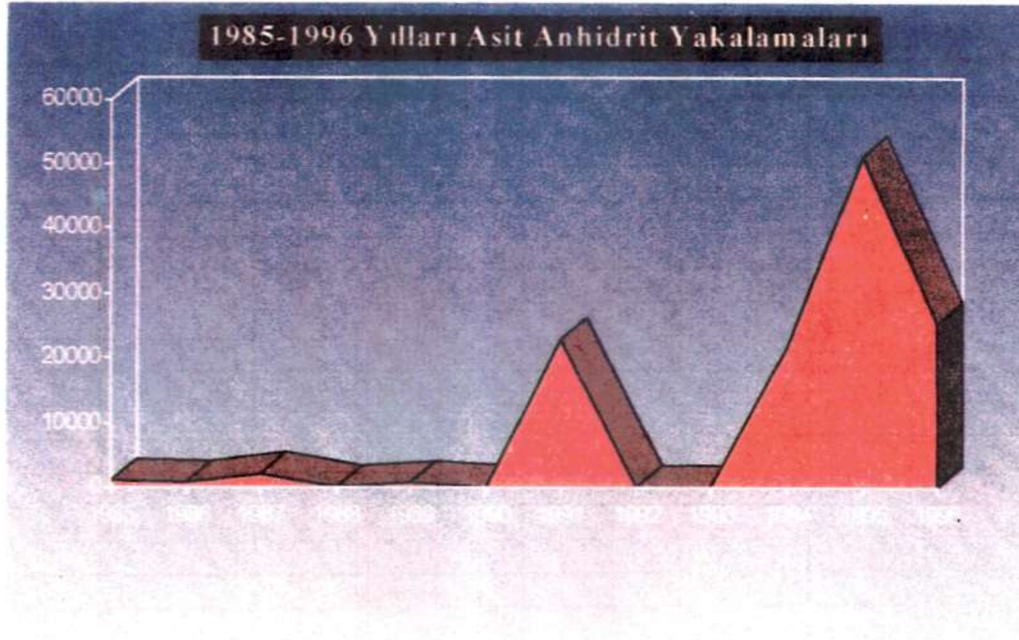
**1988 Sözleşmesi Tablo 1 veya Tablo 2'de yeralan ve uyuşturucu ve psikotrop maddelerin yasadışı imalinde sıkça kullanılan maddeler.*

Asetik Anhidrit Yakalamaları 1995-1996

Sıra	Tarih	Yer	Miktar "kg"
1	23.02.1995	Van	80
2	11.03.1995	İskenderun	169
3	19.03.1995	İstanbul	24
4	04.04.1995	Antalya	16920
5	11.04.1995	İstanbul	13.5
6	11.04.1995	Kırklareli	125.5
7	13.04.1995	Diyarbakır	14
8	15.04.1995	Edirne	242
9	20.04.1995	Edirne	9
10	21.04.1995	Edirne	147. 6
11	16.05.1995	Van	5
12	17.05.1995	Edirne	48.6
13	30.05.1995	Edirne	44
14	29.06.1995	İçel	13740
15	21.07.1995	Kahramanmaraş	33
16	27.07.1995	Kırıkkale	75
17	06.08.1995	Van	375
18	20.08.1995	Edirne	236
19	20.08.1995	Edirne	115
20	29.09.1995	Edirne	2990
21	02.10.1995	Ankara	400
22	06.10.1995	İçel	9.8
23	09.10.1995	Bursa	0.5
24	14.10.1995	Edirne	13590
25	09.11.1995	Edirne	817
26	04.12.1995	Adana	305
27	04.12.1995	İstanbul	7
28	08.12.1995	Diyarbakır	18
29	01.12.1995	Kocaeli	0.003
30	14.12.1995	Mardin	40
31	30.12.1995	İstanbul	14
32	01.12.1995	Kocaeli	0.003
33	14.12.1995	Mardin	40
34	30.12.1995	İstanbul	14
35	28.01.1996	Kilis	67.3
36	13.02.1996	İzmir	22440
37	02.04.1996	Van	1972
38	13.08.1996	Gaziantep	9
39	07.09.1996	İstanbul	683
40	23.10.1996	İstanbul	20

Şekil 2

Son 12 yıllık dönemde yapılan yakalamaların nisbi dağılımı Şekil 3'deki gibidir.

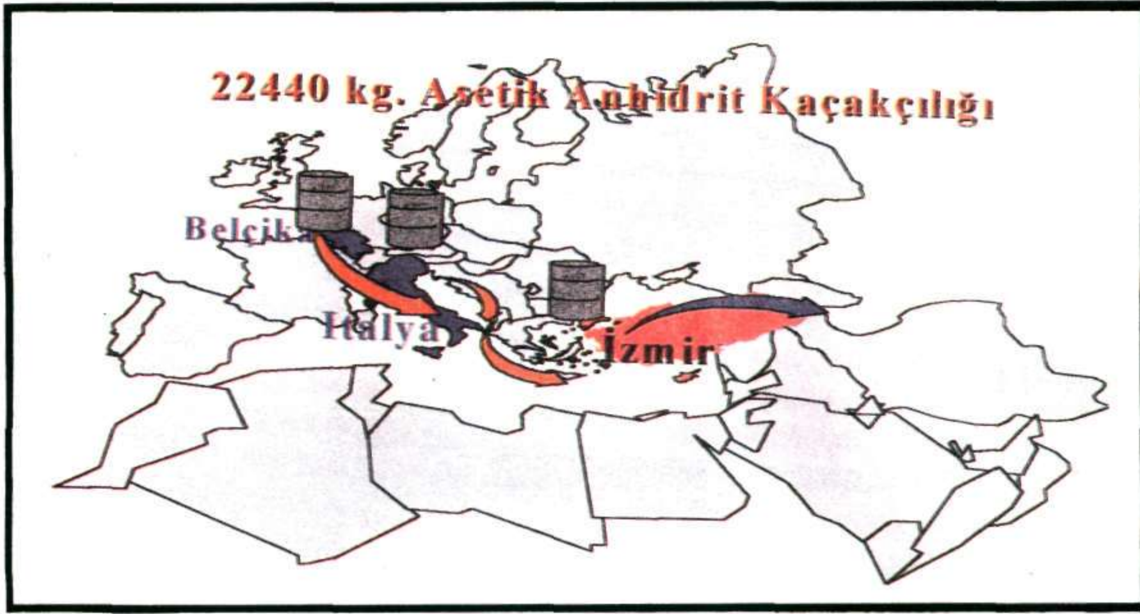
Şekil 3

Ülkemiz üzerinden geçen kimyasallar rotası yukarıda ifade edilmişti. Aşağıda modüs operandisi verilen asetik anhidrit yakalaması bu gerçeği destekler niteliktedir:

-22440 kg. Asetik Anhidrit Yakalaması Modüs Operandisi

13.02.1996'da İzmir Narkotik Şube Müdürlüğü Ekipleri ile Gümrük Müdürlüğü Ekiplerince Alsancak Deniz Hudut Kapısında müşterek gerçekleştirilen bir operasyonda; İtalya'dan gelen Samsun isimli Feribotta sürücülüğünü Belçika uyruklu Willy Helene DE DECKER adlı sanığın yaptığı TIR aracında yapılan aramada 379 Adet varil içerisinde 22.440 kg asitanhidrit maddesi ele geçirilerek, Ayhan YUMRUTAŞ, Ali KAZAKOĞLU, Rıdvan SERİNKEN, Tolga TAŞDEMİR, Kemal ÖZ adlı sanıklar yakalanmıştır. TIR sürücüsü yapılan sorgulamasında maddeyi Belçika'nın Miçhelen şehrinde GP CARGO'nun sahibi Belçika uyruklu Paul GODİER adlı şahıs vasıtasıyla Dender MONDA şehrinde Sanayi Bölgesinde bulunan S.T.O.P. Company isimli depodan yüklediğini beyan etmiştir.

14.03.1996'da İzmir'de ele geçirilen 20 kg eroin maddesi olayında yakalanan sanık Abu Bekir Sıddık OKTAY yapılan sorgulamasında; 22.440 kg lik asetik anhidritin 11 tonunun Yüksekova ilçesine ait olduğunu, bu asidin 5 tonunun kaçakçılar tarafından İran'ın Urumiye kenti Cermi köyünde bulunan PKK kamplarına götürüleceğini, yine İran'ın Tebriz kentinde PKK'nın uyuşturucu merkezi olduğunu beyan etmiştir. Şekil 4

Şekil 4

2.2.3.Yasadışı Eroin İmalathaneleri

Daha önce de bahsedildiği gibi, bazı kaçakçılık organizasyonlarının üretim bölgelerinden temin ettikleri eroin maddesini tüketici toplumlara taşımak yerine, elde edecekleri karı daha da artırmak amacıyla, eroin imalinde gerekli olan asetik anhidrit maddesi ve bazmorfini üretici ülkelerden temin ederek ülkemizde ilkel metodlarla eroin imaline yöneldikleri bilinmektedir. Ülkemizin kaçakçılıktaki stratejik konumu da bu eğilimi artırmaktadır.

1996 yılında ortaya çıkarılan imalathaneler Şekil 5'de verilmektedir.

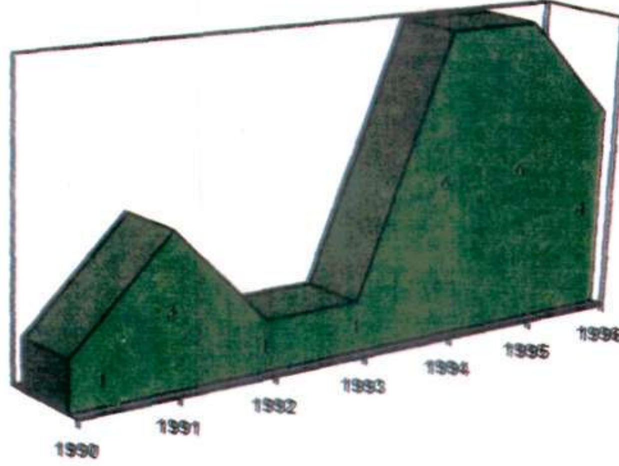
İmalathane Olayları 1996

Tarih	İl	Miktar
14.03.1996	İzmir	20 kg eroin
02.04.1996	Van	1972 kg asetik anhidrit 0,365 kg afyon 0,265 kg karbonat
09.09.1996	Sakarya	0,200 kg eroin 750 kg bazmorfin 683 kg asetik anhidrit
22.10.1996	İstanbul	1,330 kg eroin 63 kg afyon 20 kg asetik anhidrit

**Polis kayıtları esas alınmıştır.*

Şekil 5

İmalathane olaylarında son 7 yıllık trend ise Şekil 6'da sunulmaktadır.

Şekil 6

Görüldüğü gibi, yıllar itibariyle imalathanelerin trendinde bir artış olmaktadır. Bunda yukarıda ifade edilen faktörlerin etkisinin olduğu muhakkaktır. Ortaya çıkarılan imalathane olaylarından biri olan Hurşit HAN Olayı yukarıda ifade edilenleri destekler niteliktedir. Olayda üretim bölgelerinden sağlanan eroin hammadesi yurtiçinde mevcut bir imalathanede eroine dönüştürülerek tüketim bölgelerine sevkedilmek istenmiştir.

-Hurşit HAN Olayı Modüs Operandisi

07.09.1996'da alınan bir istihbaratı değerlendiren İstanbul Narkotik Şube Müdürlüğü ekipleri, İrandan ülkemize Gürbulak sınır kapısından giriş yapan bir TIR aracında yaptıkları aramada aracın dorse kısmına yapılmış özel zula yerinde 1'er kg lik paketler halinde 750 kg bazmorfin ve 200 gr eroin ele geçirmiş, olayla ilgili olarak Hurşit HAN, kardeşi Şükrü HAN, Şevket ÇAĞIRTEKİN, Hasan YILMAZ, Muhittin ARSLAN, Mustafa HANİFOĞLU, Mehmet Sait TURGUT, Halil GÜNEŞ, Nusrettin HAN, Osman ABDULLAH, Mehmet ALAKEL, Mehmet KARABAŞ, Şükrü ÇAĞIRTEKİN, İdris ÇAĞIRTEKİN ve İran uyruklu Soleyman Ferhadı GHOLANJI, Fardın AMJAD, Ramın GANIZADE Mohammed Ali MAGHSAUDİ, Hokmalı Ghanızadeh DIZAJ ve Ahmet REGİKALES adlı sanıklar yakalanmışlardır. Hurşit HAN'ın yapılan sorgulamasında Sakarya ili Sapanca ilçesi sınırlarında bulunan çiftliğinde asitanhidrit maddesinin bulunduğunu beyan etmesi üzerine burada yapılan aramada 683 litre asitanhidrit maddesi ile eroin yapımında kullanılan malzemeler ve uyuşturucu preslemek için kullanılan 1 adet pres makinası ele geçirilmiştir.

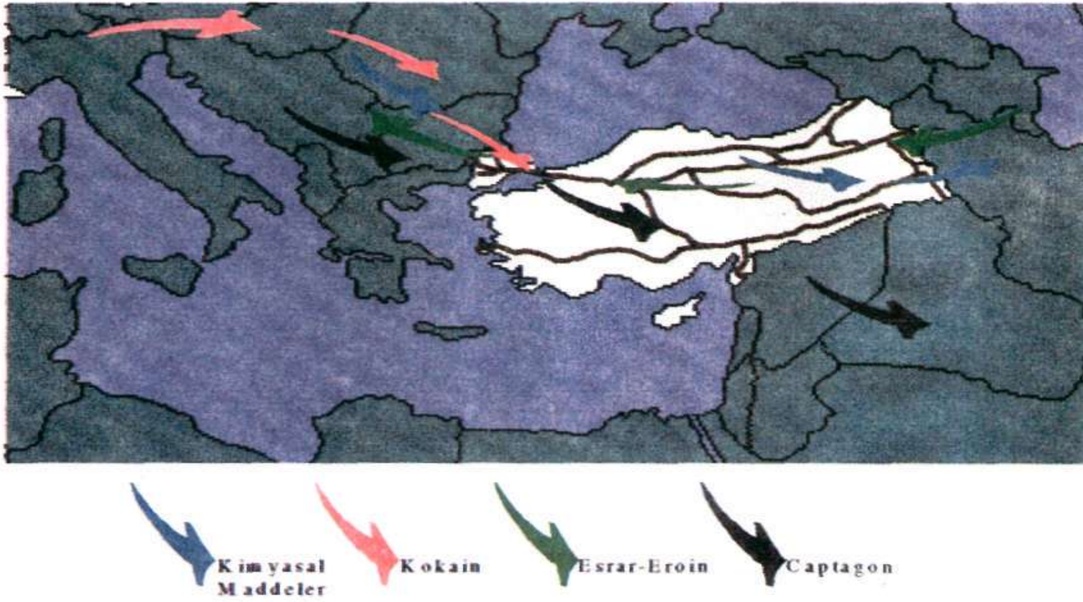
2.3. Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı

Bu bölümde uyuşturucu madde sorununun kaçakçılık boyutu ele alınacaktır. Bu bağlamda; öncelikle ülkemiz üzerinden geçen kaçakçılık yolları belirlenecek, daha sonra gerçekleştirilen uyuşturucu madde ve sanık yakalamaları ile olayların il, ay ve araç bazında değerlendirmesi yapılacaktır.

2.3.1.Güzergahlar

Doğu-batı yönünde Kuzey Karadeniz Rotası, Balkan Rotası ve Doğu Akdeniz Rotası ile batı-doğu yönünde kimyasal maddelere ilişkin kaçakçılık güzergahlarının bulunduğu ifade edilmiş idi. Bu anlamda transit ülke sayılan Türkiye, uyuşturucu madde kaçakçılığı güzergahları açısından ters akımların olduğu bir kesişme noktasıdır. Böyle bir yapının ortasında kalan ülkemizden, uyuşturucu madde cinslerine göre Şekil 7'de görülen çeşitli kaçakçılık yolları geçmektedir. Üretim bölgelerinden ülkemize giren uyuşturucu maddeler ülkemiz içerisinde;

-Karadeniz Sahil şeridi,
-Doğubeyazıt, Erzurum, Erzincan, Sivas, Ankara,
-Silopi, Viranşehir, Nizip, Adana,
-Adana, Ulukışla, Ankara, Bolu, İstanbul, Edirne,
-Adana, Konya, Afyon, Kütahya, İzmir,
-Hakkari, Van, Bitlis, Diyarbakır, Ankara,
-Doğubeyazıt, Ağrı, Çaldıran, Van, Bitlis, Diyarbakır, Ankara,
güzergahlarında ilerlemektedirler.

Şekil 7

Ülke içinde bu şekilde sirküle olan uyuşturucular, tüketim bölgelerine yönelik olarak, Bulgaristan ve Yunanistan'a açılan kara hudut kapıları ile Derince, Haydarpaşa ve Çeşme deniz hudut kapıları ve İstanbul Atatürk ve Ankara Esenboğa hava hudut kapılarından geçirilmeye çalışılmaktadır. Genellikle güney sınırlarımızdan ülkemize giren esrar da afyon türevlerinin izlediği rotaları izlemektedir.

Özellikle Batı ülkelerinde üretilerek, Arap ülkelerine giden sentetik uyuşturucular Güney ve Güneydoğu illerimize getirilmektedir. Daha sonra bunların çeşitli kara araçlarıyla yurtdışına gönderildikleri, bazen de dış ülkelerde çalışan vatandaşlarımızın kullandığı araçlara gizlenerek tüketici ülkelere gönderildiği belirlenmiştir. Batı-doğu rotalı bir güzergah izleyen kimyasal maddeler kaçakçılığı, bu maddelerin üretim bölgeleri olan Avrupa ülkelerinden çıkarak, uyuşturucu imalinin gerçekleştiği özellikle Altın Hilal Bölgesine gitmesiyle gerçekleşmektedir.

Diğer taraftan, Hatay ili Cilvegözü hudut kapısından Ürdün'e çıkış yapacak ve oradan da İsrail'e gidecek olan bir tır aracında ele geçirilen 45 kg eroin olayı, yeni bir uyuşturucu rotası izlenimi vermiş, bunun münferit bir olay olup olmadığı yönünde çalışmalar devam etmektedir.

2.3.2.Yakalamalar

Bu bölümde, 1996 yılında gerçekleştirilen uyuşturucu madde yakalamaları değerlendirilecektir. Bu değerlendirmede geçmiş yıllara göre oluşan % değişimler, bu değişimlerin grafiksel görünüşleri de verilmektedir. Genel olarak bakıldığında eroin, bazmorfin ve sentetiklerde bir artış, esrar ve kokain miktarlarında ise bir azalış sözkonusudur. Bu değişimlerde, tüketim talebindeki tercihler, uyuşturucu fiatları gibi faktörler etkili olmaktadır.

Şekil 8

-Eroin

Eroin olaylarında ve yakalanan miktardaki artışı açıklayabilecek tek unsur günden güne artan taleptir. Ülkemizden geçen eroin yollarının varış noktası olan Avrupa ülkelerinde eskiden beri tüketici bir kitle vardır. Ayrıca bu kitleye hergün yeni üyeler de eklenmektedir.

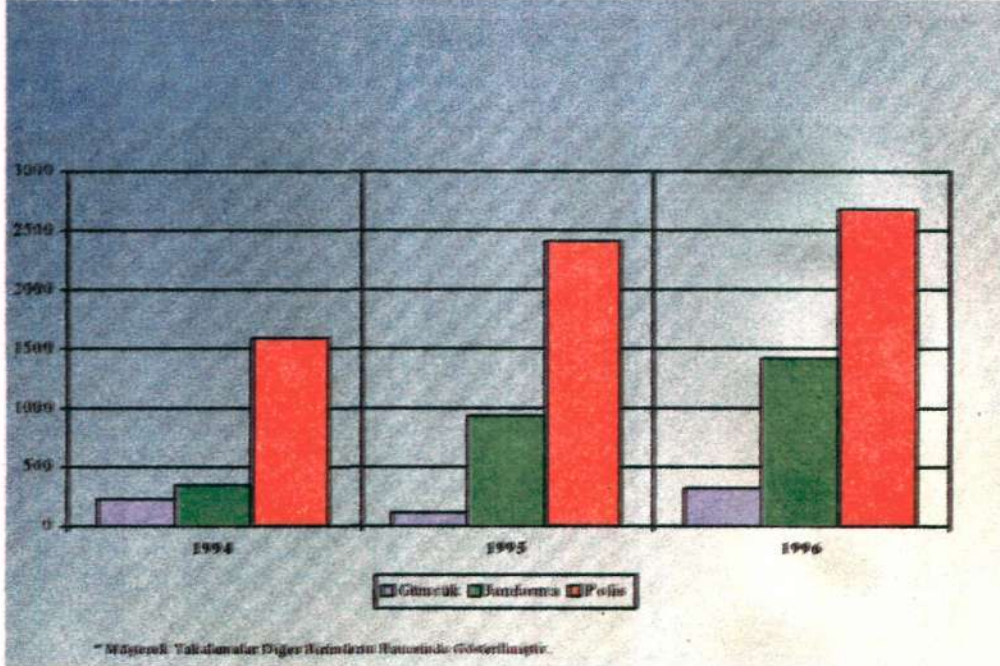
Nisbi Görünüm (%)		
Yıl	**Olay**	**Miktar**
1995	+15	+59
1996	+31	+28

Terlik içerisine gizlenmiş eroin

Şekil 9

1996 yılında meydana gelen olaylarda %31'lik, yakalanan miktarlarda da %28'lik bir artış olmuştur. Bu rakamlar mücadeleye verilen önemin de bir göstergesidir. 1994-1996 yılları trendi incelendiğinde Şekil 10'daki gibi olacaktır. Görüldüğü gibi yakalamalarda sürekli bir artış sözkonusudur.

Şekil 10

-Esrar

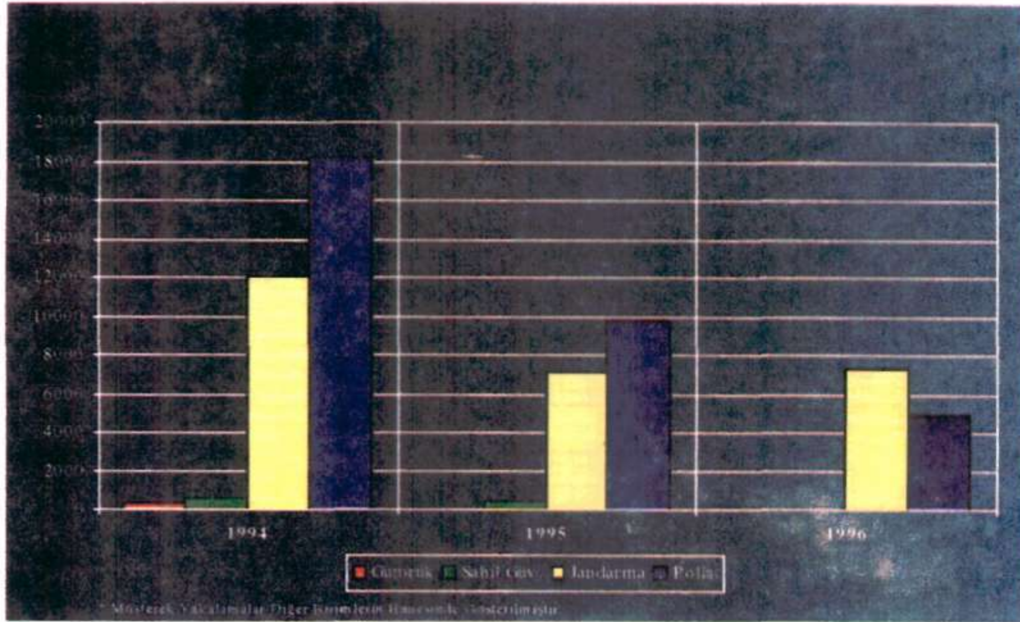
1996 yılında 1995 yılına göre yakalanan miktarlarda önemli bir azalma görülmektedir. Bunda, esrardan elde edilen gelirin az olması ve kaçakçıların daha fazla getirisi olan uyuşturuculara yönelmesi sebep olarak gösterilebilir.

Nisbi Görünüm (%)

Yıl	Olay	Miktar
1995	-20	-44
1996	+10	-29

En önemli üretim bölgeleri Lübnan'da bulunmaktadır. Lübnan'da kurulmaya çalışılan güvenlik sistemi ve teşkilatlanması ile ABD ve INCB'nin ikame tarım politikaları yürütmesi sonucu da uyuşturucu üretiminde önemli azalmalar gündeme gelmiştir.

Fas'taki üretimin Avrupa piyasasına iyice yerleşmesi, kaçakçılık organizasyonlarının eroine yönelmeleri ve Avrupa'daki kullanıcıların ecstasy'ye yönelmeleri de 1995 yılında olduğu gibi bu yıl da esrar yakalamalarının azalmasına yol açmıştır. Olay sayısındaki artışta ise oluşturulan sokak timlerinin önemli bir etkisi bulunmaktadır. 1994-1996 yılları esrar yakalamalarının görünümü Şekil 11'de sunulmaktadır.

Şekil 11

-Kokain

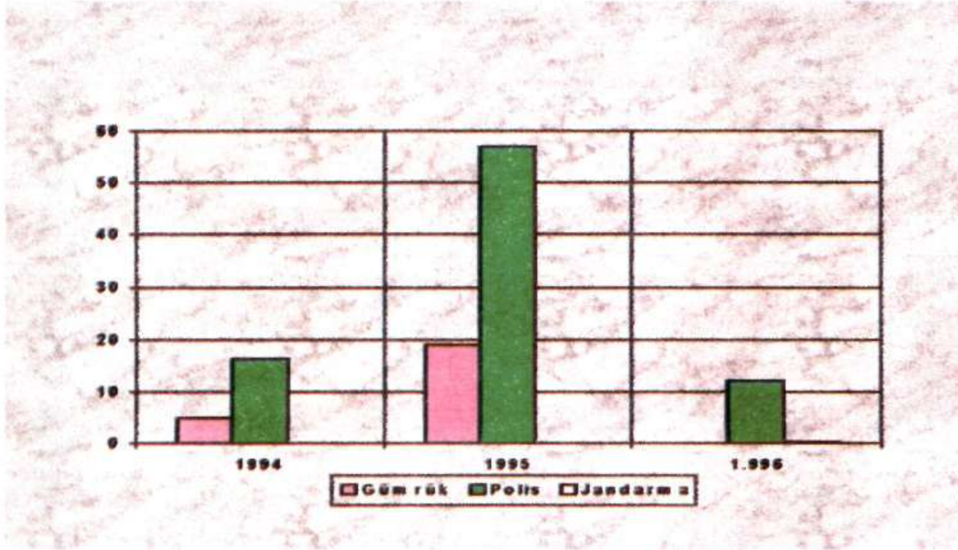
Uluslararası kokain kaçakçılığında ülkemizin temel yollarda bulunmaması, yakalamaları da düşük tutmaktadır. Aşağıda çizelgeden, kokainin 1995 yılında gerek olaylarında gerekse yakalanan miktarında önemli artış olduğu, 1996'da ise önemli bir düşüşün yaşandığı görülmektedir.

Nisbi Görünüm (%)

Yıl	Olay	Miktar
1995	+63	+256
1996	-32	-82

1994-1996 yılları arasında gerçekleştirilen yakalamalara ilişkin görünüm aşağıda grafiksel olarak sunulmaktadır. Bkz. Şekil 12

Kokain olay ve miktarındaki önemli azalışta, son yıllarda ülkemizde kullanımında büyük artış görülen ve "disco drugs" olarak adlandırılan uyarıcı nitelikli ecstasy haplarındaki artış büyük bir etkendir. Kokain kullanıcılarının yeni bir arayış olarak ecstasy kullanımına yöneldikleri ve kaçakçılık organizasyonlarının hemen hemen tüm Avrupa'da yaygın bir şekilde suistimal edilen bu maddeye ülkemizde de pazar yaratma gayreti içerisinde oldukları değerlendirilmektedir. 1996'daki önemli miktardaki ecstacy yakalamaları bu değerlendirmeyi doğrulamaktadır.

Şekil 12

Ecstasy Yakalamaları

Yıl	Olay	Miktar (adet)
1995	3	9
1996	4	3473

1996'da gerçekleştirilen operasyonların ikisinde önemli miktarda ecstasy ele geçirilmiştir. 07-06.10.1996 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilen bir operasyonda 1425 adet ecstasy ve olayla ilgili 11 sanık, 06.12.1996 tarihinde Bolu'da gerçekleştirilen bir operasyonda ise 2002 adet ecstasy ve olayla ilgili 2 sanık yakalanmıştır.

-Bazmorfin

Bazmorfin yakalamaları genellikle ortaya çıkartılan eroin imalathanelerinde gerçekleştirilmiştir. Yakalamaların oranı incelendiğinde; geçen yıla göre ortaya çıkarılan olaylarda büyük bir azalma gözlenmiş, ancak ele geçirilen miktarda kısmi bir artış olmuştur. Bu durum, büyük partiler halinde bazmorfin kaçakçılığı yapıldığı göstermektedir.

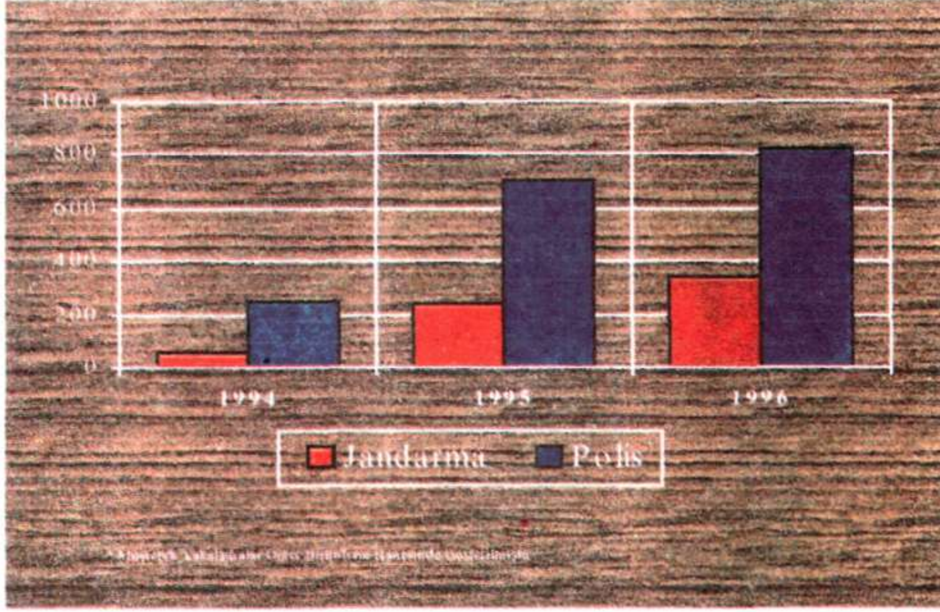
Nisbi Görünüm (%)

Yıl	Olay	Miktar
1995	-20	+210
1996	-58	+23

Son 3 yıla ait verileri grafiksel olarak incelediğimizde; yıllar itibariyle yakalamalarda artış kaydedildiği ve yakalamaların büyük bir çoğunlukla polis tarafından yapıldığı belirlenmektedir. Bkz. Şekil 13

Yasadışı Eroin İmalathaneleri bölümünde anlatılan Hurşit HAN olayındaki 750 kg bazmorfin yakalaması, olay sayısındaki düşüşe rağmen, miktardaki artışı ortaya koymaktadır.

Taleple mücadele çerçevesinde sokak satıcıları ile mücadelemizin artırılmasının yanısıra arzla süregelen mücadelemize de uyuşturucu madde organizasyonlarının tesbit edilerek çökertilmesine yönelik olarak devam edilmektedir.

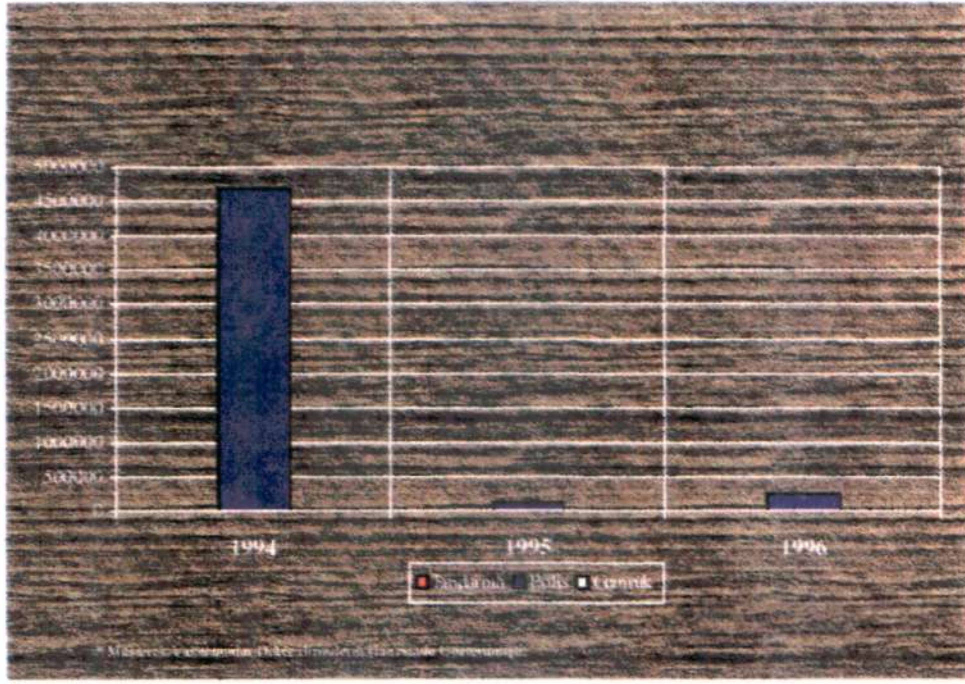
Şekil 13

-Sentetik Uyuşturucular

Kaçakçılığa konu olan temel sentetik uyuşturucu captagondur. Captagonun ülkemizde üretimi yapılmamakta, tüketimi de çoğunlukla Arap ülkelerinde gerçekleşmektedir. Captagonun yasadışı üretimi bazı Avrupa ülkelerinde yoğunlaşmaktadır.

Üretilen tabletler yasadışı yollarla ülkemiz batısından yurdumuza girmekte, tüketici Arap ülkelerine nakliyesi genellikle güney ve güneydoğu illerimizdeki bazı organizasyonlar tarafından yapılmaktadır. Bu nakliyede Arap ülkeleri ile olan ticari ilişkilerden faydalanılarak karayolu kullanılmaktadır.

Kaçakçılıkta kullanılan diğer bir güzergah ise, Avrupa ülkelerinden deniz yoluyla güneyimizde bulunan bazı ülkelere ve oradan da yine karayoluyla tüketici ülkelere uzanan yol olmaktadır.

Şekil 14

Şekil 14'de sentetik uyuşturucu yakalamalarına ilişkin görünüm son üç yılı içerecek şekilde verilmektedir. 1995'de yakalama miktarlarında gözle görülebilen bir azalma varken, 1996'da nisbi bir artış gerçekleşmiştir.

Uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadelede zaman zaman diğer birimlerimiz ile de müşterek çalışmalar yapılmaktadır. Sözkonusu birimlerle müştereken gerçekleştirilen yakalamaların diğer birimlerin hanesinde gösterilerek oluşturulan istatistik cetveli aşağıda verilmektedir.

MÜCADELECİ BİRİMLERİN UYUŞTURUCU MADDE YAKALAMALARI 1996

CİNSİ	POLİS			JANDARMA			GÜM. MD.VE G.MUH. GNL. MD.			S.GÜVENLİK		
	OL AY	SANIK	MİKTAR (KG)	OL AY	SANIK	MİKTAR (KG)	OL AY	SANIK	MİKTAR (KG)	OL AY	SANIK	MİKTAR (KG)
ESRAR	1377	2799	4900	237	485	7361	2	3	0.405	2		33
EROİN	459	1514	2681	50	101	1420	10	35	321			
BAZMORFİN	4	23	822	1	1	335						
AFYON	20	50	201	6	8	32						
KOKAİN	39	119	13	1	3	0.158						
A.ANHİDRİT	2	13	1704	3	5	19373	2	11	21273			
SEN.ECZ.	67	130	255619	6	26	498	1	4	2980			
TOPLAM	**1968**	**4648**		**307**	**629**		**15**	**53**		**2**	**0**	

Aşağıdaki istatistikte ise 1996 yılında Türkiye genelinde gerçekleştirilen yakalamalar uyuşturucu madde cinsine göre sunulmaktadır.

TÜRKİYE GENELİ UYUŞTURUCU MADDE YAKALAMALARI

CİNSİ	OLAY	SANIK	MİKTAR (KG)
ESRAR	1618	3287	12294
EROİN	519	1650	4422
B.MORFİN	5	24	1157
AFYON	26	58	233
KOKAİN	40	122	13
A.ANHİDRİT	7	29	42450
SEN.ECZ.*	74	160	259097
TOPLAM	2289	5330	319666

*adet

2.3.3. Sanıklar

Sanıkların yaş, cinsiyet, uyruk ve nüfus kayıt yerlerine göre tahlili, sorunun teşhisi ile alınacak tedbirlere ve nihayet mücadelenin başarısına etkide bulunabilecektir. Aşağıda polis verilerine göre sanıkların bu yönlerden değerlendirmesi yapılmıştır.

-Yaş-Cinsiyet

Aşağıda 1995-1996 yılları kaçakçılık olaylarına karışan şahıslar yaş gruplarına göre şemalandırılmıştır. Bkz. Şekil 15

Sanıklar 1995-1996

Yaş Grubu	Kadın		Erkek		Toplam		Oran
	1995	1996	1995	1996	1995	1996	1995/1996
-16	9	2	65	21	74	23	-%69
16-30	58	44	1118	1278	1176	1322	%12
31-45	68	66	2121	1986	2189	2052	-%6
46-65	19	20	560	796	579	816	%41
+65	1	2	11	15	12	17	%41
Toplam	155	134	3875	4096	4030	4230	%5

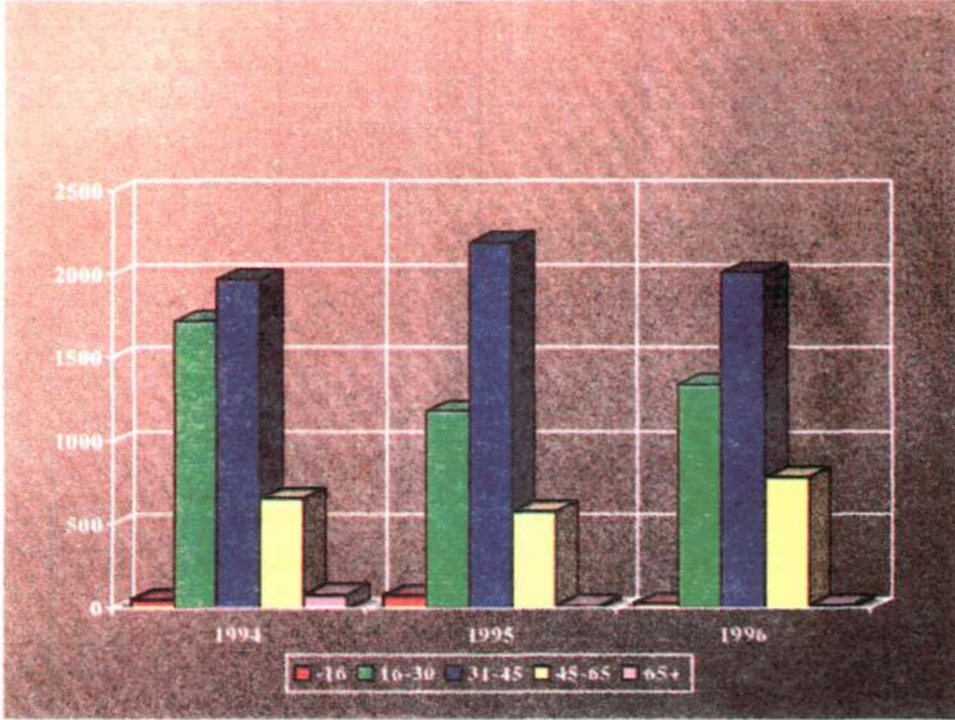
**Esrar, eroin, kokain, afyon, sentetik uyuşturucu olaylarına karışan şahıslar.*

***Polis kayıtları esas alınmıştır.*

Şekil 15

Şemadan da görüldüğü gibi kaçakçılığa karışan şahıslar çoğunlukla 16-30 ve 31-45 yaş grubuna dahildirler. 1996 yılında 16-30 yaş grubunda %12'lik bir artış olmuşken, 31-45 grubunda %6'lık bir azalma gözlenmektedir.

Şemanın grafiksel hali Şekil 16'daki gibidir.

Şekil 16

Uyuşturucu madde kaçakçılığı ile ilgili olarak yakalanan şahıslar cinsiyet bakımından ele alındığında; erkek sayısının kadınlara göre oldukça fazla olduğu görülmektedir. Kadınların büyük bir kısmının da kullanımdan yakalandığı gözlenmektedir.

-Nüfusa Kayıtlı Olunan İller

Yurtiçinde ve yurtdışında uyuşturucu madde olaylarına karışan sanıkların nüfusa kayıtlı oldukları illere bakıldığında; ülkemize genelde uyuşturucu madde girişinin olduğu ve buralara yakın doğu ve güneydoğu bölgelerimizde yeralan bazı iller ile kullanımın yaygın olduğu İstanbul, İzmir, Bursa yoğunluk göstermektedir. Şekil 17 ve 18'de 1995-1996 yılları itibariyle yakalanan sanıkların nüfusa kayıtlı oldukları iller yüzde dağılımları ile birlikte verilmektedir.

Yurtiçinde Yakalanan Sanıklar

İl	Sanık	%
1995		
Diyarbakır	558	10.9
İstanbul	395	7.7
Van	350	6.8
Gaziantep	223	4.3
İzmir	190	3.7
Hakkari	189	3.7
Bursa	170	3.3
Diğer	3044	59.6
Toplam	5119	100

İl	Sanık	%
1996		
Diyarbakır	557	11.3
İstanbul	515	10.5
Van	363	7.4
İzmir	227	4.6
Hakkari	222	4.5
Gaziantep	207	4.2
Bursa	165	3.3
Diğer	2637	53.8
Toplam	4893	100

**Rakamlar merkezi bilgisayar sisteminden alındığından 32. sayfadaki rakamlarla arasındaki fark, veri girişinin tahkikat evrağına göre yapılmasından ve bazı bilgilerin daha sonra ulaşmasından kaynaklanmaktadır.*

Şekil 17

Yurtdışında Yakalanan Sanıklar

İl	Sanık	%
1995		
Bingöl	78	13.6
Elazığ	76	13.2
İstanbul	36	6.3
Tunceli	20	3.5
Sivas	19	3.3
Adana	15	2.6
Konya	15	2.6
Diğer	314	54.9
Toplam	573	100

İl	Sanık	%
1996		
Bingöl	93	14.3
Elazığ	78	12
İstanbul	30	4.6
Konya	26	4
Diyarbakır	24	3.7
Tunceli	22	3.3
Gaziantep	22	3.3
Diğer	353	54.4
Toplam	648	100

**Rakamlar merkezi bilgisayar sisteminden alındığından 32. sayfadaki rakamlarla arasındaki fark, veri girişinin tahkikat evrağına göre yapılmasından ve bazı bilgilerin daha sonra ulaşmasından kaynaklanmaktadır.

Şekil 18

-Yabancı Uyruklu Şahıslar

Aşağıda, ülkemizde uyuşturucu olaylarına karışan yabancı uyruklu şahıslara ilişkin veriler 1995 ve 1996 yılları itibariyle karşılaştırmalı olarak verilmektedir. 1995'de 50 farklı uyruğa ait şahıslar uyuşturucu olaylarına karışmış olup, 1996'da bu rakam 41'e düşmüştür. Bkz. Şekil 19

İranlı şahısların oranı ortalama olarak 1995 yılındaki gibi gerçekleşerek, birinci sırayı almıştır. Temel uyuşturucu üretim bölgelerinden olan Altın Hilal'e komşu İran'dan ülkemize yönelik uyuşturucu trafiğinin bulunması bunda etkili olmaktadır. Rusya uyruklu şahısların oranında iki misli bir artış olmuştur.

Uyuşturucu madde suçlarından yakalanan Avrupa ülkeleri vatandaşlarının, kullanım için kendi ihtiyaçlarını temin ederek ucuz uyuşturucuyu ülkelerinde satmayı planlayan bağımlılar, kaçakçılık organizasyonlarında uyuşturucu nakliyesinde rol alan şahıslar ve ülkemize kokain sokmaya çalışırken yakalananlardan oluştuğu değerlendirilmektedir.

Tablolarda dikkati çeken temel husus Nijerya, Tanzanya, Gana, Gambia gibi Afrika ülkeleri uyruğuna mensup şahıslarda gözle görülür bir artış olmasıdır. Bundan başka geçen yıl tabloda yeralmayan Uganda ve Burundi gibi bazı Afrika ülkesi vatandaşları da bu yıl çeşitli olaylara karışmışlardır.

1995

Ülke	Sanık	Olay	% "sanık"
İran	62	42	26
Nijerya	25	8	10.5
Pakistan	9	4	3.7
Makedonya	8	5	3.3
Senegal	7	2	2.9
Gürcistan	6	4	2.5
İngiltere	6	6	2.5
İsrail	6	3	2.5
Romanya	6	5	2.5
Suriye	6	4	2.5
Almanya	5	4	2.1
Rusya	5	4	2.1
Tanzanya	5	3	2.1
Ukrayna	5	5	2.1
Yunanistan	5	4	2.1
Azerbaycan	4	3	1.6
Bulgaristan	4	3	1.6
Lübnan	4	2	1.6
Kenya	4	3	1.6
G. Afrika	3	2	1.2
Gana	3	3	1.2
Hollanda	3	2	1.2
Yugoslavya	3	3	1.2
Avusturya	2	2	0.8
Gambia	2	2	0.8
Hırvatistan	2	1	0.8
İspanya	2	1	0.8
İtalya	2	1	0.8

1996

Ülke	Sanık	Olay	% "sanık"
İran	73	39	26.8
Nijerya	42	21	15.4
Pakistan	2	2	0.7
Makedonya	1	1	0.3
-	-	-	-
Gürcistan	1	1	0.3
İngiltere	8	6	2.9
İsrail	1	1	0.3
Romanya	4	4	1.4
Suriye	2	2	0.7
Almanya	7	6	2.5
Rusya	11	9	4
Tanzanya	20	8	7.3
Ukrayna	6	5	2.2
Yunanistan	5	4	1.8
Azerbaycan	3	1	1.1
Bulgaristan	1	1	0.3
-	-	-	-
Kenya	3	3	1.1
-	-	-	-
Gana	11	8	4
Hollanda	2	1	0.7
-	-	-	-
-	-	-	-
Gambia	13	3	4.7
-	-	-	-
İspanya	11	2	4
-	-	-	-

1995

Ülke	Sanık	Olay	% "sanık"
Jamaika	2	2	0.8
Liberya	2	2	0.8
Nahçıvan	2	1	0.8
S.Arabistan	2	1	0.8
ABD	1	1	0.4
BAE	1	1	0.4
Barbados	1	1	0.4
Brezilya	1	1	0.4
Fransa	1	1	0.4
Filipinler	1	1	0.4
Hindistan	1	1	0.4
Kolombiya	1	1	0.4
Letonya	1	1	0.4
Malezya	1	1	0.4
Mozambik	1	1	0.4
Mısır	1	1	0.4
Norveç	1	1	0.4
Portekiz	1	1	0.4
Ruanda	1	1	0.4
Ürdün	1	1	0.4
Venezuella	1	1	0.4
Toplam	238	158	100

1996

Ülke	Sanık	Olay	% "sanık"
Jamaika	1	1	0.3
Liberya	4	3	1.4
Nahcıvan	7	4	2.5
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
Fransa	1	1	0.3
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
Ruanda	4	4	1.4
Ürdün	1	1	0.3
-	-	-	-
Tunus	2	2	0.7
Moldova	2	2	0.7
Uganda	1	1	0.3
Kazakistan	2	2	0.7
Afganistan	1	1	0.3
Polonya	3	1	1.1
Çek	1	1	0.3
İrlanda	1	1	0.3
Irak	1	1	0.3
Kanada	1	1	0.3
İsviçre	1	1	0.3
Fas	2	2	0.7
Burundi	1	1	0.3
Toplam	272	166	100

Şekil 19

Özellikle Nijerya uyruklu şahısların, 1992 yılından bu yana, uyuşturucu olaylarına karıştıkları bir organizasyonun tesbit edilmesi üzerine GÖLGE isimli bir operasyon başlatılmıştır. Bu sırada İtalya'da yürütülen ELLEN operasyonunda, Amerikalı askerlerin bir uyuşturucu olayında kurye olarak kullanıldığı, bu askerlerin de Nijeryalı şahıslar tarafından oluşturulan organizasyona dahil oldukları veya bu organizasyonun yöneticileri tarafından yönlendirildikleri anlaşılmıştır.

Yapılan çalışmalar neticesi, 18.07.1992 tarihinde Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı koordinesinde İstanbul'da yapılan operasyonda 19 kişi 3,1 kg eroin maddesi ile yakalanmıştır. Bunların içinde onrganizasyonun üst düzey yöneticileri, kuryeler, uyuşturucu gizleyen şahısların yeraldığı görülmüş ve yurtdışı bağlantıları tesbit edilmiştir.

Organizasyonun genelde hava ve deniz yolu ile İtalya'ya yönelik faaliyet sürdürdüğü, sanıklarının hemen hepsinin kısa periyodlarla KKTC'ye gidip geldikleri, uyuşturucu taşımasında sırt çantaları, bond tipi çantalar, doktor çantaları, makyaj çantaları ile tabanına gizli bölme yapılmış botlar kullandıkları anlaşılmıştır.

Sırt çantasına gizlenmiş vaziyette ele geçirilen eroin maddesi

Operasyonun 2. aşamasına yönelik hazırlıklara devam edilmekte olup, İtalyan makamları kendilerine tevdi edilen bilgilerden sonra geniş çaplı bir tahkikata girdiklerini, Ocak 1997'den sonra tarafımıza ortak çalışma teklifi sunacaklarını bildirmektedirler.

-Yurtdışında Yakalanan Türk Vatandaşları

Balkan Yolu ile Batı ülkelerine ülkemiz üzerinden uzanan uyuşturucu maddeler, Avrupa'daki yakalamaların önemli bir kısmını oluşturmaktadır.

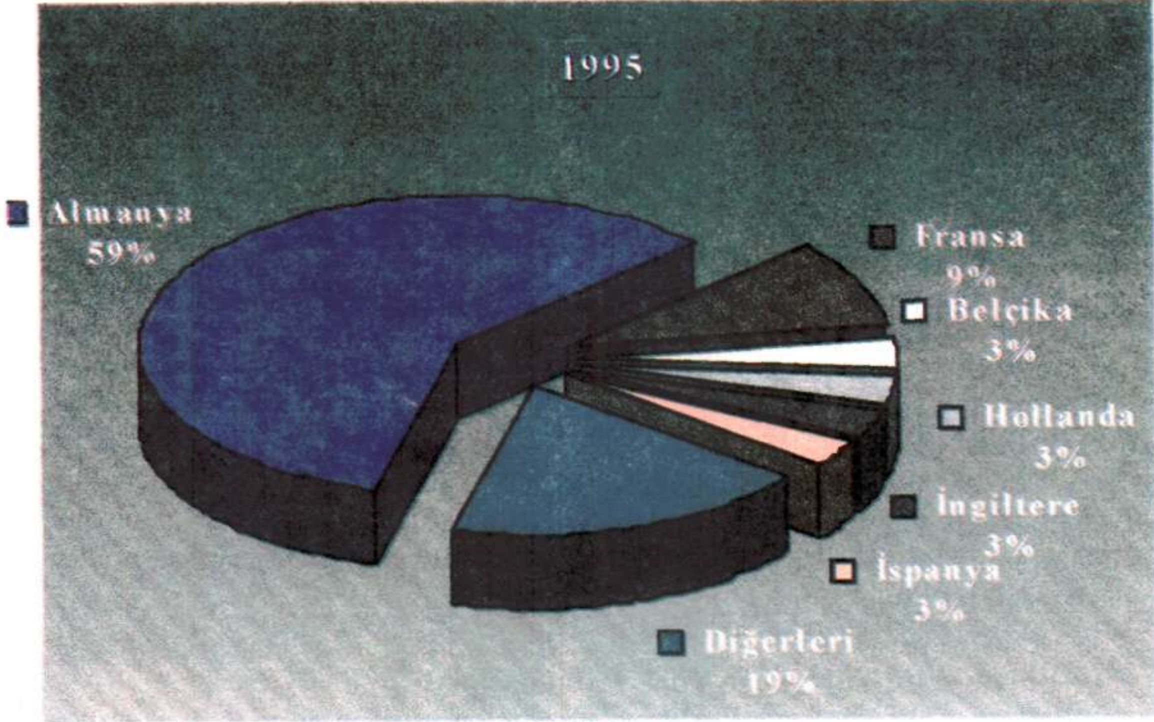
Aşağıdaki şemadan da görüleceği gibi, 1995 yılında Türk vatandaşları çoğu Avrupa ülkelerinde olmak üzere yurtdışında toplam 406 olaya karışmış, ortalama 530 kg uyuşturucu madde ele geçirilmiştir. Bu olayların 286'sı eroin ile ilgilidir ve yaklaşık 2350 kg eroin maddesi yakalanmıştır. Olayların çoğu Almanya'da gerçekleşmiştir. Bkz. Şekil 20-21

Türk Vatandaşlarının Karıştığı Olayların Uyuşturucu Madde Cinsi Bazında Görünümü '95

Madde	Olay	Sanık	Miktar "kg"
Eroin	286	550	2350
Esrar	20	27	106
Kokain	47	92	29
Morfin	2	2	3
Kenevir	1	3	10
Amfetamin	3	7	32
Sentetikler	8	10	0,008
Belli değil	39	53	12576 adet
Toplam	406	744	2530

Şekil 20

Türk Vatandaşlarının Karıştığı Olayların Ülkeler Bazında Görünümü '95

Şekil 21

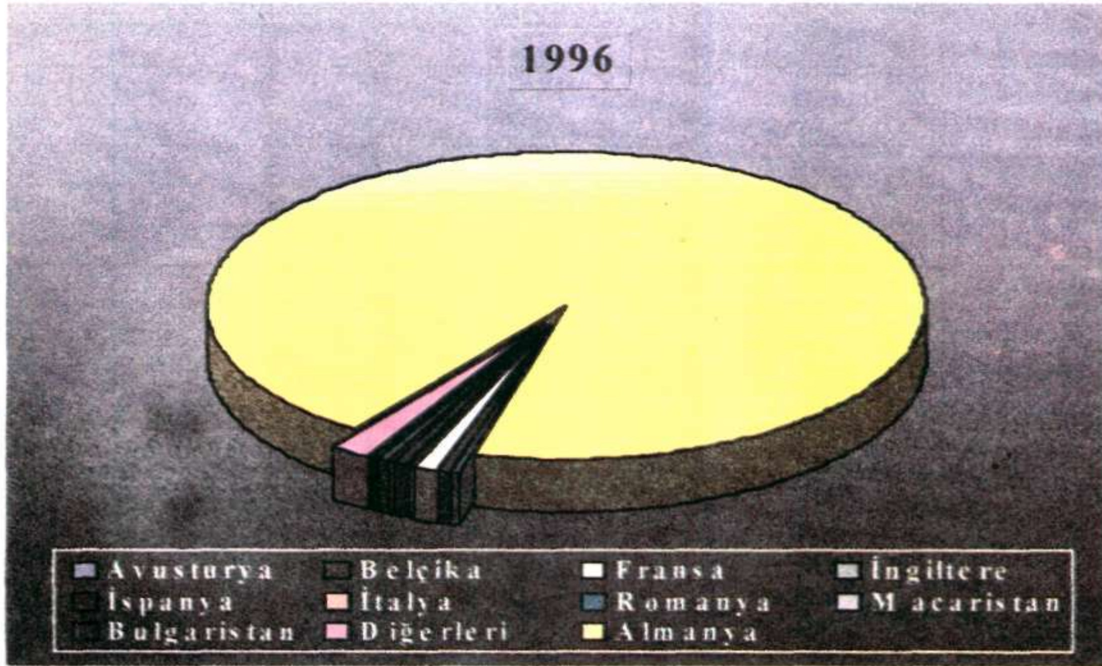
1996 yılına bakıldığında da, geçen yıla göre %21'lik bir azalma ile toplam 318 olayın gerçekleştiğini ve bu olaylarda %12'lik bir düşüşle 2222 kg uyuşturucu madde ele geçirildiğini görmekteyiz. Bu olayların da 1995'deki gibi çoğunluğunu eroin olayları oluşturmaktadır ve bu olaylarda toplam 1250 kg eroin maddesi yakalanmıştır. Bkz. Şekil 22-23

Türk Vatandaşlarının Karıştığı Olayların Uyuşturucu Madde Bazında Görünümü '96

Madde	Olay	Sanık	Miktar "kg"
Eroin	235	467	1250
Esrar	15	20	877
Kokain	32	52	29
Morfin	2	2	60
Kenevir	1	1	5
Amfetamin	3	4	2
Sentetikler	7	8	29798 adet
Belli değil	23	28	-
Toplam	318	582	2194

Şekil 22

Türk Vatandaşlarının Karıştığı Olayların Ülkeler Bazında Görünümü '96

Şekil 23

Türk vatandaşlarının yurtdışında karıştıkları uyuşturucu madde olayları incelendiğinde; 1995'de olduğu gibi, 1996'da da Almanya'nın listenin başında geldiği görülmektedir. Bunda etkili olan faktörler ise;

-Almanya'nın Türk vatandaşlarının en yoğun bulunduğu ülke olması,
-Almanya'nın Orta Avrupa'da bulunması ve gelişmiş ulaşım sistemi sayesinde diğer ülkelere geçişin kolay olması,
-Almanya'nın Balkan Rotası'nda hem bir kavşak hem de büyük durak niteliği göstermesi,
-Hayat standardının yüksek, uyuşturucu fiyatlarının cazip olması,
-Uyuşturucu madde tüketiminde önde gelen ülkelerden olması,
-Yoğun mülteci gelmesi nedeniyle, organizasyonların rahat hareket edebilmeleri,
-Almanya'da mülteci statüsünde bulunan PKK terör örgütüne mensup şahısların uyuşturucu kaçakçılığında rol almalarıdır.

Türk Vatandaşlarının Karıştığı Olayların Ülke Bazında Görünümü '96

Ülke	Uyuşturucu cinsi	Olay Sayısı	Sanık Sayısı	Miktar "kg"
Almanya	Esrar	5	6	26
	Eroin	143	296	324
	Kokain	34	56	27
	Amfetamin	3	4	2
	Sentetik Tab.	7	8	17798 adet
	Belli değil	15	20	
Fransa	Esrar	5	7	120
	Eroin	22	32	67
	Kokain	1	1	2
	Kenevir	1	1	5
	Belli değil	2	2	-
Belçika	Kokain			0,1
	Eroin	7	21	59
	Belli değil	1	1	-
Hollanda	Eroin	4	11	154
İngiltere	Eroin	6	15	48
	Sentetik Tab.			12000 adet
İspanya	Eroin	8	23	268
	Belli değil	2	2	-
Avusturya	Esrar	1	1	2
	Eroin	7	17	9
İtalya	Esrar	2	2	0,086
	Eroin	6	11	129

Macaristan	Eroin	5	5	256
Romanya	Esrar	1	2	8
	Eroin	8	10	44
Bulgaristan	Eroin	5	8	33

Şekil 24

İspanya, Macaristan ve Hollanda'da meydana gelen uyuşturucu olaylarının sayısındaki azlığa rağmen, önemli miktarlardaki eroin yakalamaları, bu ülkelerdeki büyük uyuşturucu madde kaçakçılığı organizasyonlarının varolduğunu göstermektedir.

Avusturya, Fransa, İngiltere ve Almanya'da ise olay sayıları fazla, ancak ele geçirilen eroin miktarı azdır. Bu durum, uyuşturucu kaçakçılığının büyük organizasyonlar tarafından değil, düşük düzeydeki faaliyetlerden doğduğun işaret etmlektedir.

-ST Formları

Bu kısmı sona erdirmeden önce, yakalamalarda ST formunun düzenlenmesinde oluşan eksikliği belirtmek gerekir. Bütün ülkeler ST formlarının biçiminde anlaşmıştır. Ancak formların ne zaman ve hangi suçlar için tanzim edilerek Interpol'e gönderileceği belirlenmemiştir. Genel olarak İnterpol gönderilenlerle yetinmekte, ama fomlara dayanarak yaptığı değerlendirmelerde baz aldığı değerleri açıklamadığı için sağlıklı sonuçlar çıkarılamamaktadır.

Ülkelerde suç işleyen vatandaşların sayısı, yabancıların sayısından fazla olmasına rağmen, Interpol kayıtlarında yabancılar çoğunluktadır. Bu durumda ST formu sadece yabancılar için mi düzenlenecektir ya da uyuşturucu madde kullanmak bazı ülkelerde suç olmadığından sadece uyuşturucu ticareti yapanlar için mi düzenlenecektir? Bunlardan başka form yakalama sonrası mı, mahkeme sonrası mı tanzim edilecektir? Bu konularda bir standart temin edilememiştir.

2.3.4. İllerin Nisbi Görünümü

Uyuşturucu madde olaylarının iller bazında değerlendirmesini yapmak, kaçakçılık bakımından önemli olan illeri belirlemek ve bu yolla da mücadele politikaları sunmak açısından önemlidir.

Bir ilde yakalanan miktarın az olmasına rağmen, olay ve sanık sayısındaki fazlalık bu ildeki çalışmaların perakende satışın önlenmesi ve gençliğin uyuşturucudan korunmasına yönlendirildiğine, olay sayısındaki azlığa rağmen

ele geçirilen uyuşturucu madde miktarlarındaki fazlalık ise büyük yakalamaların yapıldığına ve önemli kaçakçılık gruplarının varlığına işaret etmektedir.

Ülkemizde uyuşturucu ticaretiyle mücadele, sadece yurda giriş ve yurttan çıkışta değil, tüm bölgelerde yoğunlukla sürdürülmektedir.

1996 yılında bazı illerimizde meydana gelen uyuşturucu madde olayları; miktar, olay ve sanık sayısı bakımından aşağıda sunulmaktadır. Bkz. Şekil 25

Uyuşturucu Madde Yakalamaları 1996

İli	Uyuşturucu Cinsi	Olay Sayısı	Sanık Sayısı	Miktar (kg)
Adana	Esrar	58	122	387
	Eroin	14	40	201
	Bazmorfin	-	-	-
Bolu	Esrar	2	10	12
	Eroin	9	38	325
	Bazmorfin	-	-	-
Diyarbakır	Esrar	46	101	1635
	Eroin	26	51	30
	Bazmorfin	-	-	-
Gaziantep	Esrar	30	96	203
	Eroin	21	98	25
	Bazmorfin	-	-	-
Hakkari	Esrar	7	14	118
	Eroin	18	46	63
	Bazmorfin	-	-	-
İçel	Esrar	52	121	62
	Eroin	10	26	218
	Bazmorfin	-	-	-
İstanbul	Esrar	161	402	705
	Eroin	227	826	1042
	Bazmorfin	1	15	807
İzmir	Esrar	224	302	215
	Eroin	15	43	150
	Bazmorfin	-	-	-
Kocaeli	Esrar	45	84	59
	Eroin	13	36	53
	Bazmorfin	-	-	-
Van	Esrar	27	76	810
	Eroin	45	138	481
	Bazmorfin	2	5	12

Şekil 25

-Olay Sayısına Göre İller

Bu kısımda iller eroin ve esrar maddelerine göre olay sayısı açısından değerlendirilecektir.

Eroin maddesi olaylarında 1995'de olduğu gibi, 1996 yılında da İstanbul yine ilk sırada gelmektedir. İstanbul'un,

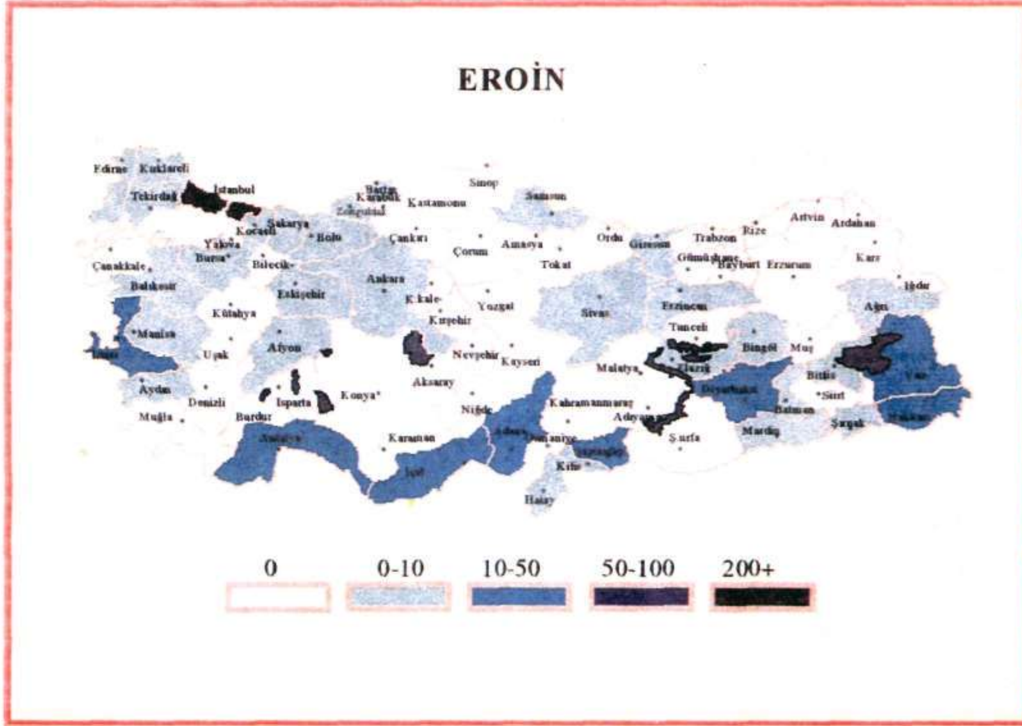
-Asya ve Avrupa kıtalarının birleştiği bir noktada ve ulaşım yollarının kavşağında yer alması,

-Avrupa'yı Asya'ya bağlayan karayolları ve hava limanları ile Karadeniz ülkelerini dünya'ya bağlayan deniz yollarının geçmesi,

-Büyük bir yüzölçümünde yeralması,

-Büyük miktarlarda ayni ve nakdi transferin yapılması gibi yönleri bu konumunu güçlendirmektedir.

İstanbul'u Van, Diyarbakır ve Gaziantep gibi sınır illerimiz izlemektedir. 1996'da Bolu ilinde eroin olaylarındaki artış da dikkat çekmektedir.

Şekil 26

Esrar olaylarına bakıldığında; geçen yıl ilk on il arasına girmeyen İzmir'in 1996'da birinci sırayı aldığı görülmektedir. İzmir'in ardından İstanbul, Adana, İçel ve Diyarbakır gelmektedir.

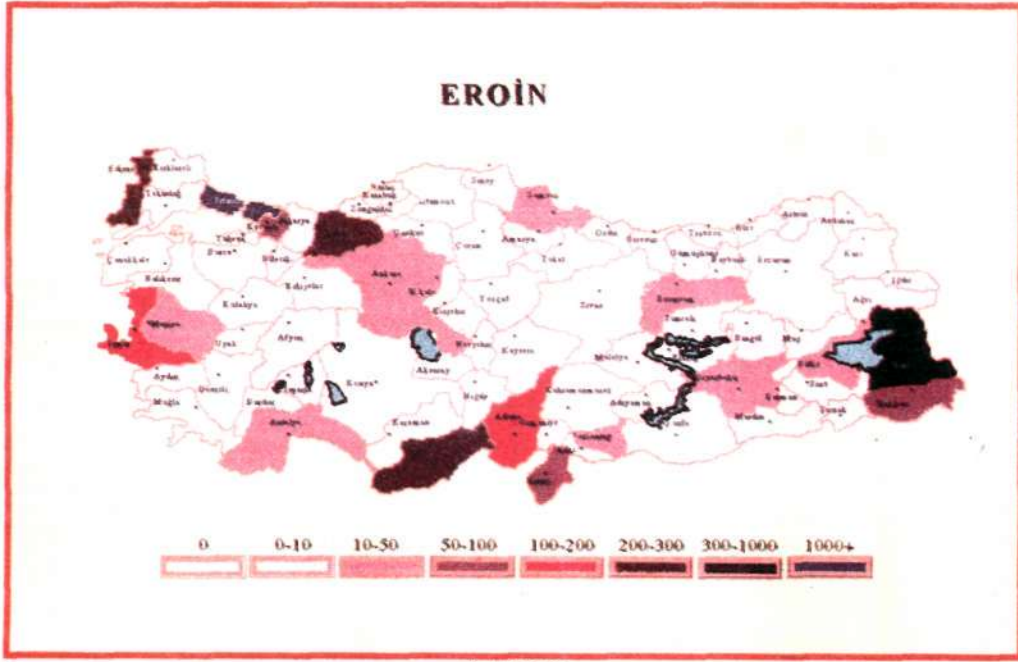
Şekil 27

-Yakalanan Miktara Göre İller

Bu kısımda iller eroin ve esrar maddelerine göre yakalama miktarı açısından değerlendirilecektir.

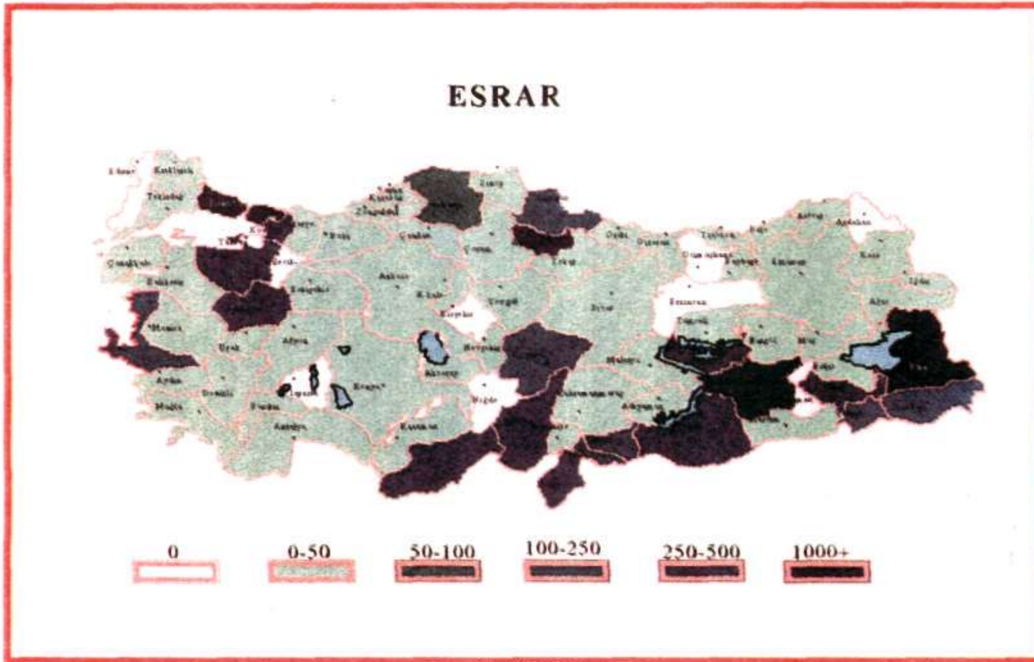
En fazla eroin, meydana gelen olay sayısına paralel olarak İstanbul'da ele geçirilmiştir. Bunda İstanbul'un yukarıda sayılan özellikleri önemli rol oynamaktadır. Eroinin ülkemize girişte kullandığı önemli kapılardan biri olan Van olay sayısındaki gibi yakalanan miktarda da İstanbul'u takip etmektedir. Bunları Bolu, İçel, Edirne ve Adana izlemekte, tüm bu illerin çalışmaları memnuniyet vermektedir.

Eroin yakalamalarında illerin konumu miktar bakımından sekiz grup halinde Şekil 28 de daha açık görülebilmektedir. Harita üzerinde görülen koyu renkler en fazla yakalama miktarını ifade etmekte olup, bu bakımdan değerlendirildiğinde, eroinin giriş ve çıkış noktalarında bir yoğunluk gerçekleştiği izlenmektedir.

Şekil 28

1996'da yakalanan en fazla esrar miktarı 1995'de olduğu gibi yine Diyarbakır'da gerçekleşmiştir. Diyarbakır'daki yakalamalara, yasadışı üretim fazlalılığı önemli bir etkide bulunmaktadır. Diyarbakır'ın verdiği mücadele, yasadışı üretime yönelik çabaları önleyici olması bakımından önem taşımaktadır. Esrar yakamalarında Amasya, İstanbul ve Van illeri de önemli bir yer tutmaktadır.

Şekil 29

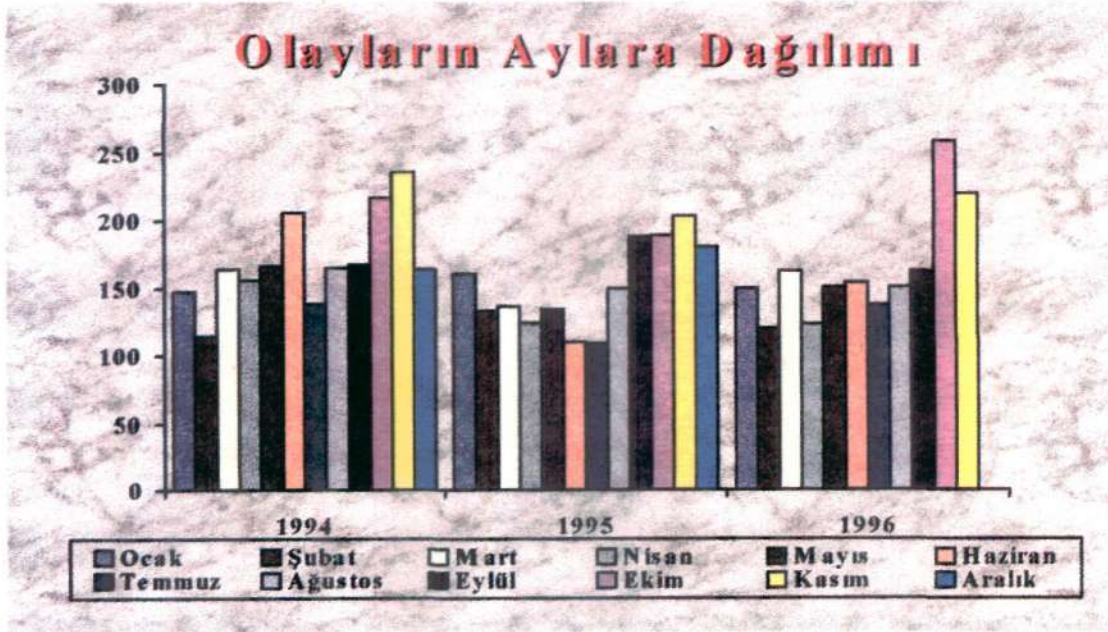
2.3.5. Aylara Göre Nisbi Görünüm

Şekil 30'da 1995 ve 1996 yıllarında gerçekleşen kaçakçılık olaylarının aylara göre dağılımı verilmiştir. Olayların çoğunlukla yılın ikinci yarısında ve sonbahar aylarında yoğunlaştığı görülmektedir.

1995			1996		
Ay	Olay	%	Ay	Olay	%
Kasım	203	12	**Ekim**	258	12
Ekim	189	11	**Kasım**	210	10
Eylül	188	10	**Haziran**	186	9
Aralık	180	10	**Eylül**	184	8
Ocak	160	8	**Mart**	163	8
Diğer	896	49	**Diğer**	989	44
Toplam	1816	100	**Toplam**	1990	100

Şekil 30

Uyuşturucu elde edilen bitkilerin hasat mevsiminin bu aylarda olması bunda etkendir. Ancak uyuşturucu maddeler depolanarak da saklanabilmektedir. Dolayısıyla bu tezin tamamen doğru olduğu iddia edilememektedir. Olayların grafiksel görünümü ise aşağıdaki gibidir. Bkz. Şekil 31

**Polis kayıtları esas alınmıştır.*

Şekil 31

2.3.6. Araçlardaki Yakalamalar

Otomobillerle yapılan uyuşturucu madde kaçakçılığı, son yıllarda tır araçlarına yönelik kontrollerin yoğunlaşması, 1996 yılında da uluslararası eşya taşımalarında kullanılan C2 yetki belgesi iptalleri, otomobillerin daha az dikkat çekmesi, otomobil ile aile gibi daha masum görüntüler altında yolculuk yapma imkanı olması ve Avrupa içine girildikten sonra sınırlardan serbest geçiş imkanlarıyla otomobillerin hiçbir kontrole tabi olmadan ülkeden ülkeye kolayca geçmesi gibi nedenlerden artış göstermektedir.

Aşağıda 1996 yılında araçlarda gerçekleştirilen yakalamalarda kullanılan araçlar, uyuşturucu cins ve miktarı verilmiştir. Bkz.Şekil 32

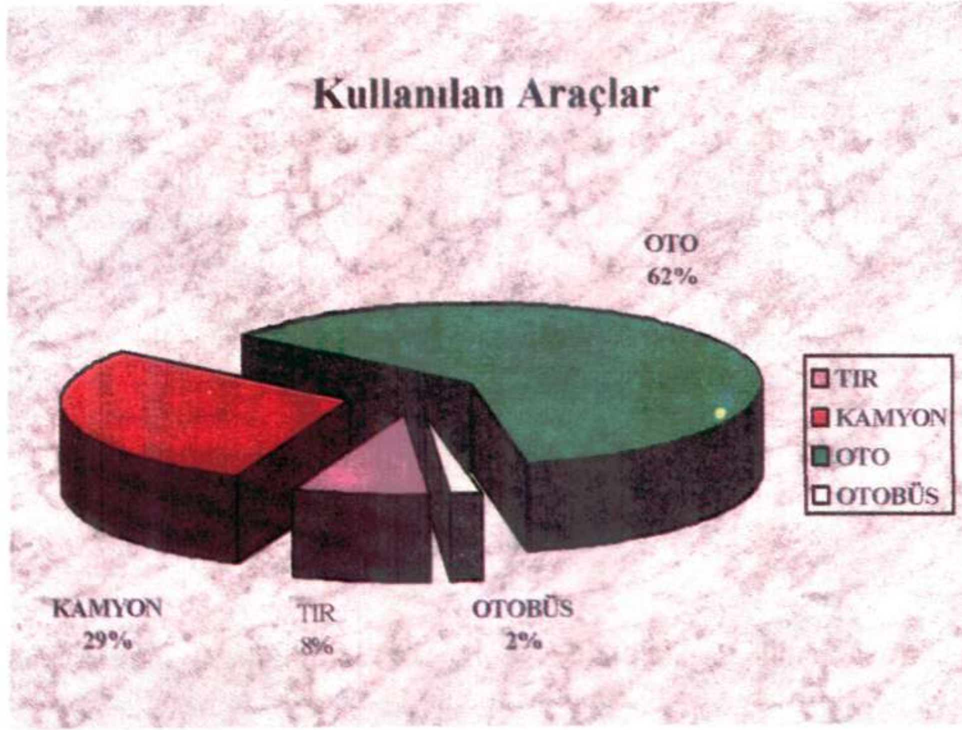
-Araç Cinsi

Uyuşturucu madde kaçakçılığında kullanılan otomobillerin oranı 1995'de %44 iken, 1996 yılı içinde ülkemizde araçlarda gerçekleştirilen uyuşturucu madde yakalamaları, kaçakçılıkta %62 gibi büyük bir oranda otomobillerin kullanımına devam edildiğini göstermektedir. Otomobiller çoğunlukla yurtiçi uyuşturucu nakliyesinde kullanılmışlardır. Kullanılan araçların yüzde dağılımı ise Şekil 33'dedir.

Araçlardaki Yakalamalar

Araç Cinsi	Araç Sayısı	Uyuş.Cinsi	Miktar
Tır	5	Esrar	0,4
		Eroin	206
		Asetik anhidrit	22440
		Bazmorfin	750
Kamyon	21	Esrar	373
		Eroin	591
		Baz morfin	57
		Afyon	14
Otobüs	1	Eroin	131
Otomobil	43	Esrar	121
		Eroin	520
		Bazmorfin	10
		Afyon	26

Şekil 32

Şekil 33

Tır araçlarının %8'lik oranı, 1995 yılında olduğu gibi 1996'da da tır araçlarının kaçakçılıkta tercih edilmediğine işaret etmektedir. Üstelik tırlarda geçen yıla göre yarı yarıya bir düşüş de gerçekleşmiştir. 1996'da gemilerde herhangi bir yakalama olmamıştır.

-Yabancı Plakalı Araçlar

Uyuşturucu madde olaylarında yakalanan yabancı plakalı araçların payı, uyuşturucu madde kaçakçılığı organizasyonlarının ne yönde tercihler yaptıklarını anlamak bakımından önem taşımaktadır. Aşağıdaki tablolarda 1995 ve 1996 yıllarında kullanılan yabancı araçlar sunulmaktadır. Bkz.Şekil 34

1995				1996		
Araç Sayısı	**Uyuşturucu Cinsi**	**Miktarı kg**		**Araç Sayısı**	**Uyuşturucu Cinsi**	**Miktarı kg**
4 tır	asetik anhidrit	14186		2 tır	Eroin	81
8 otomobil	eroin	261			Asetik anhidrit	22440
2 otobüs	-	-		6 otomobil	Afyon	2
					Eroin	244,540

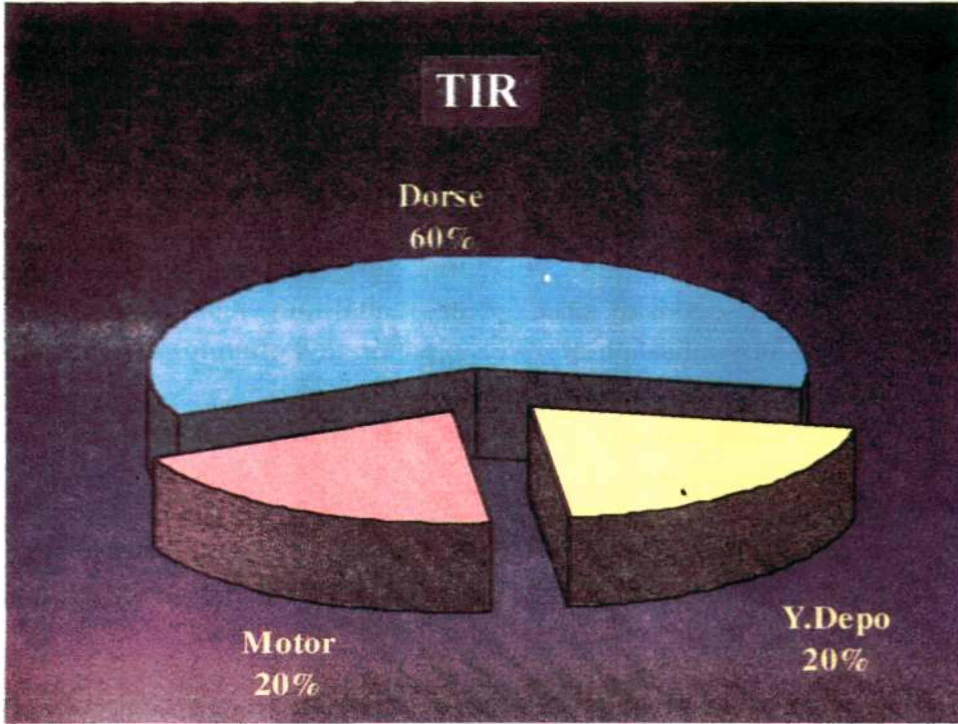
Şekil 34

Görüldüğü gibi 1995'de toplam 14 yabancı araç kullanılmış iken, 1996'da 6 otomobil ve 2 tır aracı olmak üzere sayı 8'e düşmüştür. Ayrıca tablolardan, kamyonların hepsinin Türk plakalı olduğu anlaşılmaktadır. Bunda, kamyonların uyuşturucu maddelerin yurtiçi sevkinde kullanılması neden olarak gösterilebilir.

-Saklama Yerleri

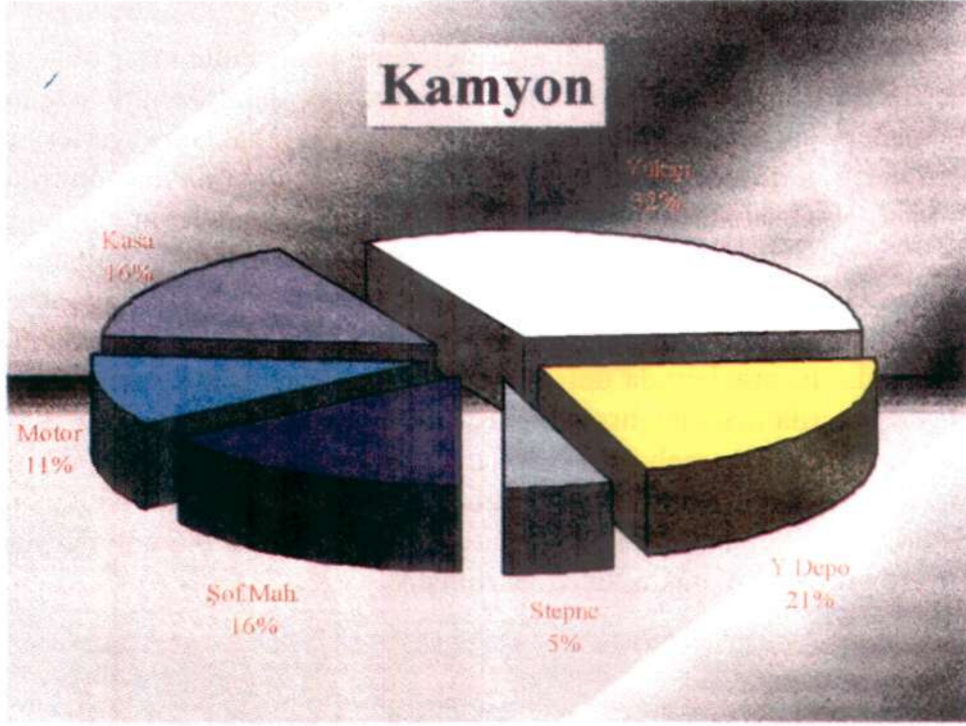
Araçların gizli bölmelerinde saklanan uyuşturucunun bulunması oldukça zordur. Araç üzerinde yapılan değişiklikler ile bu zorluk daha da artmaktadır. Uyuşturucu madde kaçakçılığında kullanılan araçlardaki saklama yerlerinin gözden geçirilmesi, mücadele görevlilerine özellikle aramalarda bir ön fikir verebileceğinden, bu sahada yapılacak çalışma da mücadelenin etkinliği açısından önem taşımaktadır. Bu bölümde uyuşturucu kaçakçılığında kullanılan araçlrdan tır, kamyon ve otomobiller incelemeye alınmıştır.

1996 yılında, tır araçlarında dorse kısmı ile yakıt deposuna yapılan gizli bölmeler, geçen yıllarda değerlendirme konusu yapılmayan kamyonlarda yükiçi, yakıt deposu, kasa ve şoför mahalline yapılan gizli bölmeler ile otomobillerde bagaj, stepne, kaporta ve motor bölümüne yapılan gizli bölmeler tesbit edilmiştir. 1996 yılında araçlarda kullanılan saklama yerleri tır, kamyon ve otomobiller için ayrı olmak üzere grafiksel olarak aşağıda verilmiştir.

Şekil 35

Tır araçlarında geçen yıllarda olduğu gibi dorse kısmının artan oranda saklama yeri olarak kaçakçılar tarafından kullanımına devam edilmiştir. 1996'da yük içinin hiçbir olayda tercih edilmemesi ilginçtir. Bunda yapılan ciddi kontrollerin önemli bir etkisinin olduğu muhakkaktır. Motor ve yakıt deposunun tırlarda bu amaçla kullanıldığı görülmüştür. Bkz. Şekil 35

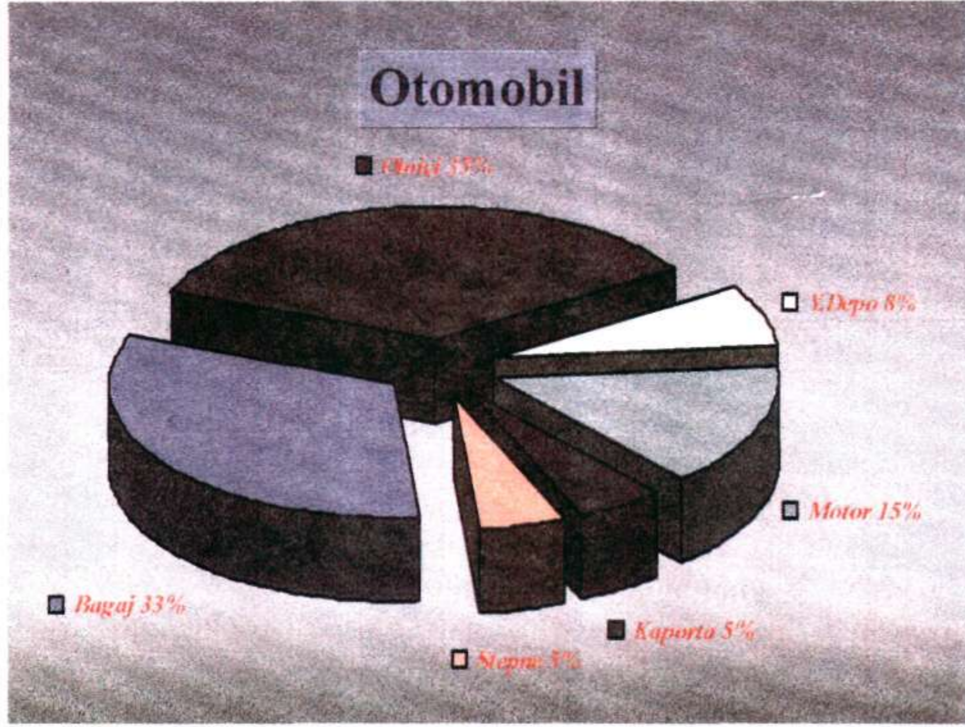
Şekil 36

Kamyonlara bakıldığında; yükiçinin %32 lik oranla öncelikle tercih edildiği, bunu yakıt deposu, kasa, şoför mahallinin izlediği görülmektedir. Bunlardan başka kamyonlarda motor ve stepnenin de kullanımına rastlanılmıştır.

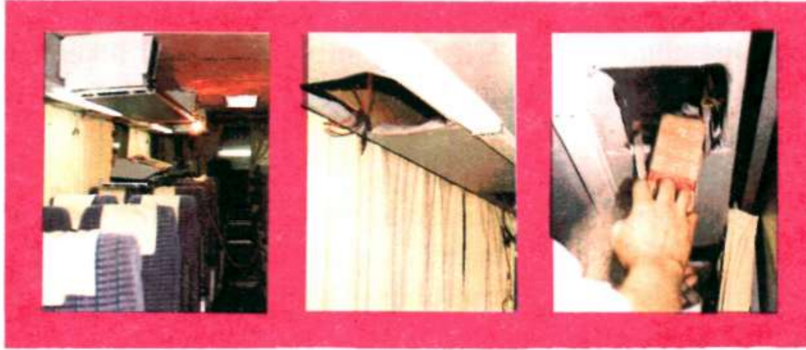
Kamyonlarda kullanılan gizli bölmeler nisbi dağılımına ilişkin pasta grafiği Şekil 36 sunulmaktadır.

Uyuşturucu madde kaçakçılığında kullanılan otomobillerde ise; gizli bölme olarak özellikle oto içi ve bagaj kullanılmıştır. Otomobillerde ayrıca, motor, yakıt deposu, stepne ve kaporta da tercih edilmiştir.

Otomobillerde kullanılan gizli bölmeler nisbi dağılımına ilişkin pasta grafiği Şekil 37 deki gibidir.

Şekil 37

Otobüsün tavanına gizlenmiş eroin maddesi

2.3.7.Zaptedilen Varlıklar

Uyuşturucu madde yakalamaları sırasında, kaçakçılıkta kullanılan veya sanık üzerinden çıkan çeşitli emtiaya da el konmaktadır. Bunlar bir taşıt olabileceği gibi, silah veya para da olabilmektedir.

1996 yılında uyuşturucu madde olaylarında zaptedilen taşıt, silah, nakit ve kıymetli evrak Şekil 38'de sunulmuştur.

Araç	Silah	Nakit	Kıymetli Evrak
3 tır	41	8.026.960 $	2.375.000.000 TL.lik senetler
1 çekici		2.247.970 DM	
126 otomobil		3500 Frank	
11 kamyon		119.980.000 Liret	
		2.375.000.000 TL	

Şekil 38

2.4. Bağımlılık

2.4.1. Bağımlılığın Genel Profili

1960'lardan bu yana, cinsiyet, ırk, yaş ve ülke ayrımı yapmaksızın tüm dünyada yayılarak artan, toplumların psiko-sosyal sağlığına büyük zararlar veren uyuşturucuya talep günümüzde bir kat daha yükselmiştir. Ülkemizde Batı ülkelerindeki gibi yoğun bir madde kullanımı yoktur. Ancak, çeşitli etkenler ile trendin giderek yükseldiği gözlenmektedir. Son yıllarda ülkemizde meydana gelen uyuşturucu madde kaçakçılığı olaylarına bağlı olarak uyuşturucu kullanımı genel olarak değerlendirildiğinde; kokain yakalamalarındaki çarpıcı artış dikkatimizi çekmiş, günden güne artan kokain yakalamaları ülkemizin kokainde hedef ülkelerden biri olduğunu, yavaş yavaş bir kokain pazarının oluşturulmak istenildiğini göstermiştir.

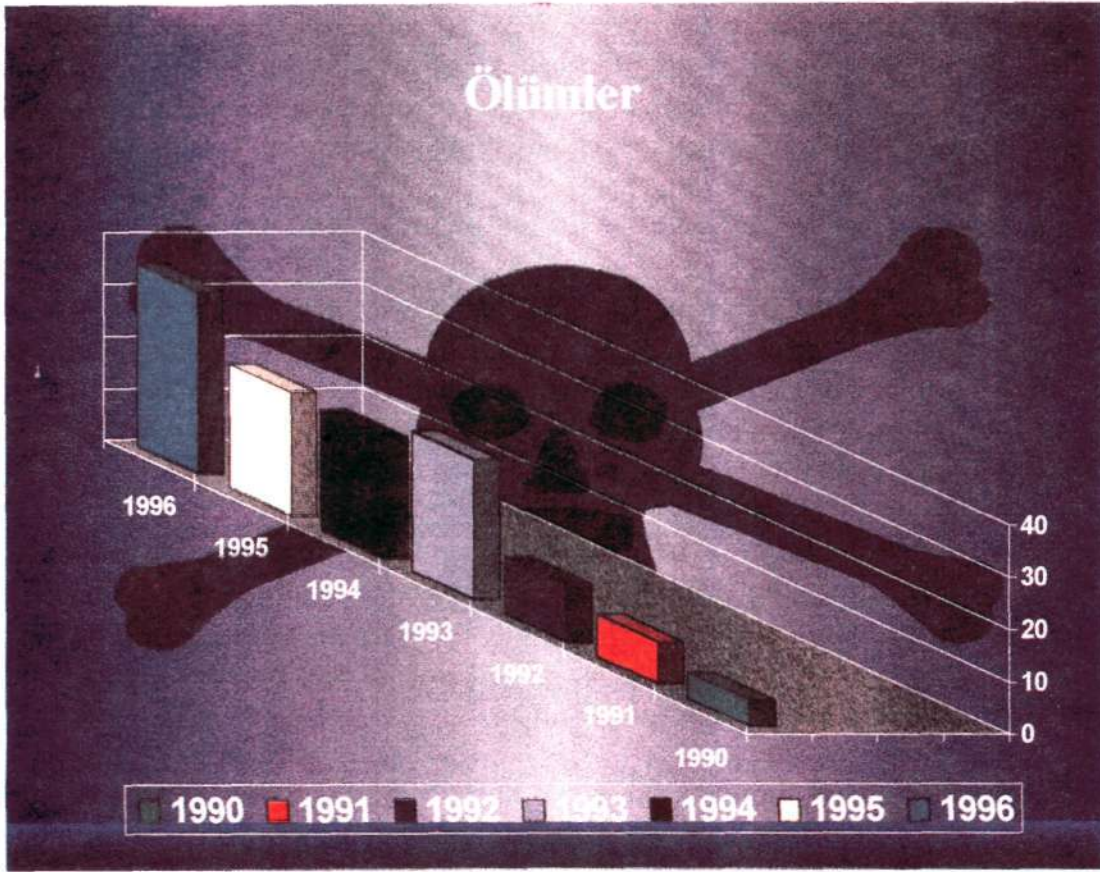
Bu noktada, yapılan başarılı mücadele çalışmaları neticesinde, 1996 yılında ele geçirilen kokain miktarında önemli bir düşüş meydana gelmiştir. Diğer taraftan, başta İstanbul ilimiz olmak üzere, büyük illerimizde gözlenen eroin kullanımı dikkati çeken diğer bir husustur. Bununla birlikte, ekonomik güçlüklerin de etkilediği aile yapısındaki çözülmeler, okul çeteleri ve sokak çocukları sorunlarını gündeme getirmektedir. Küçük yaştaki bu çocuklar arasında suistimali görülen yapıştırıcı ve tiner benzeri uçucu ve çözücü maddelerin solunması bağımlılığın diğer yüzünü göstermektedir.

Suistimali sözkonusu olan diğer uyuşturucular ise sentetik uyuşturuculardır. Ülkemizde bu uyuşturucular uygulanan sıkı tedbirlerle kontrol altına alınmış olmasına rağmen, zaman zaman kanunsuz kullanımı ve satışı tesbit edilmektedir.

Esrar kullanımının yaygınlığı konusunda somut bir görüş öne sürmek mümkün görülmemekte ise de toplumun bazı kesimlerinde yaygın olarak kullanıldığı, bağımlılık düzeyinde olmasa bile fırsat buldukça esrar kullananların sayısının umulandan fazla olabileceği değerlendirilmektedir.

Uyuşturucu madde kullanımında yaş grupları incelendiğinde, yoğunluğun 16-30 ve 31-45 gruplarında gerçekleştiği görülmektedir. 1996 yılı içerisinde gerçekleştirilen operasyonlarda yakalanan 4260 sanığın 2376'sı kullanım suçundan dolayı adli makamlara sevkedilmiş olup, bu sayı toplam sanık sayısının %56'sını oluşturmaktadır.

Ülkemizde yasadışı olarak kullanılan uyuşturucu maddelerin cinsine göre genel olarak böyle bir ayrım yapılmakla beraber, uyuşturucu madde bağımlılarının durumlarına hassasiyetle eğilinmesi gerekmektedir. Günden güne artan madde kullanımı ile ilgili olarak alınacak tedbirlerin, problemin baş edilemez düzeye ulaşmadan önce gerçekleştirilmesi gereklidir. Konuya yönelik toplumsal reaksiyonun maksimum seviyede olduğu, içinde bulunduğumuz dönemin en uygun şekilde değerlendirilmesi gerektiği inancındayız.

Şekil 39

2.4.2. Mücadele

Uyuşturucu bağımlılığı ile mücadele, uyuşturucu talebiyle mücadelenin bir yönünü oluşturmakta olup, mücadelede öncelikle ülkemiz profilinin çizilmesine gerek vardır. Profil belirlendiğinde, problemin çözümüne yönelik olarak yürütülecek mücadele çalışmalarına yön verebilmek mümkün olabilecektir. Ancak, ülkemizde uyuşturucu talebinin durumunu ortaya koyacak bilimsel bir çalışma gerçekleştirilmemiştir.

Bu eksikliğin giderilmesi yönünde, bağımlılık boyutunun ortaya konması amacıyla geçen yıl Başkanlığımızca hazırlanan Madde Bağımlılığı Soru Formları 1996 yılında taşra birimlerine dağıtılmıştır. Söz konusu formda, madde kullanıcılarının sosyo-ekonomik ve kültürel durumları belirlenmeye çalışılmıştır. Yapılan değerlendirmede, kullanımda risk gruplarının orta ve yüksek öğrenim gençliği, küçük sanayi işçileri, işsiz gençler, eğlence sektörü çalışanları ve yüksek gelirli sosyal gruba dahil insanlar oldukları anlaşılmıştır. Bu konuda yapılacak değerlendirme ayrı bir rapor halinde hazırlanarak dağıtımı yapılacaktır.

Bağımlılıkla mücadele konusundaki çalışmalarımız profil belirleme çalışmaları ile sınırlı kalmamış, ayrıca; risk gruplarını oluşturan gençlerimizin yoğun olarak bulunduğu yerlerde gençlerimizin uyuşturucu kullanımına yönelmelerini önlemek ve sokak satıcılarının gençlere ulaşmalarını önlemek üzere öncelikle büyük illerimizde Narkotik Şubelere bağlı sokak timleri ihdas edilmiştir. Bu uygulamanın tüm Türkiye'ye yaygınlaştırılması için çalışmalar yapılmaktadır.

Genel Müdürlüğümüzün öncülüğünde ilgili kurum ve kuruluşların katılımıyla alınan kararların rapor halinde Milli Güvenlik Kurulu'na sunulması ve Kurul tarafından 1995 Aralık ayı toplantısında alınmış olduğu tavsiye kararları sonucu, kullanımla mücadeleye yönelik kurullar oluşturulmuştur. Bu konuya üçüncü bölümde detaylı br şekilde değinilecektir.

Daire Başkanlığımızca hazırlanarak basımı yaptırılan afiş ve bröşürler tüm illerimizde bulunan ilgili birimlerimiz aracılığı ile dağıtılmış ve umuma açık yerlere asılmıştır. Böylece halkın dikkatinin uyuşturucu tehlikesine çekilmesi düşünülmüş ve yakın bir geçmişe kadar ülkemizde görülmeyen uyuşturucu sorunu hakkında bilgi verilmesi amaçlanmıştır.

Tüm illerimizde bulunan Narkotik Şube Müdürlüklerince gençlerimizin bilinçlendirilmesi amaçıyla hazırlanan bir konferans metni ve slaytlar dağıtılarak okullarda konferanslar verilmesi sağlanmıştır.

Gerek Yüksek Öğrenim Kurumları, gerekse gönüllü kuruluşların düzenledikleri konferans ve panellere katılım sağlanarak, uyuşturucu sorunu ile ilgili aydınlatıcı bilgiler verilmiş ve bu doğrultudaki faaliyetlere devam edilmektedir. Çeşitli radyo ve televizyon programlarında uyuşturucu madde kullanımı ile ilgili olarak hazırlanan programlara iştirak edilerek geniş halk kitlelerine ulaşılmaya çalışılmıştır. Konu ile ilgili hazırlanan programlara her zaman destek verilerek bilgi desteği sağlanmaktadır.

Son zamanlarda, Sağlık Bakanlığı'nca eroin bağımlılarının tedavisinde metadon maddesinin kullanılması yönünde görüşler ileri sürülmektedir. Ancak medatodun çeşitli sakıncaları bulunmaktadır:

1-Kendisi de bağımlılık yapıcı bir maddedir. Diğer tedavi yöntemleri ile tamamen uyuşturucu bir maddeye bağımlı olmadan yaşamını sürdürübilecek kişiler, bu yöntemler denenmeden metadon tedavisine alınırsa yine bir maddeye bağımlı olacaklardır.

2-Kontrolsüz alındığında eroine benzer etkileri vardır. Ayrıca metadon ile birlikte bir başka opioid alındığında sinerjik etki görülür.

3-Yasadışı kullanıma açıktır. Bunun önlenmesi sıkı bir devlet kontrolünde, uygun hastaların tedaviye alınmasıyla sağlanabilir. Tedaviye alınma ölçütleri iyi belirlenmeli, kötüye kullanabilecek kişiler tedaviye alınmamalıdır. Yasadışı kullanımın önlenebilmesi için metadon kullanımı devlet kontrolünün sağlanabileceği devlet ve üniversite hastanelerinde olmalı, muayenehanelerde kullanımına ve eczanelerde satılmasına izin verilmemelidir.

4-Metadon tedavisinin maliyeti yüksektir. Maliyet hesaplanırken yalnız mtadonun maliyeti değil, bu tedavi sırasında yapılması gereken günlük tetkikler ve bu konuda eğitimli personelin bulunmasından doğacak giderler de hesaplanmalıdır. Ayrıca bağımlının hayat stilinin düzelmesi için en az iki yıl tam doz kullanması gerekmekte, hatta 40 bağımlı üzerinde yapılan bir çalışmada 19 bağımlının metadona ihtiyaç duymaksızın temiz hale geldiği, yalnızca bir bağımlının metadona ihtiyaç gösterdiği belirtilmektedir.*

**Amatem Raporu*

2.5.Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı Organizasyonları

Uyuşturucu madde kaçakçılığı 1990'lı yıllara kadar kişi veya kişiler bazında ele alınırken, son yıllarda bu alanında faaliyet gösteren kişiler rantlarını arttırmak, daha kapsamlı bir şekilde faaliyetlerini yürütmek amacıyla büyük çapta organizasyonları kurarak, hatta bunun da ötesinde ikili, üçlü aile organizasyonları teşekkül ettirerek faaliyetlerini inanılmaz boyutlara ulaştırmışlardır.

Organizasyonların genel yapısını, işleyişini, hedeflerini kaçakçılıktaki rolünü, rolün nasıl gerçekleştirildiğini, kimlerle ne şekilde irtibatın sağlandığı hususlarını tespit yoluyla, genel bir tahlilin yapılarak, elde edilen bilgiler ışığında mücadeleye dair tedbirlerin geliştirilmesi gayesiyle ASENA isimli bir proje başlatılmıştır.

Asena'nın başlatılmasıyla beraber geçen bir yıl içerisinde elde edilen bilgilerden;

-Uyuşturucu kaçakçılığı organizasyonlarının birbirleriyle içiçe faaliyet gösterdikleri,
-Faaliyetlerin tek bir çerçeve içerisinde, kendi aralarında görev dağılımı yapılarak yürütüldüğü,
-Birbirleri arasında güç birliği yapmak ve güveni pekiştirmek düşüncesiyle kız alıp-verme suretiyle akrabalık bağı oluşturma veya mevcut olan bağları daha da güçlendirme yoluna gittikleri,
-Uyuşturucunun üretimi, sevkiyatı, depolanması, dağıtımı ve suçun getirisi paranın transferinde sektörleşme çabası içerisinde oldukları belirlenmiştir.

Görüldüğü gibi organizasyonlararası bir görev dağılımı da bulunmaktadır. Buna bir örnek verecek olursak;

Organizasyonların bazmorfin ihtiyaçlarını Han Organizasyonu sağlamakta olup,organizasyonun lideri olan Hurşit HAN, 09.09.1996 tarihinde İstanbul'da ele geçirilen 750 Kg bazmorfin olayında tutuklanmıştır.

Bazmorfin temin eden AY ve KONUKLU Organizasyonları kendilerine ait eroin labaratuvarlarında bazmorfini eroine dönüştürmekte olup bu organizasyonların labaratuvarları, 08.03.1995 tarihinde Tekirdağ ili Saray ilçesinde ele geçirilmiştir.

Elde edilen eroinlerin, KUYUCU ve KASAR Organizasyonları tarafından Avrupa'ya nakliyesi sağlanmakta olup, organizasyonun lideri konumunda olan Mehmet KASAR, 07.04.1996 tarihinde İstanbul'da ele geçirilen 158 Kg eroin olayında yakalanarak tutuklanmıştır.

Avrupa'ya giden uyuşturucular SİTOÇİ Organizasyonu tarafından Romanya'da depolanıp, oradan dağıtımı sağlanmakta ve yine SİTOÇİ ve Polat gibi diğer organizasyonlar tarafından Avrupa'nın değişik ülkelerinde piyasaya sürülmektedir.

Asena Projesiyle bugüne kadar 25 organizasyon şemalandırılmıştır. Bu organizasyonların 4 adedi yapılan kararlı çalışmalarla yapratılmış ve nihayet çökertilmiştir.

2.6. Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı ve Diğer Organize Suçlar

Birçok uyuşturucu madde kaçakçılığı organizasyonu ve kartel önceleri ferdi yönlendirmeyle oluşturulan gruplar iken uyuşturucu madde kaçakçıları, güvenlik birimlerince yakalanmadıkları sürece daha fazlasını istemiş, münferit yapılan faaliyetlere ortak aramışlar, kolay yoldan zengin olma içgüdüsüyle rahatlıkla yandaş bulabilmişler ve bu döngü içerisinde kendi kuralları, cezaları, yöntemleri ve ilişkileri olan organizasyonlara dönüşmüşlerdir.

Uyuşturucu madde suçunun organize niteliği, beraberinde birden çok suçu da getirmektedir. Uyuşturucu suçu esasen uyuşturucunun ekimi, üretimi, nakliyesi, bulundurması, alışı, satışı ve kullanımı gibi alt gruplarda değerlendirilmekle birlikte, uyuşturucu imalinde kullanılan ve uluslararası sözleşmelerle kontrol altına alınan kimyasal maddelerin kaçakçılığı, uyuşturucudan elde edilen kara paranın aklanması, şiddet, cinayet, sahtecilik, hırsızlık, işçi simsarlığı, silah kaçakçılığı ve terörizm gibi diğer pek çok suç da uyuşturucudan elde edilen rantın diğer kriminal sahalara yansımasıyla ivme kazanmaktadır.

2.7. Narko-Terörizm

Daha önce de değinildiği gibi, uyuşturucu madde kaçakçılığı getirdiği yüksek kazanç sebebiyle her zaman terör örgütlerinin ilgisini çekmiştir. Türkiye'de faaliyet gösteren başta PKK Terör Örgütü olmak üzere bazı terör örgütlerinin terörist faaliyetlerini finanse edebilmek için uyuşturucu madde kaçakçılığının her safhasında yer aldıkları kanıtlanmış bir gerçektir.

PKK'nın uyuşturucu madde kaçakçılığına el atması Türkiye'deki uyuşturucu sorununa yeni bir boyut kazandırmıştır. Örgütün yerleştiği bölgelerin Türkiye'nin Doğu ve Güneydoğu sınırlarının hemen dışındaki bölgeler olduğu görülmektedir. Ülkeye uyuşturucu girişinin de bu bölgelerden olduğu gözönüne alındığında anılan bölgelerin uyuşturucu trafiği bakımından yoğunluğunu ve terör örgütünün uyuşturucu temininde ki rahatlığı kolayca anlaşılmaktadır. PKK Terör Örgütü ülke içindeki uyuşturucu organizasyonlarının faaliyetlerine de komisyon almak suretiyle iştirak etmekte ve uyuşturucu maddelerin Avrupa ülkelerine sevk edilmesinde işbirliği yapmaktadır.

En son olarak, diğer uyuşturucu madde kaçakçılığı organizasyonlarından bir adım daha öteye giderek Avrupa'ya gönderdikleri uyuşturucuları sokak bazında pazarlamaktadır. Örgüt elemanı olup hemen tüm Batı Avrupa ülkelerinde mülteci sıfatı ile yerleşmiş bulunan şahısların bu işi yapmak üzere görevlendirildiği rapor edilmektedir. 1984 yılından bugüne kadar PKK terör örgütü ile bağlantılı olduğu tesbit edilen toplam 129 uyuşturucu madde kaçakçılığı olayında yakalanan 511 sanıkla beraber,

2 ton 402 kg. eroin,
13 ton 349 kg. esrar,
4 ton 255 kg. bazmorfin,
2 ton 125 kg. hint keneviri,
22 ton 44 kg. asetik asetik anhidrit,
100 gram kokain,
1 ton 80 kg. sodyum karbonat maddesi ele geçirilmiştir.

Üçüncü Bölüm
DEĞİŞİM PROJELERİ

Kanunların kendisine verdiği görevleri en iyi şekilde yapma gayreti içerisinde olan Polis, mücadelesini daha da güçlendirme amacıyla yenilenme faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu yönde 1996 yılında mevzuat, yapılanma, donanım ve eğitim gibi alanlarda iyileştirme ve proje çalışmaları yapılmıştır.

3.1. Mevzuat

Kara Paranın Aklanmasının Önlenmesi ve Kontrollü Teslimat Hakkında Kanun

Günümüzde, özellikle uyuşturucu ve psikotrop maddeler ile silah kaçakçılığı, terörizm, çocuk ve genç kadın ticareti, adam kaçırma, şantaj ve benzer yüksek kazanç sağlayan ve genelde örgüt meydana getirmek suretiyle işlenen suçların önlenebilmesi ve faillerinin cezalandırılmalarının yanı sıra, bu tür eylemleri cazip hale getiren suçun doğurduğu kazançlara el konularak, bu tür suçları işleyip yakalanamayan kişilerin veya bunlardan yakalananların cezai takibattan kurtulan suç ortaklarının ekonomik yönden yasadışı yollarla güçlenmeleri ve dolayısıyla aynı tür suçları işleme olanaklarını ortadan kaldırmak veya en azından asgari seviyeye indirmek amacıyla uluslararası düzeyde önemli düzenlemeler getirilmektedir.

Bunların başlıcası, 1988 tarihli Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi ile bu tür fiillere karşı alınacak önlemler belirlenmekte ve suçun doğurduğu yasadışı getirilerin yasal kazanca dönüştürülmesi engellenmeye çalışılmaktadır. Bundan başka, organize suçların ve karaparanın aklanmasının önlenmesi amacıyla uluslararası platformlarda gerçekleştirilen çalışmalardan en önemlileri şunlardır.

- Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin 27 Haziran 1980 tarihli toplantısında kabul edilen ve suç kaynaklı fonların bir ülkeden diğerine transferi ve ekonomik sisteme girerek aklanması süreci, ciddi problemlere neden olmakta, başka suçların işlenmesini teşfik etmekte ve olayın ulusal ve uluslararası düzeyde yayılmasına sebeb olmaktadır ifadesine yer veren Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin R(80)10 sayılı Tavsiye Kararı bu alanda düzenlenen ilk uluslararası enstrümandır.

- Uluslararası ceza hukuku alanında şimdiye kadar benimsenmiş olan en detaylı ve geniş enstrümanlardan biri olan Uyuşturucu ve Psikotrop Maddeler Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi, 19 Aralık 1988 tarihinde

imzaya açılmış olup, uyuşturucu madde kaçakçılığı ile ilgili faaliyetlerin ve bu faaliyetler sonucu elde edilen kazançların aklanmasına dair işlemlerin cezai müeyyidelere bağlanmasını öngörmektedir.

- Belçika, Kanada, Fransa, Almanya, İtalya, Japonya, Hollanda, İsveç, İsviçre, İngiltere, ABD ve Lüksemburg merkez bankası temsilcileri ve denetim otoritelerinden oluşan Basle Komitesi, Aralık 1988'de yayımladığı İlkeler Bildirisi ile karapara aklayıcılar tarafından kullanılmalarının önlenmesi amacıyla, mali kurumların benimsemesi gereken temel politika ve uygulamaları belirlemiştir.

- G-7 ülkeleri (ABD, Japonya, Almanya, Fransa, İngiltere, İtalya ve Kanada) tarafından Temmuz 1989'daki zirve toplantısında, yasadışı uyuşturucu ticareti ile bağlantılı mali sorunların ele alınması ve karaparanın aklanması ile mücadeleye yönelik mevzuatların uyumlaştırılması ve üye ülkeler arasında sürekli bir bilgi değişiminin tesis edilmesi amacıyla bir mali eylem görev grubu (FATF) kurulmasına karar verilmiş ve bu çerçevede yukarıda anlatılan üç enstrüman temel alınarak 40 adet Tavsiye Kararı oluşturulmuştur.

- Karaparanın kaynağının sadece uyuşturucu ticareti ile sınırlandırmanın önemli miktarda kazanç sağlayan diğer ağır suçları gözardı etmek olacağı ve uyuşturucudan elde edilen kazançların çoğunlukla diğer suçlardan elde edilen kazançlarla karıştırıldığından hareketle ve uluslararası işbirliği için öncelikle ulusal sistemlerin kazançları izleme, arama ve müsadereye ilişkin hükümlerle takviye edilmesi gerektiği gözönüne alınarak hazırlanan Suç Kaynaklı Gelirlerin Aklanması, Aranması, Zaptedilmesi, ve Müsadere Edilmesi Hakkındaki Avrupa Konseyi Sözleşmesi, 1990 yılında Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nce kabul edilmiştir.

- Karaparanın aklanmasının uluslararası boyutu ve Tek Pazar'da suçlular tarafından bu tür faaliyetlerin yürütülmesinin Topluluk mali sistemine vereceği zararlar gözönünde bulundurularak, hazırlanan Karaparanın Aklanmasının Önlenmesine Dair Konsey Direktifi, Haziran 1991'de Avrupa Parlamentosu'nda kabul edilmiştir.

Hem 1988 BM Sözleşmesinden doğan yükümlülüklerimiz gereği hem de suçla mücadeleyi sokaktan mali sisteme taşıma amacıyla, Bakanlığımız koordinesinde ilgili kuruluşlarca hazırlanan kara paranın aklanmasının önlenmesine ve kontrollü teslimata ilişkin kanun tasarısı 19 Kasım 1996 tarihinde yasalaşıp, 22822 sayılı Resmi Gazete'de, 4208 sayılı kanun numarası ile yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Kanun ile:

a) Kanunda belirtilen suçlardan sağlanan gelirlere yasal nitelik kazandırılması (Karaparanın aklanması) hukukumuzda suç olarak ihdas edilmiş ve bu gelirlerin müsadere edilmesi olanağı sağlanmıştır.

b) Kontrollu teslimat yönteminin tarafımızdan da uygulanması mümkün olacaktır.

c) Kendisi uyuşturucu madde olmayan fakat uyuşturucu madde imalatında kullanılması zorunlu olan kimyasal maddelerin denetimi sağlanacaktır.

d) Karaparanın aklanmasının önlenmesinde mali hareketleri inceleyip denetleyecek olan uzman kuruluş aracılığıyla bu hizmetlerle ilgili amaç ve politikaların tayini, planlaması, koordinasyonu, gözetimi, takip ve denetimi sağlanacaktır.

Diğer taraftan organize suç örgütleri ile ülkemizin özellikle güney ve güneydoğu bölgesinde ve Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde faaliyet gösteren ve demokratik sistemi, insan haklarını hiçe sayarak savunmasız, masum insanların hayatlarına kasteden terör örgütü PKK'nın yasadışı iktisadi faaliyetlerden elde ettiği gelirlerle faaliyetlerini sürdürdüğü bilinen bir gerçektir.

Ülkemizin PKK terör örgütü ile haklı mücadelesi, 1993 Kasım ayı içerisinde Fransa, Almanya ve İngiltere başta olmak üzere bazı Avrupa ülkelerinin PKK'ya karşı sert tutum içerisine girmeleri ile tescil edilmiştir.Kasım 1996'da yasalaşmış olup, yasanın öngördüğü düzenlemelerin uyuşturucu mücadelesini güçlendireceğine inanılmaktadır. Kanun kapsamına giren suçlar listesi Ek 2'dedir.

-Kontrollü Teslimat Hakkında Yönetmelik

Kara Paranın Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanunun 15 inci maddesi gereğince, kontrollü teslimat esas ve usullerini göstermek üzere bir yönetmelik taslağı hazırlanmaktadır.

-İkramiye Ödemeleri Hakkında Kanun Tasarısı

Uyuşturucu ile mücadelede istihbarat elde etmenin büyük önemi var olup, bilgi elde etme yolun kullanılan önemli araçlardan biri muhbir çalıştırmadır. Çoğu muhbir maddi menfaat karşılığı bilgi sağlamaktadır ve muhbirin genellikle güvenilir bir bilgi kaynağı olabileceği değerlendirilmektedir.

Başarılı operasyonlarda yeralan yasal mücadele görevlileri ile muhbirlere yakalanan uyuşturucuların tür ve hacmine göre ikramiye verilmektedir. Ancak

ödemelerde zaman zaman gecikmeler olmaktadır. Bu durumun önüne geçilmek üzere bir kanun tasarısı hazırlanmıştır.

-TCK'nın 404. Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı

TCK'nın 404.maddesinin, uyuşturucu madde bağımlılarını tedaviye özendirilmesi amacıyla İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğünce hazırlanan taslak kanun teklifi TBMM'ye sunulmak üzere Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

M.G.K. karaları ile ilgili olarak, ülkemizdeki uyuştur ucu madde sorunu ile mücadele edebilmek amacıyla gerçekleştirilen toplantılar neticesinde; T.C.K'nın 404. Maddesine;

"Uyuşturucu maddeleri kullanan kimse bu suçtan ilk defa yakalandığında;

a)Daha önce hürriyeti bağlayıcı bir ceza ile mahkum olmamışsa,
b)Uyuşturucu madde kullanımı nedeniyle tedavi olmayı kabul etmiş ve tedavi altına alınmışsa,
c)Yapılan araştırma kamu davasının açılmasının ertelenmesi halinde yeniden suç işlenmeyeceğini ortaya koymuşsa Cumhuriyet Savcısı tarafından delliller toplandıktan sonra kamu davası 3 yıl süre ile ertelenebilir. Erteleme süresi içinde bir cürümden mahkumiyet halinde kamu davası açılır. Mahkumiyet vaki olmamış ise Cumhuriyet Savcısı tahkikata yer olmadığına karar verir. Erteleme süresi zaman aşımı süresini durdurur" fıkrasının eklenmesi kararlaştırılmış ve MGK'nın 26.04.1996 gün ve 393 sayılı kararları ile uygun bulunmuştur.

3.2.Yapı

-Kullanımla Mücadeleye Yönelik Oluşturulan Kurullar

Uyuşturucu maddelerle mücadele konusunda tarafımızdan hazırlanan bir rapor üzerine; Milli Güvenlik Kurulu Aralık ayı toplantısında almış olduğu tavsiye kararlar sonucu, konuyla ilgili kurum ve kuruluşların katılımıyla gerçekleştirilen toplantılarda sunduğumuz teklifler neticesi;

Uyuşturucu Kullanımı ile Mücadele Takip ve Yönlendirme Üst Kurulu ile Uyuşturucu Kullanımı ile Mücadele Takip ve Yönlendirme Alt Kurulu oluşturulmuştur.

-Uyuşturucu Kullanımı ile Mücadele Takip ve Yönlendirme Üst Kurulu

Başkan : Devlet Bakanı (Kadın ve Aileden Sorumlu)
Üyeler : Adalet Bakanlığı Müsteşarı, Milli Savunma Bakanlığı Müsteşarı, İçişleri Bakanlığı Müsteşarı, Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı, Milli Eğitim Bakanlığı Müsteşarı, Sağlık Bakanlığı Müsteşarı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Müsteşarı, YÖK Başkanı, MGK Genel Sekreterliği-MGS Başkanı ve Gn.Sek.Yrd., Diyanet İşleri Başkanı, TRT Genel Müdürü, Gençlik ve Spor Genel Müdürü, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Genel Müdürü, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanı, Aile Araştırma Kurumu Başkanı (aynı zamanda sekreterya görevini yürütür.) gerekli görülecek müsteşar ve diğer kurum ve kuruluş başkanları, uzmanlardan oluşmaktadır.

-Uyuşturucu Kullanımı ile Mücadele Takip ve Yönlendirme Alt Kurulu

Başkan :Aile Araştırma Kurumu Başkanı
Üyeler :Adalet Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, YÖK Başkanlığı, MGK Genel Sekreterliği, Diyanet İşleri Başkanlığı, TRT Genel Müdürlüğü, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Genel Müdürlüğü, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı, Narkotik Şube Müdürlüğü, gerekli görülecek bakanlık kurum ve kuruluş temsilcileri ve uzmanlardan oluşmaktadır. Sekreterya hizmetleri Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı tarafından yürütülecektir.

Tüm bu çalışmalar asli görevimiz olan uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadelenin yanısıra büyük bir özen gösterilerek sürdürülmeye çalışılmaktadır. Ancak konu ile ilgili gönüllü ve resmi kuruluşlarımızın mücadeleye daha fazla katkı sağlamaları ve bu yönde teşvik edilmeleri gerektiği düşünülmekte olup bu tür çalışmaların Yeşilay'ın da ana amaçlarından biri olduğu ve sözkonusu kuruma bu alanda çok daha fazla iş düştüğü değerlendirilmektedir. Zira esasen suçluların yakalanarak adli makamlara sevkini sağlayan Teşkilatımızın uyuşturucu madde bağımlılığı ile mücadele gibi sosyal yaklaşım gerektiren bir konuda çalışma yapması, bu görevi ile çelişkili görülmekte, açıkçası; kendilerini yakalayarak adli makamlara gönderen polisten çekinen bağımlılar ve uyuşturucu kullanıcılarına ulaşmakta güçlük çekilmektedir.

-İlçe Kaçakçılık Büro Amirlikleri

Uyuşturucu mücadelesi zaman zaman yeni yapılanmalar gerektirmektedir. Kurumumuzun reorganizasyon çalışmalarının bir ayağı olarak, il bazındaki

mücadelenin hassas ilçelerde de yapılabilmesi amacıyla ilçe Kaçakçılık Büroları Projesi hazırlanmıştır. Proje doğrultusunda, suç trafiğinin yoğun olduğu ilçelerden Yüksekova, Çeşme, Hopa, İskenderun,Tatvan, Nusaybin, Ceyhan, Karataş, Körfez, Gebze, Karamürsel, Kandıra, Tarsus, Akşehir ve Ereğli'de mücadele birimlerinin büroları kurularak faaliyete geçirilmiş, 24 ilçede kurulmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

-Sokak Timleri

Özellikle sokak satıcıları ile mücadele etmek amacıyla büyük şehirlerimizde Narkotik Şube Müdürlükleri bünyesinde sokak timleri oluşturulmuştur. Uygulamanın genişletilmesi çalışmaları sürmektedir.

3.3. Donanım

-Network

Mücadeleci birimlerimiz arasında bilgi akışını hızlandırmak, olay ve sanıkları tüm bağlantılı istasyonlardan sorgulayabilmek, düzeltme ve eklemeler yapılabilmek, direkt bilgi alışverişinde bulunabilmek, fotoğraf ve video görüntüleri aktarılmak üzere, Merkez ve kaçakçılığın yoğun olduğu 36 ili birbirini bağlayacak network tesis edilmiş, diğer illere bağlanma çalışmaları sürmektedir. Network ile, olay ve sanıklar tüm bağlantılı istasyonlardan sorgulanabilecek, düzeltme ve eklemeler yapılabilecektir. İstasyonlar birbirleri ile direkt bilgi alışverişinde bulunabilecek, fotoğraf ve video görüntüleri aktarılabilecektir.

-Bilgisayarlı Teknik Takip Üniteleri

Merkez ve taşra birimlerinde uzun süreli olarak bilgisayar ortamında kayıt yapılmasına, bu kayıtların ilişkilendirilmelerine, geçmişe yönelik sorguların yapılabilmesine imkan verecek üniteler kurulacaktır.

-Köpek Eğitim Merkezi

Uyuşturucu ile mücadele unsurlarının en önemlilerinden biri uyuşturucu dedektör köpekleridir. Köpeklerin başta uyuşturucu mücadelesi olmak üzere bomba tesbiti, toplumsal olayları denetleme, iz sürme,doğal afetlerde can güvenliğini sağlama gibi amaçlarla yetiştirilmesi amacıyla bir eğitim merkezi projelendirilmiştir. UNDCP tarafından ihalesi tamamlanan merkezin 6 ay içinde tamamlanması hedeflenmektedir.

-Kriminal Analiz Proğramı

Uyuşturucu organizasyonlarının yapısını, kişilerin rollerini, bunlararası ilişkileri belirlemek üzere ABD tarafından geliştirilen ve çeşitli Batı ülkelerinde uygulanan Kriminal Analiz hakkında 1994 ve 1996 yıllarında kurslar düzenlenmiş olup, bu metoda dair bilgisayar proğramları yazdırılmaktadır.

3.4. *Eğitim*

Uyuşturucu mücadelesi, yetişmiş insan gücü ve uzman personel gerektirmektedir. Bu düşünceden 1996 yılında, 1995'de olduğu gibi gerek yurtiçi, gerekse uluslararası düzeyde çeşitli kurslar düzenlenmiştir.

-Yurtiçi Eğitim

1996 yılında merkez ve taşra birimlerinden 130 personele PC ve Kaçakçılık Proğramı kullanım kursu verilmiştir.

-Uluslararası Eğitim

Geçmiş yıllarda, diğer ülkelerden eğitim alan ülkemiz artık eğitim verir duruma gelmiştir. Bu yıl 9 ülkeden 25 görevliye uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadele eğitimi verilmiştir. 1997 yılı için de benzer faaliyetler planlanmaktadır.

-Eğitim Merkezi

Yurtiçi ve yurtdışından gelen taleplerle günden güne artan eğitim ihtiyacını karşılayabilmek için başta uyuşturucu madde olmak üzere kaçakçılık ve organize suçlarla mücadelede ulusal ve uluslararası eğitim verecek bir tesise ihtiyaç duyulmuştur. Bu ihtiyaçtan eğitimin daha verimli olma gayesiyle bir eğitim merkezinin kurulması amaçlanmış ve bir proje hazırlanmıştır.

-Uluslararası Eğitim Grubu

Eğitim merkezinin hizmet vereceği ülkelerde uyuşturucu sorunu günden güne artmakta, bir an önce gereken tedbirlerin alınması gerekmektedir. Bu bakımdan 5 kişilik bir eğitim grubu oluşturularak, grubunu Azerbaycan, Özbekistan, Kırgızistan, Kazakistan, Türkmenistan, Lübnan ve Arnavutluk'ta kurs vermeleri planlanmaktadır.

Ayrıca bu ülkelerde mücadeleci organizasyonların kurulması, teknik araç, gereç yardımı da hedeflenmektedir.

-Kara Paranın Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Eğitim Proğramı

Yakın bir tarihte yürülüğe giren kara paranın aklanmasının önlenmesine hakkında kanunun kurumumuz açısından doğurduğu yükümlülüklerin, mücadele usulünün ortaya konması, bundan başka genel olarak kara para ve kara paranın aklanması yöntemleri hususlarında özellikle mücadeleci personelin aydınlatılması bakımından 1997 yılında eğitici seminer ve kurslar düzenlenecektir.

Dördüncü Bölüm
ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİ

4.1. Uluslararası İşbirliği

4.1.1.İkili Anlaşmalar ve Protokoller

Uluslararası işbirliğinin tesisi için ülkemiz uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadelede işbirliği konusunda değişik kapsamlarda şemada görülen 37 ülke ile anlaşma, protokol, mutabakat muhtırası ve sözleşme, İtalya ile Tele-Drug sistemi adı verilen kompüterize bilgi değişimine ilişkin protokol imzalamıştır. İkili anlaşmla ve protokol imzalanan ülkeler Şekil 1'de görülmektedir.

1	Almanya	14	İngiltere	27	Özbekistan
2	Arjantin	15	İran	28	Polonya
3	Arnavutluk	16	İspanya	29	Romanya
4	Avusturya	17	İsrail	30	Slovak Cumhuriyeti
5	Azerbaycan	18	İtalya	31	Rusya Federasyonu
6	Belarus	19	Kazakistan	32	Sudan
7	Bulgaristan	20	Kırgızistan	33	Suriye
8	Çek Cumhuriyeti	21	Kuveyt	34	Tunus
9	Fransa	22	KKTC	35	Türkmenistan
10	Danimarka	23	Makedonya	36	Ukrayna
11	Gürcistan	24	Macaristan	37	Ürdün
12	Hırvatistan	25	Mısır		
13	Irak	26	Moldova		

Şekil 1

Mevcut işbirliğine ek olarak 1996'da Slovakya ve Belarus ile Güvenlik İşbirliği Anlaşması imza altına alınmıştır.Bu yazılı metinlerin yanında telefon, faks vb. hızlı iletişim şekilleri ile direkt irtibatın temini yolları aranmıştır.

4.1.2. İrtibat Görevlileri

Polis teşkilatları arasında hızlı ve güvenli bilgi akışını sağlayabilmek için ülkemizdeki irtibat görevlilerinin sayısı günden güne artmakta ve buna paralel olarak ülkemiz de yurtdışına irtibat görevlileri göndermektedir.

Şekil 2'den de görüldüğü gibi ülkemizin Almanya, Danimarka, Fransa, Hollanda, İtalya ve Avusturya'da birer irtibat görevlisi olup, ABD'nin ülkemizde 7, Almanya'nın 3, Danimarka'nın 1, Fransa'nın 2, İngiltere'nin 2, Hollanda'nın 1, İspanya'nın 1, İtalya'nın 2, İsrail'in 1, Belçika'nın 1 irtibat görevlisi vardır.

İrtibat Görevlileri

Ülke Adı	**Türk İrtibat Görevlisi**	**Yabancı İrtibat Görevlisi**	
		Ankara	**İstanbul**
ABD	-	3	4
Almanya	1	1	2
Danimarka	1	1	-
Fransa	1	1	1
Hollanda	1	-	1
İngiltere	-	1	1
İspanya	-	1	-
İsrail	-	-	1
İtalya	1	1	1
Avusturya	1	-	-
Belçika	-	-	1

Şekil 2

Almanya geçen yıl 2 olan irtibat görevlisi sayısını 1996'da 3'e, İtalya 1 olan irtibat görevlisi sayısını 2'ye çıkarmış, Belçika da 1 irtibat görevlisi atamıştır.

4.1.3.Müşterek Yakalamalar

İmzalanan anlaşma ve protokoller çerçevesinde, yabancı irtibat görevlilerin verdikleri bilgilerin değerlendirilmesi ve ülkemizde yapılan istihbari çalışmalar sonucu elde edilen bilgilerin irtibat görevlileri aracılığı ile ilgili ülkelere aktarılması ve Polis Teşkilatımızın Yabancı Ülke Polis Teşkilatları ile polisiye işbirliği çerçevesinde kurduğu direkt temaslar sonucunda gerçekleştirilen ikili/üçlü müşterek operasyonlar sonucunda birçok defalar başarılı neticelere ulaşılmıştır.

1996 yılında İtalya, İspanya, Norveç, Hollanda ve KKTC ile yapılan müşterek operasyonlar sonucu 74 kg uyuşturucu madde ve olaylarla ilgili 31 kişi yakalanmıştır.

Türkiye-İtalya

1996 yılında İtalya ile yapılan 2 müşterek operasyonda toplam 7,7 kg. uyuşturucu madde ele geçirilmiş, olayla ilgili 11 kişi yakalanmıştır.

1-26.01.1996 tarihinde İstanbul Narkotik Şube Müdürlüğü ekiplerince gerçekleştirilen bir operasyonda; 2,8 kg kokain, 2 kg eroin ele geçirilmiş, olayla ilgili olarak Ukrayna uyruklu Darysa KONOVALENKO, Nijerya uyruklu Josep OLOBAHJI DADA, Nijerya uyruklu Lawal IŞLAKA adlı sanıklar yakalanmıştır.

2-İtalya'daki irtibat görevlimizden ve İtalyan irtibat görevlisinden Türkiye'den İtalya'ya bir grup zenci şahıs tarafından uyuşturucu madde götürüleceği haberinin alınması üzerine, 14.05.1996 tarihinde İstanbul Narkotik Şube Müdürlüğü ekiplerince gerçekleştirilen bir operasyonda; Tanzanya Uyruklu Benjamin HENERV, Tanzanya uyruklu Ali Yusuf SHAGAMA, Kanada uyruklu Nyangah Ally MHINCHANDE, Nijerya Uyruklu Olayıfela OLAYINKA, Nijerya uyruklu Sala Wasım LAWAL, İngiltere uyruklu Lifa Merio HUBBART, İrlanda uyruklu Alan Christophen GOUGH, Arzu LAWAL adlı sanıklar 2,9 kg eroin maddesi ile yakalanmışlardır.

Türkiye-İspanya

1996 yılında gerçekleştirilen iki operasyonda 113,345 kg uyuşturucu madde ve 10 şahıs yakalanmıştır.

1-İspanya ile ülkemizden karayoluyla çıkış yapan ve muhtemelen uyuşturucu taşıyan İspanyol uyruklu şahıslar hakkında çalışmalar yapılmakta iken, 07.06.1996 tarihinde İpsala Hudut Kapısından İspanya'ya gitmek üzere çıkış için müracaat eden, İspanyol uyruklu Benito Lopez GİSBERT adlı şahsın kullandığı otomobilin zulasında gizli 46,1 kg eroin maddesi ele geçirilmiştir.

2-03.10.1996 tarihinde İstanbul Narkotik Şube Müdürlüğü'nce gerçekleştirilen bir operasyonda, Hazım IRMAK, Kolecki WALDEMAR JOZEF, Kwınta Danuta KRYSTYNA, Jereczek ANDREAS, Mehmet ÇOBAN, Mehmet BARAK, Zülfikar ÖZASLAN, İzzet KOYUN adlı şahıslar 57,245 kg eroin maddesi ile birlikte yakalanmış, yapılan sorgulamalarında eroin maddesini HH-ET- 1870 Alman plakalı karavanın özel yapılmış gizli bölmesine koyarak İspanya'ya göndereceklerini beyan etmişlerdir. İspanya irtibat görevlisine verilen bilgiler doğrultusunda 20.10.1996 tarihinde İspanya'da gerçekleştirilen bir operasyonda olayın firari sanığı Abdülkadir ÇOBAN 10 kg eroin maddesi ile yakalanmıştır.

Türkiye-KKTC

KKTC polisinden alınan bilgilerin Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı'nca İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne aktarılması neticesinde 05.07.1996 tarihinde İstanbul Narkotik Şube Müdürlüğü Ekipleri tarafından Sami CANAN, Celal ERDEM adlı şahıslar takibe alınmış, Sami CANAN isimli şahsın üzerindeki koli kontrol edilerek 1,2 kg. eroin maddesi ele geçirilmiştir. Yakalanan kolinin üzerinde "For The Attention Of Derek Marshall Cadwell Textileks C/O CSB Group Limited 669 Woolwich Road Charlton London SE. B8 SL ENGLAND" yazılı olduğu görülerek, eroin maddesinin İngiltere'ye gönderileceği tesbit edilmiştir.

Türkiye-Hollanda

1996 yılında yapılan iki operasyonda 3,5 kg uyuşturucu madde, 3,5 kg katkı maddesi, 7 adet captagon tableti, ateşli silahlarla beraber 18 şahıs yakalanmıştır.

1-Uzun zamandır devam eden Shoarma Operasyonu çerçevesinde yapılan çalışmalarla ilgili olarak, Hollanda Polisinden alınan bir bilgide, sürücülüğünü Faik BERBER'in yaptığı Hollanda plakalı oto, sürücülüğünü Necdet KAYA'nın yaptığı bagaj kısmında zula yeri bulunan Peugeot marka SR 15 SG Hollanda plakalı oto ve sürücülüğünü Alper KIZILIRMAK'ın yaptığı yakıt deposu içerisinde zula yeri bulunan NY 56 KB Hollanda plakalı otolarla yurt dışına külliyetli miktarda eroin maddesi kaçırılacağı öğrenilmiştir.

Yapılan çalışmalar sonucu bahse konu şahıslardan Alper KIZILIRMAK yurtdışına çıkış yaptıktan sonra Hollanda'da boşaltıldığı bir evde ele geçirilmiştir

2-22.11.1996 tarihinde Hollanda'da Kemal Serdar SİTOÇİ, Cem SİTOÇİ ve Orhan KAYA ile 14 yabancı uyruklu şahıs 3,5 kg eroin ve 3,5 kg katkı maddesi ile yakalanmış, şahısların mallarına el konmuştur. Tahkikatın devamı olarak Türkiye'de Kemal Serdar SİTOÇİ'nin evinde yapılan aramada 7 adet captagon ve ateşli silahlar ele geçirilmiştir.

Türkiye-Norveç

Norveç Polisi tarafından, İzmir'den kargo ile Oslo'ya gönderilen ve ele geçirilen 4 kg esrarın göndericisi sanığın İran uyruklu Esmaeil Jenkan LOUFARD isimli şahıs olduğu Genel Müdürlüğümüze bildirilmiştir. Bu doğrultuda Esmaeil Jenkan LOUFARD 05.11.1996 tarihinde İzmir'de yakalanarak gözlem altına alınmış, yapılan sorgulaması sonucu edinilen bilgiler

doğrultusunda, 06.11.1996 tarihinde İzmir Narkotik Şube Müdürlüğü Ekiplerince gerçekleştirilen operasyonda İhsan SARITAN adlı sanık yakalanmış, evinde yapılan aramada valiz içerisinde bulunan satranç setinin ayaklarının içerisine yerleştirilmiş 8 kg afyon sakızı ele geçirilmiştir. Afyon sakızının İran'dan DHL Kargo Şirketi ile ülkemize getirildiği anlaşılmıştır.

1996 yılında ikili ve üçlü işbirliği ile düzenlenen operasyonlar neticesinde gerçekleştirilen bu yakalamalara ilişkin şema aşağıda sunulmaktadır. Şekil 3

Müşterek Yakalamalar 1996

Türkiye	**İli**	**Olay**	**Sanık**	**Cinsi**	**Miktar "kg"**
	İstanbul	5	22	Eroin	66
				Kokain	3
				Captagon	7 adet
	İzmir	1	2	Afyon	8
	Edirne	1	1	Eroin	46
Yurtdışı	**Ülke**	**Olay**	**Sanık**	**Cinsi**	**Miktar "kg"**
	Hollanda	2	18	Eroin	4
				Katkı Mad.	4
	İspanya	1	1	Eroin	10
Toplam	-	10	44	-	141

Şekil 3

4.2.Toplantı ve Seminerler

1996 yılında uyuşturucu madde ile mücadelede uluslararası işbirliğinin güçlendirilmesi, yeni eğilimlerin, mücadele yöntemlerinin kazanılması ve gündemin takibi yönünde çeşitli düzeylerde aşağıda verilen toplantı, konferans ve seminerlere katılım sağlanmıştır.

Adı :Yakın ve Ortadoğu Alt Komısyon 31.Dönem Toplantısı
Kuruluş : BM Uyuşturucu Maddeler Komisyonu
Tarihi : 09-13/03/1996
Ülke : Amman/Ürdün

Komisyon toplantılarında özellikle ülkelerin yasal mücadele kuruluşlarının katılımıyla oluşturulan çalışma gruplarıyla uyuşturucu ve psikotrop maddelerin mücadelesine ilişkin alınacak tedbirlere ilişkin görüşmeler yapılmaktadır.

31.Dönem toplantısında, tarafımızdan İran ve Hindistan ile ilgili sorunlarımız ve bu ülkelere ilişkin işbirliği faaliyetlerimiz dile getirilmiştir. Ayrıca S.Arabistan yetkilileriyle yapılan görüşmelerde ülkemiz ile aralarında GİB anlaşması için hazırlık sürdürdüklerini, hazırlık bittiğinde bir heyetimizi davet edeceklerini ifade etmişler, İran temsilcisi Güney Asya'da Pakistan, İran ve Türkiye'nin mücadelesinin takdire şayan olduğunu, ancak Avrupa'dan giren asit miktarının hergeçen gün arttığını, bölgede ortak politika geliştirilmesi ve işbirliğinin artırılmasının gerektiğini vurgulamıştır. Türkiye'nin de üyesi olduğu OECD'nun bu fonksiyonu yerine getirdiği (Plan of Action) 1994 yılında her iki ülke tarafından Pakistan-İran sınırının güçlendirildiğini, iki tarafın görevlilerinin eğitildiğini, ayrıca Bangladeş, Hindistan ve Kırgızistan'la da işbirliği faaliyetlerini geliştirmek istediklerini ifade etmişlerdir. Fransız temsilcisi bu arada Lübnan-Beyrut'tan Avrupa'ya uzanan bir uyuşturucu yolunun olduğunu gündeme getirmiştir.

Kimyasallar konusunda ihraç ülkesinin ithal ülkesi ile ilişkiye giremediğini, bunun sonucu 100 tondan fazla bölgeye kaçak asit girdiğini 1988 sözleşmesine göre ihraç ülkesine önemli görev düştüğü tarafımızdan ifade edilmiştir. Afganistan'da afyon yakalamalarının %64 arttığı, asitin Türkmenistan, Afganistan sınırında yakalanmasının kuzeyde yeni bir yol olduğunu gösterdiği, Bekaa vadisinde eroin trafiğinin arttığı, ayrıca kokainin de geldiği, Güney Amerika'dan gelen kokainin Lübnan'a sonra Türkiye üzerinden Avrupaya gittiği, esrar ekiminin de arttığı vurgulanmış, morfinde yeni yolun Pakistan, Yemen ve Türkiye olduğu ifade edilmiştir. İnterpol temsilcisi, problemin büyüdüğünü Türkiye'nin konuya çok ciddi eğildiğini ve mücadele ettiğini İngiltere ile birlikte Avrupa'daki uyuşturucunun yarısını yakaladığını, eroinin Lübnan ve Afganistan, Pakistan üzerinden geldiğini ve Türkiye'deki esrar üretiminin arttığını ifade etmiştir.

Esrar üretiminin fazla olması hususundaki İnterpol temsilcisinin görüşüne katılmadığımızı bunun sebebinin; Yükselme eğilimine girdiği 1993-1994 yıllarında PKK nın bu alanda faaliyetini artırdığı, bu yıllarda PKK"nın dağlık yerlerde hint keneviri ekimi yaptırarak, Ülkemizde uygulanan ikramiye sistemini kullanıp muhbirler vasıtasıyla ihbar ettirerek yakalattığı, bu sayede muhbirin aldığı ikramiyeyi de kendi amaçları doğrultusunda kullandığının anlaşıldığı, bunun üzerine hint keneviri imhasına ağırlık verildiği, ayrıca bu türdeki faaliyetlerin en önemli organizatörü durumundaki bir şahsın da 1995 yılında Van'da yakalanmasıyla yasadışı üretim organizasyonun bozulduğu, ikinci sebep olarak yüksek yakalama olduğu yıllarda Suriye üzerinden esrar girişinin olduğu, 1993 yakalamalarının 3/4'ünün bu yolla girdiğinin tarafımızdan tespit edildiği vurgulanmıştır.

Adı :Uyuşturucu ile Yasal Mücadelede, Mücadeleci Kuruluşların Güçlendirilmesi Konusunda Bölesel İşbirliği Semineri
Kuruluş :UNDCP
Tarihi : 01-05 Nisan 1996
Ülke : Kırgızistan

Seminere, Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Türkmenistan, Özbekistan, kanada, Pakistan, Rusya, Almanya, İngiltere, Hollanda, Avustralya katılmıştır. Seminer ile özellikle Orta Asya Cumhuriyetlerindeki otorite boşluğunun artırdığı uyuşturucu madde kaçakçılığı konusunda bölge ülkeleri arasında işbirliği hedeflenmiştir. Seminerde; Afganistan-Güneybatı Asya dahilindeki kaçakçılık güzergahları, kuzey-batı Pakistan ve Afganistan'daki yasadışı laboratuvarlar ve mücadele, Rusya'ya yönelik kaçakçılık ve güzergahları ile bu ülke ile Orta Asya ülkelerinin olası işbirliği, Orta Asya'dan Almanya'ya yönelik kaçakçılığın rotası, kimyasalların kontrolü, kontrollü teslimat, kara para aklama yöntemleri, İran ve Pakistan arasında güvenlik işbirliği projesi, Orta Asya ülkelerine yapılması düşünülen yardımlar ile ülkemizle ilgili olarak; narko-terör, yakalamalar, mücadele, güzergahlar ve yeni eğilimler, işbirliğine verilen önem ve rehabilitasyon çalışmaları yer almıştır.

Adı : BM Uyuşturucu Maddeler Komisyonu 39.Dönem toplantısı
Kuruluş :BM Uyuşturucu Maddeler Komisyonu
Tarihi :16-25 Nisan 1996
Ülke :Avusturya

Toplantıya BM Uyuşturucu Maddeler Komisyonuna üye ülkelerin temsilcileri iştirak etmiştir. Ayrıca UNDCP, INCB, BM, organları, Uzman Kuruluşlar (WHO, UNESCO, ILO, UPU, UNIDO) ve Hükümetlerarası Organizasyonlar (Avrupa Konseyi, Avrupa Birliği vs.), İnterpol ve hükümetlerdışı organizasyonlar da katılmışlardır.

Türkiye olarak yapılan çalışmada uyuşturucu madde kaçakçılığına ilişkin uluslararası bir konferansın düzenlemesi, bu toplantıda özellikle tüketim sorunlarının görüşülmesi önerilmiş, 2 nolu tablonun da kimyasalların kontrolüne buna dahil edilmesini istediğimiz halde kabul edilmemiştir. Bölgede 100 ton asit olduğu, bunun Türkiye'nin sorunu olmadığı ancak acilen konuyla ilgili çalışma yapılması gerektiği ifade edilmiş, Kolombiya Hükümeti kokainle ilgili bilgi vermiştir. Kolombiyalı yetkililerce yapılan görüşmelerde Türkiye-Kolombiya işbirliğine olumlu bakılarak Ekim 1996'da ikili temaslarda bulunmak üzere Kolombiya temsilcisi tarafımızdan ülkemize davet edilmiştir.

Adı : Orta Asya Uyuşturucu Kontrolü İşbirliği Konferansı
Kuruluş : UNDCP
Tarihi : 03-04 Mayıs 1996
Ülke : Özbekistan

Toplantıda Özbek yetkililer uyuşturucu madde kaçakçılığı ve bağımlılığının günden güne artış gösterdiğini, ülkelerinin BM ile sürekli irtibatlı olduğunu belirtmişlerdir. UNDCP yetkilisi, bölgeye yönelik bir stratejinin ortaya konması gerektiğini söylemiş, ayrıca bölge ülkelerinin kaçakçılıktaki son durumlarına yer vermiştir. Hazırlanan ortak mücadele planına yönelik olarak; özellikle kimyasal maddeler ve sokak satıcıları ile mücadele konularına yeterince değinilmediğ bahsedilmiştir.

Adı :128.Güneydoğu Çalışma Grubu Toplantısı
Kuruluş :Bavyera Eyaleti Kriminal Dairesi/Almanya
Tarihi : 08-09 Mayıs 1996
Ülke : Slovak Cumhuriyeti

Toplantıda kriminal suçların gösterdiği gelişmelerle ilgili değerlendirme yapılmıştır. Ayrıca ülkemizde meydana gelen birbirleriyle ilişkili asetik asetik anhidrit olayları hakkında; operasyon, muhbir çalıştırma, legal yüklerde gümrük ve nakliye belgeleri,mal sevkiyatı ile ilgili muamele belgeleri ve malın yüklenmesi süreci ile ilgili bilgiler verilmiştir.

Adı : Organize Suçlarla Mücadele Görevlileri Yüksek Düzey Teknik Toplantısı
Kuruluş : Avrupa Birliği'nce Barselona Süreci Eylem Planı uyarınca düzenlenmiştir.
Tarihi : 11.12/06/1996
Ülke : İtalya

Toplantıya: Avrupa Konseyi, Avrupa Komisyonu, Cezayir, Avusturya, Belçika, G.Kıbrıs, Danimarka, Mısır, Finlandiye, Fransa,Almanya, Yunanistan, İrlanda, Malta, Fas, Filistin, Portekiz, İngiltere, Suriye, İspanya, İsveç, Tunus, Türkiye, İtalya, İsrail katılmıştır.

Toplantı, İtalyan, Fransız, İspanyol, Alman ve Belçika heyetlerinin daha önceden tesbit edilen organize suçlar, uyuşturucu kaçakçılığı, yasadışı organize göç, zehirli ve radyoaktif madde kaçakçılığı ve çalıntı araç kaçakçılığı konularında yaptıkları sunuşlar ve bu konulardaki tartışmalar şeklinde geçmiştir.

Başta İtalya olmak üzere, İspanya hariç diğer AB ülkeleri ile Suriye terörizm konusunun, terörizmin organize suç olmadığı gerekçesiyle gündeme alınmasına karşı çıkmışlardır. Tarafımızdan yapılan müdahalelerde, terörizmi organize suç olarak mütala etmediğimiz, ancak terörist örgütlerin gerekli mali kaynağı sağlamak gibi nedenlerle organize suç tanımına giren yasadışı eylemleri gerçekleştirdikleri, dolayısıyla her iki cins örgüt arasında bir bağın mevcut olduğu savunulmuştur. Organize suçlar konusunda 1994 yılında napoli'de yapılan bakanlar konferansı sonucunda yayınlanan bildiride de bu hususun belirtildiği, daha sonra 1995'de Kahire'de yapılan 9.Suçun Önlenmesi ve Suçlulara Yapılacak Muamele Konferansı'nda da terörizm oknusunda bur kararın alındığı, ayrıca BM SÖCAK'ın 1995 ve 1996 yıllarında 3. Ve 4. Toplantılarında konuyla ilgili kararların kabul edildiği ve bir çalışma grubunun konuyu tartıştığı vurgulanarak terörist suçlarla organize suçlar arasındaki bağın da tartışılması ve bu konuda kararlar alınması gerektiği vurgulanmış ve Sonuç Belgesinde konuya atıfta bulunulmadığı takdirde belgeyi kabul edemeyeceğimiz ve Bakanlar Toplantısına katılamayacağımız belirtilmiştir. Uzun tartışmalardan sonra Sonuç Belgesinde bu konuda yer almıştır.

Adı :FATF Dönem Toplantısı
Kuruluş :OECD Mali Eylem Görev Grubu (FATF)
Tarihi :25-28Haziran 1996
Ülke :ABD

Toplantıya: Avusturya, Avustralya, Belçika, Kanada, Danimarka, Finlandiya, Fransa, Almanya, Yunanistan, Hongkong, İzlanda, İtalya, Japonya, Lüksemburg, Hollanda, Yeni Zelanda, Norveç, Portekiz, Singapur, İspanya, İsveç, İsviçre, Türkiye, İngiltere, Common Wealth, Interpol, UNDCP, WCO katılmıştır.

Toplantıda, para aklama eğilimleri ve karşı önlemler ile FATF'ın 40 Tavsiyesi gözden geçirilmiştir. Varlıkların müsaderesi ve geçici önlemlere ilişkin ülke değerlendirmeleri yapılmış, Aruba ve Hollanda Antillerinin para aklama mevzuatının analizi, Yunanistanın raporu, Mali İşlemler Bildirim Yasa Tasarısının çıkarılmasına dair Yeni Zelanda'nın İlerleme raporu üzerinde durulmuş, Türkiye'ye ilişkin rapor müzakere edilmiştir. Türk Heyeti olarak Tasarının 1995 yılında yapılan erken genel seçimler sebebiyle kadük kaldığını, seçim sonrasında hükümet kurma sorunu yaşandığından TBMM'nin tam randımanlı olarak çalışamadığı, buna rağmen hükümetimizin bu konuda kararlı olduğu vurgulanmıştır. Ayrıca tasarının bir an önce yasalaşması için hükümet tarafından meclis gündeminde görüşülmesini teminen ivedili görüşülecek tasarılar arasına alındığı ve tasarının Plan ve Bütçe Komisyonu'nda toplantı tarihinde görüşüldüğü ifade edilmiştir.

Adı :Kontrole Tabi Kimyasal Madde Sevkiyatı ve Bu Alanda Uluslararası İşbirliği Konferansı
Kuruluş :DEA
Tarihi :10-12/07/1996
Ülke :Tayland

Toplantıya Çek Cumhuriyeti, Hong Kong, Macaristan, Hindistan, Japonya, Meksika, Peru, Filipinler, Polonya, Rusya, Singapur, Slovenya, İsviçre, Tayland, Ukrayna, Venezuella, UNDCP katılmıştır.

Toplantıda uyuşturucu madde imalinde kullanılan kimyasal maddelerle mücadelenin (alım-satım, sevkiyatı gibi) en az uyuşturucu madde kaçakçılığıyla mücadele kadar önemli olduğu, zaten mücadelenin bir parçası şeklinde algılanmasının gerektiği vurgulanmıştır. Bu bağlamda kimyasalların kaçağa kayması konusunda Filipinler, Hindistan, İsviçre, Çek Cumhuriyeti, Venezuella ve INCB temsilcisi görüşlerini bildirmiştir.

Ayrıca gündem dışı söz alınarak tarafımızdan bölgemizdeki durum, eğilimler ve Türkiyenin bu konudaki mücadelesi ve stratejisi üzerine bir tebliğ sunulmuştur. Tebliğde özellikle 1988 Viyana Konvansiyonunun Ek-1 sayılı Tablodaki maddelerin kontrolunun yanısıra özellikle eroin imalinde kullanılan Ek-2 sayılı Tablolardaki maddelerin de muhakkak kontrol altına alınması gerektiği ve alınacak tedbirlerin hangi hususları içermesi gerektiği belirtilmiştir.

Adı : Control of Drug Offences - II
Kuruluş : JICA ve Japon Polis Teşkilatı
Tarihi : 13-30 EKİM 1996
Ülke : Japonya

Toplantıya Bolivya, Brezilya, Kamboçya, Şili, Kolombiya,Ekvator, Hindistan, Jamaika, G.Kore, Malezya, Nepal, Pakistan, Palau, Filipinler, Singapur, Slovakya, Tayland,Türkiye, Venezuella, Vietnam katılmıştır. Katılımcılar Uyuşturucu Üretimi, Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı, Dağıtımı, Karaparanın Aklanması konularında sunuş yapmışlardır. Ülkemizin sunuşu uyuşturucu üretimi ve kaçakçılığın birleştirilmesi ile yapılmıştır.

Bunlardan başka ülkemiz açısından en çalışma, UNDCP şemsiyesi altında Suriye ve Lübnan ile 16-18 Ekim 1996'da ülkemizde yapılan workshop olmuştur. Ancak politik sebeplerle biraraya gelemediğimiz bu ülkelerle yapılan toplantıdan herhangi bir müspet sonuç çıkmamıştır.

SONUÇ

Uyuşturucu maddeler ile mücadele, ülkelerin ortak politikalar etrafında biraraya gelmemesi halinde başarıya ulaşamayacaktır. Ancak uluslararası işbirliği ve ortak çalışmalar ile istenen sonuçlara ulaşılabilecektir. Bu bağlamda, Türkiye açısından kendi içlerinde ve birbirlerine karşı iç çatışma halinde olan Pakistan, Afganistan, İran, Irak, Suriye, Lübnan ile etkili işbirliğinin geliştirilememesi mücadeleyi olumsuz yönde etkilemektedir. Bu eksikliğin giderilmesi yönünde 1996 yılında bir workshop yapılmış, ancak olumlu bir netice alınamamıştır.

Bu ülkelerin uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadelede yeterli kanuni düzenlemelerinin olmaması, kanun güçlerinin iyi örgütlenmemiş olması, ülkelerinde iç karışıklıkların bulunması, ülke içindeki bazı gruplarca kaçakçılara verilen destek ve teknik yetersizlik de bir diğer menfi faktördür.

Diğer taraftan, Doğu Akdeniz'deki ülkelerin kara ve deniz trafiğini kontrol etmemeleri ve Süveyş Kanalının kontrol edilmemesi özellikle deniz yoluyla yapılan uyuşturucu kaçakçılığı ile mücadeleyi güçleştirmektedir.

Uyuşturucu sorunu, arz-talep dengesine dayanmaktadır. Uyuşturucu maddelere talep olduğu takdirde yasadışı üretim ve kaçakçılık varolacaktır. Öyle ise uyuşturucu mücadelesi temelde onun talep yönüyle olmalıdır. Talebin artmasıyla beraber, tüketimin büyük ölçüde gerçekleştiği Batı ülkelerince yeterli tedbirlerin alınmaması mücadeleyi olumsuz yönde etkilemektedir. Örneğin, Hollanda'da yürütülmekte olan DIMS Projesi çerçevesinde, yasadışı uyuşturucu piyasasından temin edilen uyuşturucu numunelerinin, laboratuvar analiz sonuçlarını inceleyerek, bu uyuşturucuların aktif maddelerinin kullanımından beklenen etkiyi sağlamaya yeter dozun üzerinde bulunması ve bunların insan sağlığına zararlı kimyasal yapıya sahip olması halinde, alınan numunelerin laboratuvar tetkik sonuçlarının kullanıcılara bildirilerek, yasadışı uyuşturucu üreticilerinin bu veriler ışığında insan sağlığına daha az zararlı olacak şekilde üretim yapmaları hususunda uyarılmaları sağlanmaktadır. Bu durumun kullanım trendini yükselteceği şüphesizdir.

Son dönemde, uluslararası düzeyde uyuşturucu ile mücadeledeki gelişmeler memnuniyetle karşılanmaktadır. Salt ulusal gayretler yanında, uluslararası kuruluşların da önemli bir bölümünün uyuşturucu ile mücadelede alt birimler oluşturması bu gelişmedeki başlıca unsurlardır. Özellikle Pompidou Grubu, UNDCP, ECO ve HONLEA'nın çalışmaları takdirle izlenmektedir.

Ancak İnterpol'ce yayımlanan çeşitli uyuşturucu raporlarında, ülkemiz zaman zaman uyuşturucunun orijini şeklinde gösterilmektedir. Bu durum ikili ve çok taraflı işbirliğinde ülkemizi zor bir konuma sokmaktadır.

Bundan başka, Bazı Avrupa ülkeleri tarafından yerleşim konusunda PKK'ya gösterilen kolaylıklar örgütün bu ülkelerde faaliyetlerini kolaylaştırmakta ve sonuç olarak uyuşturucu kaçakçılığının artmasına neden olmaktadır.

Uyuşturucu mücadelesinde önemli bir konu da uyuşturucu imalinde kullanılan kimyasal maddelerdir. Ülkelerce 1988 Sözleşmesi Tablo I'de bulunan maddelere gösterilen hassasiyet, Tablo II'de bulunan maddelere de gösterilmelidir. Uyuşturucu madde imalinde kullanılan kimyasal maddelerin denetiminde sadece ihraç ve ithal ülkeleri değil, güzergahta bulunan ülkeler de dikkate alınmalıdır.

Uyuşturucu maddelerin ülkemize girişleri ve ülkemizden çıkışları genellikle hudut kapılarımız yoluyla gerçekleştirilmektedir. Bu bölgelerde yetkili Gümrük görevlilerince yapılan yakalamalarda, Polisle işbirliğine girilmemesi ve bilgi verilmemesi halinde operasyonun devamının getirilememekte, yalnızca olay yerinde bulunan kuryeler yakalalanmakta, bu nedenle deorganize yönü olan uyuşturucu madde kaçakçılığı ile istenilen düzeyde mücadele edilememektedir.Uyuşturucu madde kaçakçılığıyla mücadele konusunda ülkemizde değişik Bakanlıklar içerisinde birçok birim faaliyette bulunduğundan, koordinasyona azami oranda özen gösterilmesine rağmen, mücadelede müşterek çalışma ve bilgi alışverişi alanlarında aksaklıklarla karşılaşılmaktadır. Genel olarak, uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadelede başarılı bir çizgi takip etmekte olan ülkemizin bu başarısında bir adım daha ileriye gitmesi için, mücadeleci birimler arasında bütünleştirici bir yeniden yapılanma çalışma sürecine girilmesine ciddi bir şekilde ihtiyaç duyulmaktadır.

Uyuşturucu sorununun talep yönü Türkiye için de günden güne artan bir seyir izlemektedir. Uyuşturucu madde bağımlılığı yaygınlığının önlenebilmesi yönünde gereken önlemlerin alınması öncelikli bir konu olmaktadır. Milli Güvenlik Kurulu kararı ile uyuşturucu ile mücadelede yeknesaklık ve etkinlik gayesiyle kurulan Uyuşturucu Kullanımı ile Mücadele Takip ve Yönlendirme Üst Kurulu ile Uyuşturucu Kullanımı ile Mücadele Takip ve Yönlendirme Alt Kurulu çalışmaları beklenen düzeye ulaşamamıştır.

Geçmiş yıllar konuyla ilgili olarak çalışma yapmakla görevli kuruluşların faaliyetlerinin yetersizliğini ortaya koymuştur. Bu alanda Uyuşturucu Maddelerle Mücadele Vakfı gibi en azından mali yönden mücadeleyi

destekleyecek resmi ve gönüllü kuruluşların oluşturulmasında fayda görülmektedir.

Yasal uyuşturucuların yasadışı kullanıma kaymasını önlemeye yönelik olarak kontrol mekanizmalarının eksiksiz işletilmeleri halinde nedenli başarılı sonuçlar elde edilebileceği görülmüştür. Bu bakımdan, kontrol mekanizmalarının herhangi bir zaafiyete uğratılmadan işletilmesi ve olumsuz müdahelelerden uzak tutulması gerekmektedir. Akineton ve benzeri ilaçların, bazı özel kuruluşların itirazları sonucu, "ilaçlara ulaşılmasındaki güçlük" bahanesiyle kontrol mekanizmaların en başarılı uygulamalarından biri olan Kırmızı/Yeşil Reçete uygulamasında kapsam dışı bırakılması, bunların yaygın olarak suistimaline neden olmuştur. Bunun farkedilmesi üzerine, 1996 yılından itibaren Akineton tabletler yeniden uygulama kapsamına alınmıştır.

Önümüzdeki yıllarda bağımlılığın yaygınlaşması ihtilami gözönüne alınarak tedavi merkezleri artırılmalı ve insanların bu merkezlere çekilmesi için çalışmalara hız verilmelidir.

Uyuşturucu madde bağımlılığının yayılmasını önlemek için alınacak tedbirlerin başında eğitim faaliyetleri gelmektedir. Bu bakımdan, orta ve yüksek öğrenim gençliğinin eğitim programlarında yapılacak düzenlemelerle bilinçlendirilmesi, aile içi eğitim çalışmalarıyla toplumun en küçük biriminde dahi mücadeleye katkı sağlanması yararlı olacaktır. Konunun önemine binaen gerçekleştirilecek yasal düzenlemelerle, bağımlılık özelliği olan uçucu madde ve solventlerin kullanıldığı işyerlerinde çalışanların bu maddelerden korunmaları için gerekli tedbirlerin alınması ve uygulanmasının sağlanması, özellikle bu işyerlerinde çalışan küçük yaştaki işçilerin korunmalarına özen gösterilmesi gerekmektedir.

Uyuşturucu madde sorunu ile ilgili önceki bölümlerde ifade edilen yasal düzenlemelerin 1997 yılı içerisinde gerçekleştirilmesi mücadelenin başarısını olumlu yönde etkileyecektir.

Bu düşüncelerle 1996 yılında olduğu gibi 1997'de de uyuşturucu mücadelemiz hem arz hem talep boyutlarında azami seviyede devam edecektir.

EKLER

EK-1

Tablo I	**Tablo II**
N-acetyanthranilic acid	Acetic anhydride
Ephedrine	Acetone
Ergometrine	Anthranilic acid
Isosafrole	Ethyl ether
Lysergic acid	Hydrochloric acid*
3,4-methylenedioxyphenyl-2-propanone	Methyl ethyl ketone
Piperonal	Phenylacetic acid
Pseudoephedrine	Piperidine
Safrole	Potassium permanganate
	Sulphuric acid*
	Toluene

*Hydrochloric asit ve sulphuric asitin tuzları özellikle Tablo II'den çıkarılmıştır.

İHLALLERİ İLE ELDE EDİLEN GETİRİNİN KARA PARA SAYILDIĞI İLGİLİ YASA VE YASA MADDELERİ

1918 Sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun

6136 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar Hakkında Kanun

2238 Sayılı Organ ve Doku Alınması, Saklanması ve Nakli Hakkında Kanun

2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarının Korunması Hakkında Kanun

213 Sayılı Vergİ Usul Kanunun

Madde 344/2-Sahte veya muhteviyatı itibarıyle yanıltıcı vesikalar tanzim etmek veya bunları bilerek kullanmak
Madde 344/3-Vesikaları tahrif etmek, asıllarına uygun olmayan vesika ve suretler tanzim etmek veya tahrif edilmiş vesikalarla asıllarına uygun olmayarak tanzim edilmiş vesika ve suretleri bilerek kullanmak

765 sayılı Türk Ceza Kanununun
2 nci Kitap 1 inci Bap:
Devletin Şahsiyetine Karşı Cürümler

BİRİNCİ FASIL
Devletin Arsıulusal Şahsiyetine Karşı Cürümler

Madde 125-Vatan hainliği; Devletin Ülkesine ve Eğemenliğine Karşı Suçlar.
Madde 126-Vatandaşın Devlete Karşı Silah Kullanması veya Harbe Katılması
Madde 127-Devlete Karşı Harbe veya Düşmanca Hareketlere Tahrik-Yabancı Devlet Müdahalesine Çalışma-Milli Menfaatlere Karşı Hareketler-Propaganda Suçu
Madde 128-Asker Toplama-Yabancı Devlete Düşmanca Hareketler-Türkiyeyi Harp Tehlikesine Koyma
Madde 129-Düşman Askeri Hareketlerine Yardım-Düşmanla Ticaret
Madde 130-Harp Zamanında Taahhüdü Yerine Getirmemek, Taahhüde Hile Karıştırmak
Madde 131-Askeri Tesisleri Tahrip;
Madde 132-Devletin Güvenliğine, Siyasi Menfaatlerine İlişkin Belgeleri, Yok Etme veya Bozma-Devletin Güvenliğine İlişkin Bilgileri Elde Etme
Madde 133-Askeri veya Siyasi Casusluk
Madde 134-Taksirle İşlenen Casusluk
Madde 135-Gizli Askeri Bölgelere Girme-Devlet Güvenliği İle İlgili Belgeleri Bulundurma
Madde 136-Devlet Sırlarını İfşa
Madde 137-Yayılması Yasaklanan Haberleri İfşa
Madde 138-Devlet Sırlarından Yararlanma-Devlet Hizmetinde Sadakatsizlik
Madde 139-Harp Zamanında Devlet Buyruklarına Uymama
Madde 140-Yürürlükten Kaldırılmıştır.
Madde 141-Yürürlükten Kaldırılmıştır.
Madde 142-Yürürlükten Kaldırılmıştır.
Madde 143-Milletlerarası Dernekleri İzinsiz Kurma, Böyle Bir Derneğe İzinsiz Girme
Madde 144-Vatana Manevi Hıyanet-Düşman Devletten Nişan veya Aylık Alma
Madde 145-Milli Bayrağa veya Milli Alametlere Saldırı

İKİNCİ FASIL
Devlet Kuvvetleri Aleyhinde Cürümler

Madde 146-Devletin Anayasa ve Temel Nizamlarını Bozma
Madde 147-Bakanlar Kurulunu Devirme-Çalışamaz Hale Getirme
Madde 148-Yabancı Hizmetine Asker Yazmak veya Silahlandırmak
Madde 149-İsyanı ve Birbirini Öldürmeye Teşvik
Madde 150-Fesatçılara Vasıta Tedariki
Madde 151-Fesadı Resmi Makama Bildirmemek
Madde 152-Askeri Komutanlıkların Gaspı

Madde 153-Askerleri ve Zabıtayı İtaatsizliğe Teşvik
Madde 154-Halkı Devlet Kuvvetlerine Karşı Cürümleri İşlemeye Teşvik
Madde 155-Memleket Emniyetini Tehlikeye Koyacak Yayınlar-Halkı Askerlikten Soğutma
Madde 156-Cumhurbaşkanına Suikast
Madde 157-Cumhurbaşkanına Fiili Saldırı
Madde 158-Cumhurbaşkanına Hakaret ve Sövme
Madde 159-Anayasa Kuruluşlarını ve Kamu Şahsiyetlerini Tahkir-Kanunlara ve TBMM Kararlarına Sövme
Madde 160-Koğuşturulması İzne Bağlı Suçlar
Madde 161-Siyasi ve İktisadi Bozgunculuk
Madde 162-Cürüm Sayılan Yayınları Nakil
Madde 163-Yürürlükten Kaldırılmıştır.

ÜÇÜNCÜ FASIL
Ecnebi Devletlerle Bunların Reis ve Elçileri Aleyhinde Cürümler

Madde 164-Yabancı Devlet Başkanlarına Karşı Cürümler
Madde 165-Dost Devlet Bayrağına Hakaret
Madde 166-Yabancı Devlet Elçilerine Karşı Cürümler
Madde 167-Koğuşturmada Karşılıklılık Şartı

DÖRDÜNCÜ FASIL
Geçen Fasıllar Arasında Müşterek Hükümler

Madde 168-Devletin Emniyetine Karşı Silahlı Çete Kurmak
Madde 169-Çetecilere Yardım
Madde 170-Cezayı Kaldıran Haller
Madde 171-Devletin Emniyetine Karşı Gizli Anlaşma
Madde 172-Devletin Emniyetine Karşı Cürüm İşlemeye Tahrik
Madde 173-Koğuşturulması İzne Bağlı Suçlar

<u>765 Sayılı TCK'nun</u>

Madde 179-Kişi Hürriyetinden Mahrumiyet
Madde 192-Tehdit İle Menfaat Temini
Madde 264-Yıkıcı, Öldürücü Aletler veya Ateşli Eeza Kaçakçılığı ve Ticareti
Madde 316-Paralarda Kalpazanlık
Madde 317-Para Değerini İndirerek Tağyir
Madde 318-Taklit Parayı Tedavüle Çıkartma
Madde 319-Cezayı Arttıran Haller
Madde 322-Kıymetli Damgalar
Madde 325-Kamu Taşıma Biletlerinde Kalpazanlık
Madde 332-Devlet Mühürünü Taklit veya Kullanma
Madde 333-Resmi Mühür ve Aletleri Taklit ve Kullanma
Madde 335-Taklit İzleri Kapsayan Şeyin Satılması
Madde 339-Resmi Belgede Sahtecilik
Madde 341-Resmi Belgenin Suretiyle Sahtecilik
Madde 342-Memur Olmayan Kimsenin Resmi Belgede Sahteciliği
Madde 345-Hususi Belgede Sahtecilik
Madde 350-Meşruiyet Belgelerinde Sahtecilik
Madde 403-Uyuşturucu Madde Ticareti
Madde 404-Uyuşturucu Madde Kullanma, Kullanılmasını Kolaylaştırma
Madde 406-Cezayı Arttıran Özel Haller
Madde 435-Fuhuşa Teşvik
Madde 436-Kadın Ticareti:Erkeğe Kadın Tedariki
Madde 495-Yağma
Madde 496-Senedin Yağması
Madde 497-Cezayı Arttıran Haller
Madde 498-Korkutarak Faydalanma
Madde 499-Adam Kaldırma
Madde 500-Adam Kaldırmada Haberleşme Nakli
Madde 504-Mevsuf Dolandırıcılık
Madde 506-Hileli İflas